

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-116-10

Druk nr 3420
Warszawa, 22 września 2010 r.

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw wraz z projektami aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

wz. Wiceprezes Rady Ministrów

(-) Waldemar Pawlak

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jednostki naukowe – jednostki naukowe w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615);”;

b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) Khat – (łac. *Catha edulis*, roślina z rodzaju trzmielinowate) łodygi i liście zawierające katynon lub katynę;”;

c) po pkt 20 dodaje się pkt 20a w brzmieniu:

„20a) przewóz – każde przemieszczenie środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej między dwoma państwami przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które zaczyna się i kończy poza tym terytorium;”;

2) w art. 20:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zabrania się prowadzenia reklamy i promocji substancji psychotropowych lub środków odurzających.”;

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Zabrania się prowadzenia reklamy i promocji środków spożywczych lub innych produktów przez sugerowanie, iż:

- 1) posiadają one działanie takie jak substancje psychotropowe lub środki odurzające lub
- 2) ich użycie, nawet niezgodne z przeznaczeniem, może powodować skutki takie jak skutki działania substancji psychotropowych lub środków odurzających.”;

3) w art. 22 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ministrowie właściwi do spraw oświaty i wychowania, zdrowia, spraw wewnętrznych, administracji publicznej, transportu, Minister Obrony Narodowej oraz Minister Sprawiedliwości, każdy w zakresie swojego działania, są obowiązani rozwijać i popierać działalność edukacyjną oraz zapobiegawczą, podejmowaną w celu informowania społeczeństwa o szkodliwości narkomanii.”;

4) w art. 24:

a) uchyla się ust. 3,

b) w ust. 5:

– zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Jednostki i podmioty, o których mowa w ust. 2 i 4, są obowiązane:”;

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nabywać środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty oraz prekursory kategorii 1 od przedsiębiorców posiadających zezwolenie wydane w trybie określonym w art. 35 ust. 1 – 3, art. 36, art. 40 ust. 1 – 3, na podstawie zapotrzebowania;”;

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw wewnętrznych, finansów publicznych, szkolnictwa wyższego i Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb oraz warunki nabywania i wchodzenia w posiadanie, przechowywania oraz używania do celów szkoleniowych środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 przez jednostki lub podmioty, o których mowa w ust. 2 i 4, a także warunki przechowywania środków odurzających, substancji psychotropowych, ich preparatów i prekursorów kategorii 1 oraz sposób ich niszczenia przez jednostki lub podmioty, o których mowa w ust. 2 i 4, uwzględniając zabezpieczenie tych substancji przed dostępem osób trzecich.”;

5) po art. 24 dodaje się art. 24a i 24b w brzmieniu:

„Art. 24a. 1. Jednostki organizacyjne administracji rządowej i Żandarmerii Wojskowej wykonujące czynności operacyjno-rozpoznawcze oraz jednostki organizacyjne Służby Celnej przy wykonywaniu zadań określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540) mogą wchodzić w posiadanie środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 w ilości niezbędnej do przeprowadzenia badań potwierdzających popełnienie przestępstwa.

2. Jednostki, o których mowa w ust. 1, w związku z wykonywaniem czynności i działań określonych w tym przepisie są obowiązane:

1) przechowywać posiadane środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty oraz

prekursory kategorii 1 w sposób zabezpieczający przed kradzieżą i zniszczeniem;

2) niszczyć środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty oraz prekursory kategorii 1 w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osób nieupoważnionych.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, podmioty uprawnione do niszczenia środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, uzyskanych w drodze czynności i działań, określonych w ust. 1, a także szczegółowy tryb i warunki ich przechowywania oraz niszczenia, mając na względzie konieczność zabezpieczenia tych środków i substancji przed dostępem osób trzecich.

Art. 24b. 1. Zakłady opieki zdrowotnej prowadzące leczenie lub rehabilitację osób uzależnionych są obowiązane do współpracy z Biurem, a w szczególności do gromadzenia i przekazywania Biuru informacji na temat osób zgłaszających się do leczenia z powodu używania środków odurzających lub substancji psychotropowych.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

1) identyfikator uniemożliwiający identyfikację osoby, o której mowa w ust. 1, składający się z 2 pierwszych liter imienia, 2 pierwszych liter nazwiska, daty urodzenia oraz zakodowanej informacji o płci pacjenta;

2) charakterystykę sytuacji społeczno-demograficznej osoby, o której mowa w ust. 1, zawierającą dane dotyczące miejsca zamieszkania, wykształcenia oraz obywatelstwa;

- 3) wzór używania substancji, o której mowa w ust. 1, zawierający rodzaj i status używanego środka odurzającego lub substancji psychotropowej, częstotliwość ich używania oraz sposób ich przyjmowania;
 - 4) historię używania środków odurzających lub substancji psychotropowych, zawierającą wiek inicjacji używania poszczególnych substancji oraz wiek rozpoczęcia używania problemowego;
 - 5) informację o zachowaniach ryzykownych mogących przyczynić się do zakażenia HIV, HCV oraz status serologiczny HIV, HCV;
 - 6) historię leczenia, w tym informację o kontynuacji i zakończeniu leczenia;
 - 7) rozpoznanie medyczne według aktualnie obowiązującej Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD;
 - 8) inne informacje wymagane przez protokół Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii niebędące danymi osobowymi, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.³⁾).
3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, zakres i tryb współpracy zakładów opieki zdrowotnej prowadzących leczenie lub rehabilitację osób używających środków odurzających lub substancji psychotropowych z Biurem, a w szczególności sposób gromadzenia, przechowywania i przetwarzania informacji, o których mowa w ust. 1, tryb ich przekazywania oraz wzór indywi-

dualnego kwestionariusza sprawozdawczego osoby zgłaszającej się do leczenia z powodu używania środków odurzających lub substancji psychotropowych, z uwzględnieniem konieczności ochrony prywatności osób, o których mowa w ust. 1.”;

6) w art. 27:

a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Certyfikat specjalisty terapii uzależnień może otrzymać osoba, która ukończyła studia wyższe.”,

b) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Osoby ubiegające się o otrzymanie certyfikatów, o których mowa w art. 26 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, są obowiązane, pod rygorem konieczności ponownego odbycia szkolenia, przystąpić do egzaminu w terminie nie dłuższym niż 4 lata od momentu rozpoczęcia szkolenia.”,

c) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Osoby, które ukończyły szkolenie, o którym mowa w ust. 1, i uzyskały certyfikat instruktora terapii uzależnień oraz w terminie 3 lat od ukończenia tego szkolenia spełniły wymogi, o których mowa w ust. 7, mogą przystąpić do egzaminu w zakresie specjalisty terapii uzależnień bez konieczności uczestniczenia w szkoleniu, nie później jednak niż w okresie roku po uzyskaniu tytułu magistra.”;

7) w art. 28:

a) w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) aptekę szpitalną lub zawarł umowę z apteką lub hurtownią farmaceutyczną w zakresie zaopatrzenia w środek substytucyjny;”,

b) po ust. 6 dodaje się ust. 6a i 6b w brzmieniu:

„6a. W celu wykluczenia udziału pacjenta w tym samym czasie w więcej niż jednym programie leczenia substytucyjnego Biuro prowadzi Centralny Wykaz Osób Objętych Leczeniem Substytucyjnym.

6b. Zakład opieki zdrowotnej prowadzący leczenie substytucyjne jest obowiązany do niezwłocznego przekazywania Biuru informacji o zakwalifikowaniu, wyłączeniu lub zakończeniu udziału pacjenta w programie realizującym takie leczenie.”,

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania przy leczeniu substytucyjnym, szczegółowe warunki, jakie powinien spełniać zakład opieki zdrowotnej prowadzący leczenie substytucyjne, oraz szczegółowy sposób gromadzenia, przechowywania i przekazywania informacji, o których mowa w ust. 6b, mając na względzie dobro osób uzależnionych, w tym potrzebę zachowania anonimowości osób umieszczanych w Centralnym Wykazie Osób Objętych Leczeniem Substytucyjnym.”;

8) w art. 34:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku orzeczenia przez sąd o przepadku na rzecz Skarbu Państwa środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 podlegają one zniszczeniu. Sąd może orzec na wniosek jednostek, o których mowa w art. 24 ust. 2 i 4, przepadek na rzecz Skarbu Państwa środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 przez przekazanie ich w całości lub części tym jednostkom.”,

b) uchyla się ust. 5;

9) w art. 35:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Prekursory kategorii 1 może wytwarzać, przetwarzać lub przerabiać wyłącznie przedsiębiorca, który na podstawie rozporządzenia 273/2004 uzyskał zezwolenie Głównego Inspektora Farmaceutycznego określające prekursory kategorii 1.”,

b) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, treść wniosku, szczegółowe warunki i tryb wydawania oraz cofania zezwoleń, o których mowa w ust. 1, 2, 4, 7 i 9, z wyjątkiem prekursorów kategorii 1, a także wymagania, jakie muszą spełniać podmioty posiadające zezwolenia, o których mowa w ust. 1 – 4, 7 i 9, w szczególności w zakresie przechowywania środków objętych zezwoleniem oraz prowadzenia dokumentacji dotyczącej ich posiadania i obrotu nimi, uwzględniając zapewnienie sprawności postępowania.”;

10) w art. 40:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 1 i 2, są obowiązani:

- 1) prowadzić dokumentację dotyczącą posiadanych środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów;
- 2) przechowywać w komorach przeladunkowych posiadane środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty w sposób zabezpieczający przed kradzieżą lub zniszczeniem.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 3, są obowiązani:

- 1) prowadzić dokumentację dotyczącą posiadanych prekursorów kategorii 1;
- 2) przechowywać w komorach przeładunkowych posiadane prekursory kategorii 1 w sposób zabezpieczający przed kradzieżą lub zniszczeniem.”,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb wydawania oraz cofania zezwoleń, o których mowa w ust. 1 i 2, treść wniosku o wydanie tych zezwoleń, a także szczegółowe obowiązki podmiotów posiadających te zezwolenia, w szczególności w zakresie przechowywania środków objętych zezwoleniem, wydawania tych środków jednostkom uprawnionym oraz prowadzenia dokumentacji dotyczącej ich posiadania i obrotu nimi, a także w zakresie warunków, jakie podmiot musi spełniać w celu przechowywania środków objętych zezwoleniem w komorach przeładunkowych, mając na względzie sprawność postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia w tych sprawach.”,

d) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe obowiązki przedsiębiorców posiadających zezwolenia, o których mowa w ust. 3, w szczególności w zakresie przechowywania środków objętych zezwoleniem, wydawania tych środków jednostkom uprawnionym oraz prowadzenia dokumentacji dotyczącej ich posiadania i obrotu nimi, a także w zakresie warunków, jakie podmiot musi spełniać w celu przechowywania środków objętych zezwoleniem

w komorach przeładunkowych, mając na względzie sprawność postępowania w sprawie udzielania zezwoleń.”;

11) w art. 42 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Preparaty zawierające środki odurzające grup I-N, II-N i III-N lub substancje psychotropowe grup II-P, III-P i IV-P, które zostały dopuszczone do obrotu jako produkty lecznicze na podstawie przepisów prawa farmaceutycznego, może posiadać, w celach medycznych oraz do badań klinicznych, po uzyskaniu zgody wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, zakład opieki zdrowotnej niemający apteki szpitalnej, zakład leczniczy dla zwierząt oraz lekarz, lekarz dentysta lub lekarz weterynarii, prowadzący praktykę lekarską, a także inny podmiot, którego działalność wymaga posiadania i stosowania tych preparatów.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o uzyskanie zgody na posiadanie w celach medycznych preparatów zawierających środki odurzające i substancje psychotropowe oraz wzór wniosku o uzyskanie zgody na posiadanie preparatów stosowanych w badaniu klinicznym, rodzaje preparatów i ich ilości, a także grupy środków odurzających i substancji psychotropowych stosowanych w badaniu klinicznym, jakie mogą posiadać podmioty, o których mowa w ust. 1, szczegółowe warunki zaopatrywania, przechowywania tych preparatów oraz prowadzenia dokumentacji w zakresie ich posiadania i stosowania, a także rodzaje podmiotów, których działalność wymaga posiadania i stosowania preparatów, o których mowa w ust. 1, uwzględniając zabezpieczenie tych substancji przed niewłaściwym użyciem.”;

12) w art. 44:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nadzór nad wytwarzaniem, przetwarzaniem, przerobem, przechowywaniem, obrotem i niszczeniem środków

odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów kategorii 1 sprawuje wojewódzki inspektor farmaceutyczny właściwy ze względu na siedzibę przedsiębiorcy – przez kontrolę realizacji obowiązków wynikających z rozporządzenia 273/2004, rozporządzenia 111/2005 i przepisów ustawy, z wyłączeniem przedsiębiorców, o których mowa w art. 35 ust. 1, nad którymi nadzór w powyższym zakresie sprawuje Główny Inspektor Farmaceutyczny przez inspektorów do spraw wytwarzania.”,

b) ust. 8 i 9 otrzymują brzmienie:

„8. Podmioty, które w ramach swojej działalności posiadają zepsute, sfałszowane środki odurzające, substancje psychotropowe lub prekursory kategorii 1, ich mieszaniny, również jako składniki produktów leczniczych lub którym upłynął termin ważności, niszczą te substancje w sposób określony w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 9.

9. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb postępowania ze środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami kategorii 1, ich mieszaninami, produktami leczniczymi, zepsutymi, sfałszowanymi lub którym upłynął termin ważności, zawierającymi w swoim składzie środki odurzające, substancje psychotropowe lub prekursory kategorii 1, uwzględniając w szczególności wymogi zabezpieczenia przed ich niewłaściwym użyciem, sposoby niszczenia tych środków w zależności od ich rodzaju i ilości oraz podmioty obowiązane do pokrywania kosztów związanych z niszczeniem tych środków.”;

13) w art. 55 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto, wbrew przepisom ustawy, dokonuje przywozu, wywozu, przewozu, wewnątrzwspólnotowego nabycia lub

wewnątrzspółnotowej dostawy środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej,

podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 5.”;

14) w art. 56 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej, sprawca

podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.”;

15) w art. 62 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających lub substancji psychotropowych, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.”;

16) po art. 62 dodaje się art. 62a w brzmieniu:

„Art. 62a. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w art. 62 ust. 1 lub 3, są środki odurzające lub substancje psychotropowe w ilości nieznaczej, przeznaczone na własny użytek sprawcy, postępowanie można umorzyć również przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, jeżeli orzeczenie wobec sprawcy kary byłoby niecelowe ze względu na okoliczności popełnienia czynu, a także stopień jego społecznej szkodliwości.”;

17) w art. 64:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 2 – 4 w brzmieniu:

„2. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających, substancji

psychotropowych, mleczka makowego lub słomy makowej,
sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

3. Tej samej karze podlega, kto kradnie z włamaniem środki odurzające, substancje psychotropowe, mleczek makowy lub słomę makową.

4. W wypadku mniejszej wagi, sprawca

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do roku.”;

18) po art. 68 dodaje się art. 68a w brzmieniu:

„Art. 68a. Kto, wbrew przepisom art. 20 ust. 3, prowadzi reklamę lub promuje środek spożywczy lub inny produkt, podlega grzywnie.”;

19) po art. 70 dodaje się art. 70a w brzmieniu:

„Art. 70a. 1. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że sprawca jest osobą uzależnioną lub używającą szkodliwie substancji psychoaktywnej, sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, zarządza zebranie przez osoby, które na zasadach wskazanych w ustawie uzyskały certyfikat specjalisty terapii uzależnień, informacji na temat używania przez oskarżonego środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych.

2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb zbierania informacji, o których mowa w ust. 1, warunki, jakie muszą spełniać osoby uprawnione do dokonania tych czynności, oraz wysokość ryczałtu przysługującego za zebranie informacji, mając na

względnie zebranie stosownych danych o osobie oskarżonego z punktu widzenia możliwości i celowości zastosowania środków przewidzianych w art. 71 i 72.”;

20) w art. 72:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Jeżeli osoba, uzależniona lub używająca szkodliwie substancji psychoaktywnej, której zarzucono popełnienie przestępstwa zagrożonego karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności, podda się leczeniu, rehabilitacji lub udziałowi w programie edukacyjno-profilaktycznym prowadzonym przez zakład opieki zdrowotnej lub inny podmiot działający w ochronie zdrowia, prokurator może zawiesić postępowanie do czasu zakończenia leczenia, rehabilitacji lub udziału w programie.

2. Po podjęciu postępowania prokurator, uwzględniając wyniki leczenia, rehabilitacji lub udziału w programie edukacyjno-profilaktycznym, postanawia o dalszym prowadzeniu postępowania albo występuje do sądu z wnioskiem o warunkowe umorzenie postępowania.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, warunkowe umorzenie postępowania można także zastosować wobec sprawcy przestępstwa zagrożonego karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności. Zastosowaniu warunkowego umorzenia postępowania nie stoi na przeszkodzie uprzednia karalność sprawcy.”;

21) po art. 73 dodaje się art. 73a w brzmieniu:

„Art. 73a. 1. Jeżeli przemawiają za tym względy lecznicze i wychowawcze, skazanemu uzależnionemu od środków odurzających lub substancji

psychotropowych odbywającemu karę pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione w związku z używaniem środków odurzających lub substancji psychotropowych można udzielić przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności, o której mowa w art. 153 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego, w celu podjęcia leczenia lub rehabilitacji.

2. Warunkiem udzielenia przerwy jest wykazanie przez skazanego, że ma zagwarantowane miejsce leczenia lub rehabilitacji w odpowiednim zakładzie opieki zdrowotnej odpowiadającym jego potrzebom terapeutycznym.
3. Sąd penitencjarny odmawia udzielenia przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione w związku z używaniem środków odurzających lub substancji psychotropowych, jeżeli skazany nie wyraził wcześniej zgody na objęcie go stosownym leczeniem lub rehabilitacją, o których mowa w art. 117 Kodeksu karnego wykonawczego.
4. Udzielenie przerwy w wykonywaniu kary pozbawienia wolności jest dopuszczalne, jeżeli skazanemu do końca odbycia kary pozbawienia wolności pozostało nie więcej niż 2 lata.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, sąd penitencjarny, po zakończeniu leczenia lub rehabilitacji i uwzględniając ich wyniki, zarządza dalsze wykonywanie kary pozbawienia wolności albo warunkowo zwalnia skazanego z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, niezależnie od

tego, czy są spełnione przesłanki, o których mowa w art. 78 Kodeksu karnego.”;

- 22) w załączniku nr 1 do ustawy w części 4 „Środki odurzające grupy IV-N” w kolumnie „Inne nazwy” dodaje się rubrykę w brzmieniu: „3-metylotiofentanył”, w kolumnie „Oznaczenie chemiczne” rubrykę w brzmieniu: „{N-[3-matylo-1-[2-(2-tienylo)etylo]-4-piperydylo]propionanilid}”.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁴⁾) w art. 67 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Umarzając warunkowo postępowanie karne, sąd zobowiązuje sprawcę do naprawienia szkody w całości albo w części, a może na niego nałożyć obowiązki wymienione w art. 72 § 1 pkt 1 – 3, 5, 6 lub 7a, a ponadto orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 lub nawiązkę oraz zakaz prowadzenia pojazdów wymieniony w art. 39 pkt 3, do lat 2.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.⁵⁾) art. 232a otrzymuje brzmienie:

„Art. 232a. § 1. Przedmioty i substancje stwarzające niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia, a w szczególności broń, amunicję, materiały wybuchowe lub łatwopalne, materiały radioaktywne, substancje trujące, duszące lub parzące, środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty oraz prekursory kategorii 1, przechowuje się w miejscu i w sposób zapewniający ich należyte zabezpieczenie.

§ 2. Jeżeli dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania wystarczające jest przechowywanie próbek w ilości niezbędnej do przeprowadzenia badań przedmiotów lub substancji, o których mowa w § 1,

sąd właściwy do rozpoznania sprawy, na wniosek prokuratora, niezwłocznie zarządza zniszczenie w całości lub w części pozostałych ilości przedmiotów lub substancji zbędnych do przeprowadzenia badań.

§ 3. Jeżeli sąd zarządził zniszczenie w części przedmiotów lub substancji, o których mowa w § 1, wskazuje jednocześnie w postanowieniu miejsce i czas przechowywania ich pozostałej części w ilości niezbędnej do przeprowadzenia badań.

§ 4. Przedmioty i substancje stwarzające bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia przez możliwość eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwopalnych, innego gwałtownego wyzwolenia energii, rozprzestrzeniania się substancji trujących, duszących lub parzących, wyzwolenia energii jądrowej lub promieniowania jonizującego albo których przechowywanie w niezmienionym stanie nie jest możliwe, można zniszczyć przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w § 2.

§ 5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, podmioty uprawnione do przechowywania oraz zniszczenia przedmiotów i substancji, o których mowa w § 1, oraz ich próbek, szczegółowe warunki, sposób oraz miejsca ich przechowywania, a także warunki i sposób ich zniszczenia, mając na uwadze potrzebę zapewnienia prawidłowego toku postępowania i jego koszty.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.⁶⁾) w załączniku nr 2 w Liście A po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a. środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 zabezpieczonych na potrzeby postępowania karnego u osób posiadających je bez uprawnienia albo uzyskanych przez jednostki administracji rządowej oraz Żandarmerii Wojskowej w toku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych,”.

Art. 5. 1. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ukończyły szkolenie, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, i nie przystąpiły do egzaminu, są obowiązane przystąpić do egzaminu końcowego w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy pod rygorem konieczności ponownego odbycia szkolenia.

2. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy znajdują się w trakcie szkolenia, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, są obowiązane przystąpić do egzaminu do dnia 1 stycznia 2015 r. pod rygorem konieczności ponownego odbycia szkolenia.

Art. 6. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ukończyły szkolenie, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, uzyskały certyfikat instruktora terapii uzależnień oraz w terminie 3 lat od ukończenia tego szkolenia spełniły wymogi, o których mowa w art. 27 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mogą przystąpić do egzaminu w zakresie specjalisty terapii uzależnień bez konieczności uczestniczenia w szkoleniu, nie później jednak niż w okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 7. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 24 ust. 6, art. 28 ust. 7, art. 35 ust. 10, art. 40 ust. 6, art. 42 ust. 2 oraz art. 44 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 24 ust. 6, art. 24a ust. 3, art. 28 ust. 7, art. 35 ust. 10, art. 40 ust. 6 i 7, art. 42 ust. 2 oraz art. 44 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu

nadany niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 232a § 4 ustawy zmienianej w art. 3 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 232a § 5 ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu nadany niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 6 lit. b, który wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia, oraz art. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2011 r.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego oraz ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 143, poz. 962.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 165, poz. 1170 i Nr 176, poz. 1238 oraz z 2010 r. Nr 41, poz. 233.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857 i Nr 152, poz. 1018 i 1021.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178,

Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826 i Nr 125, poz. 842.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 88, poz. 587, z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 199, poz. 1227 i Nr 223, poz. 1464, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 79, poz. 666 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 145 i Nr 152, poz. 1018.

UZASADNIENIE

W wyniku przeprowadzenia badań i analiz danych statystycznych gromadzonych przez Wydział Statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości, dotyczących funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii sformułowany został wniosek, że założenia legislacyjne w zakresie ograniczenia konsumpcji narkotyków w Polsce towarzyszące wspomnianej ustawie nie zostały zrealizowane, a ponadto doprowadziły do powstania dwóch niekorzystnych zjawisk społeczno-prawnych: po pierwsze, udaremniły organom ścigania penetrację środowiska osób zajmujących się wprowadzaniem do obrotu substancji odurzających; po drugie, „wykreowały” nową kategorię przestępców, jakimi stały się osoby uzależnione i używające nielegalne substancje psychoaktywne. Warto dodać, że w świetle polskiego prawa są to osoby chore, a uzależnienie od substancji psychoaktywnych – podobnie jak uzależnienie od alkoholu – jest jednostką chorobową.

Od roku 2000, czyli od chwili gdy w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii mamy do czynienia z penalizacją posiadania jakiegokolwiek ilości posiadanego środka odurzającego, znacząco wzrosła liczba osób skazanych za czyn posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych. Nie był to efekt zamierzony, choć możliwy do przewidzenia. Kryminalizacja środowiska użytkowników narkotyków znacząco ograniczyła zgłaszanie się do leczenia, uniemożliwiła stosowanie na szeroką skalę programów redukcji szkód społecznych i zdrowotnych, sparaliżowała kontakt terapeutyczny, leczniczy, czy korekcyjno-edukacyjny, szczególnie w grupie najmłodszych użytkowników narkotyków. W obszarze skutków społecznych ponieśliśmy znaczące i nieodwracalne straty. Ponieśliśmy również poważne konsekwencje ekonomiczne w szczególności analizując koszty pobytu użytkowników w przeludnionych jednostkach penitencjarnych. Realizacja samego tylko art. 62 ustawy kosztuje budżet państwa około 80 mln zł w skali roku.¹⁾

Nowelizacja ustawy przeprowadzona w roku 2000 miała ułatwić organom ścigania dotarcie do źródeł „narkobiznesu” i przywieźć przed oblicze wymiaru sprawiedliwości sprawców przestępstw wytwarzania, przetwarzania, wprowadzania do obrotu czy chociażby udzielania środków odurzających.

Jednak pomimo zaostrzenia polityki karnej nie uzyskaliśmy wzrostu wykrywalności przestępstw związanych z tą kategorią przestępstw. Można nawet powiedzieć, że w tych

¹⁾ Ewelina Kuźmicz, Zofia Mielecka-Kubiś, Dorota Wiszejko-Wierzbička (red.) *Karanie za posiadanie. Art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – koszt, czas, opinie*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2009.

właśnie obszarach aktywności organów ścigania obserwujemy istotną stagnację, czy nawet regres.

W roku 2005 aż 17.588 skazań na ogólną liczbę 26.935 skazań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii zakończyło się orzeczeniem kary pozbawienia wolności.

Penalizacja posiadania środków odurzających – wbrew założeniom stała się zatem narzędziem kryminalizacji używania, a nie przeciwdziałania narkomanii.

Wprowadzenie zatem zmian w tym obszarze prawa stało się naturalną koniecznością.

Nie są to jednak jedyne obszary problemowe aktualnie obowiązującej ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, z którymi proponowana nowelizacja stara się zmierzyć.

Brak w ustawie legalnej definicji przewozu powoduje w praktyce wątpliwości interpretacyjne i umożliwia aktualnie przewóz środków odurzających przez terytorium naszego kraju.

W obowiązującym stanie prawnym przy orzeczeniu warunkowego umorzenia postępowania karnego sąd oraz organy wykonawcze, wykonujące orzeczenie, nie mają żadnego wpływu na korygowanie postawy osoby w okresie próby przez zobowiązanie do leczenia czy podjęcia terapii.

Nowe brzmienie art. 4 pkt 3 jest uwarunkowane wejściem w życie z dniem 1 października 2010 r. nowych przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615), przywołanej w art. 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii do określenia definicji jednostek naukowych.

Projektowana ustawa wprowadza również do jej słowniczka (w art. 4 pkt 20a) pojęcie przewozu obok istniejących już takich terminów jak „przywóz”, „wywóz”. Brak w ustawie legalnej definicji przewozu powodował w praktyce wątpliwości interpretacyjne, odnośnie do których swoje stanowisko prezentował również Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r., sygn. akt I KZP 31/06). Proponowane pojęcie usuwa w tym zakresie zaistniałe wątpliwości. Konsekwencją zaproponowanego wprowadzenia definicji pojęcia przewozu, odpowiadającego wykładni tego pojęcia na gruncie obowiązujących przepisów dokonanej we wspomnianym wyżej postanowieniu Sądu Najwyższego, jest zmiana treści art. 55 ust. 1 ustawy. Przy wprowadzeniu bowiem do słowniczka ustawowej definicji pojęcia przewóz ustawowe znamiona przestępstwa stypizowanego w art. 55 ustawy mogą ulec znacznemu uproszczeniu.

Zmiana art. 20 polegająca na dodaniu ust. 3 nowego zakazu reklamy i promocji środków spożywczych lub innych produktów przez sugerowanie, że posiadają one działanie takie jak środki odurzające lub substancje psychotropowe, wynika z potrzeby zapobieżenia występowaniu negatywnego zjawiska, jakim jest prowadzenie reklamy i promocji środków spożywczych i innych artykułów, które – jakkolwiek nie zostały umieszczone w wykazie substancji psychotropowych lub środków odurzających – niemniej jednak są reklamowane jako produkty oddziałujące na ośrodkowy układ nerwowy w sposób tożsamy do tych wymienionych w wykazie. Proponowany przepis art. 20 ust. 3 nie dotyczy sytuacji konotacji z substancjami psychotropowymi lub środkami odurzającymi, lecz sugerowania, że środki spożywcze lub inne produkty mają ich właściwości jeżeli są używane zgodnie lub niezgodnie z ich przeznaczeniem. Wydaje się, że to powinno rozwiązywać obawy o kosmetyki, czy podobne produkty, albowiem nadawanie im nazw takich jak „opium”, czy „ekstaza” ma co najwyżej wywoływać pewne ogólne skojarzenia, a nie sugerować, że ich użycie zgodnie z przeznaczeniem (pokropienie się perfumami), będzie miało bezpośredni efekt psychoaktywny zbliżony do działania narkotyku. To samo dotyczy kwestii legalnych leków zawierających środki odurzające lub substancje psychotropowe, bez względu na to, czy można je nabyć na podstawie recepty, czy bez niej. Ich ewentualne reklamy muszą zawsze bezpośrednio i wyraźnie wskazywać, że mają one określone właściwości psychoaktywne, a nie sugerować to jedynie w zawoalowany sposób.

Proponowany przepis dotyczy wreszcie sugerowania, że produkt ma właściwości substancji kontrolowanych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Legalne używki, aczkolwiek mają właściwości psychoaktywne, nie są objęte kontrolą tejże ustawy, a tym samym nie obejmuje ich swoją dyspozycją – proponowany przepis art. 20 ust. 3. Nie ma zatem obawy, aby proponowany przepis miał wpływ na jakiegokolwiek ograniczenie swobody obrotu gospodarczego. Zapobiega jedynie fałszowaniu informacji o rzeczywistych właściwościach substancji czy produktów.

Przepis ma na celu ochronę konsumentów i tym samym ochronę ich zdrowia i życia szczególnie w odniesieniu do osób nieletnich, przez uniknięcie prawdopodobieństwa użycia określonych środków spożywczych, czy innych produktów w przekonaniu, że oddziałują one na ośrodkowy układ nerwowy w sposób tożsamy z działaniem środków odurzających czy substancji psychotropowych umieszczonych w wykazie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, gdy w rzeczywistości jest to spożycie zagrożone dużym prawdopodobieństwem ryzyka zatrucia czy rozstroju organizmu o trudnych do ustalenia

konsekwencjach. Rozwiązanie takie nie jest nową instytucją, czy też nieznaną polskiemu ustawodawstwu. Podobne regulacje zostały wprowadzone w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230, z późn. zm.²⁾.

W celu wprowadzenia sankcji za naruszenie omawianego zakazu ustawa wprowadza nowy przepis karny. Zgodnie z proponowanym brzmieniem nowego przepisu art. 68a naruszenie zakazu, o którym mowa w nowym art. 20 ust. 3, zostało stypizowane jako czyn zabroniony pod groźbą grzywny.

Proponowana zmiana art. 22 polega na rezygnacji z nakładania na ministrów właściwych do spraw kultury i dziedzictwa narodowego oraz do spraw rolnictwa obowiązku rozwijania i popierania działalności edukacyjnej oraz zapobiegawczej podejmowanej w celu informowania społeczeństwa o szkodliwości narkomanii. Dotychczasowa praktyka pokazała niski poziom zaangażowania wyżej wymienionych resortów w realizację wspomnianego obowiązku przy jednocześnie dość szeroko prowadzonej przez administrację publiczną działalności profilaktycznej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii. Wobec powyższego zdecydowano, że obciążanie wyżej wspomnianych organów obowiązkami z tego zakresu nie jest konieczne. Należy nadmienić, że zwolnienie, o którym mowa w projektowanym przepisie, dotyczy jedynie obowiązku rozwijania i popierania działalności edukacyjnej oraz zapobiegawczej, w pozostałych obszarach zapobiegania narkomanii zakres obowiązków ministrów właściwych do spraw kultury i dziedzictwa narodowego oraz do spraw rolnictwa pozostaje bez zmian.

Projekt przewiduje także modyfikacje w zakresie związanym z postępowaniem z „narkotykami” w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz zabezpieczonych w toku spraw karnych, które wynikają z dotychczasowych doświadczeń i trudności praktycznych. Obecne brzmienie art. 24 ust. 5 pkt 1 zobowiązujące do nabywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 w hurtowniach farmaceutycznych na podstawie zapotrzebowania praktycznie uniemożliwia zakup przez laboratoria badawcze wzorców tego typu substancji. Jest on ponadto niespójny z art. 35 ustawy, który szczegółowo reguluje warunki zakupu substancji kontrolowanych. Nowelizacja w tym zakresie jest związana z usunięciem nieścisłości legislacyjnych.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, Nr 115, poz. 793 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 114, poz. 1175.

W konsekwencji proponowany nowy przepis art. 24a ust. 1 przewiduje, że „Jednostki organizacyjne administracji rządowej, Żandarmerii Wojskowej wykonujące czynności operacyjno-rozpoznawcze oraz Służby Celnej mogą wchodzić w posiadanie środków odurzających, substancji psychotropowych i ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 w ilości niezbędnej do przeprowadzenia badań potwierdzających popełnienie przestępstwa”. Ideą ustawodawcy wprowadzającego powyższy zapis było umożliwienie jednostkom organizacyjnym administracji rządowej oraz Żandarmerii Wojskowej wykonującym czynności operacyjno-rozpoznawcze oraz jednostkom Służby Celnej wchodzenia w posiadanie nielegalnych substancji określonych w ustawie oraz w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz. Urz. WE L 047 z 18.02.2004) znajdujących się na nielegalnym rynku. Jako cel określono „przeprowadzenie badań potwierdzających popełnienie przestępstwa”. Wejście w posiadanie nielegalnych środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 jest faktem. Od momentu zatrzymania tych substancji przez wymienione organy do momentu przekazania ich kolejnym uprawnionym organom mamy do czynienia z posiadaniem tych środków przez organy, które dokonały zatrzymania. Ponadto, organy muszą ustalić, na podstawie badania próbek, czy mają do czynienia z przedmiotem przestępstwa, czy też z produktem legalnym. Przepis art. 24a jest zatem uzupełnieniem luki prawnej w odniesieniu do stanów faktycznych posiadania środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1. Dodanie do grupy uprawnionych podmiotów organów Służby Celnej jest konsekwencją ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 168, poz. 1323), która w art. 2 ust. 1 pkt 4 wśród zadań Służby Celnej wymienia między innymi rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw związanych z naruszeniem przepisów dotyczących wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wywozowania z jej terytorium towarów objętych ograniczeniami lub zakazami obrotu ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny lub bezpieczeństwo międzynarodowe, w szczególności takich jak na przykład środki odurzające i substancje psychotropowe. W art. 32 ustawy o Służbie Celnej znajdujemy również w ust. 1 pkt 8 uprawnienie dla funkcjonariuszy wykonujących kontrole w zakresie badania towarów, surowców, półproduktów i wyrobów w tym pobrania próbek towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych w celu ich zbadania.

Zawarcie w projektowanym art. 24a ust. 2 delegacji dla Rady Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia podmiotów uprawnionych do niszczenia środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, a także szczegółowego trybu i warunków ich przechowywania oraz niszczenia, mając na względzie konieczność zabezpieczenia tych środków i substancji przed dostępem osób trzecich spowoduje uregulowanie w sposób kompleksowy zagadnienia związanego z pozyskiwaniem w wyniku czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz innych działań, a także przechowywaniem oraz niszczeniem próbek narkotyków oraz prekursorów. W ten sposób powinien zostać rozwiązany problem wynikający stąd, że w obecnym stanie prawnym również Policja, jednostki Żandarmerii Wojskowej i inne podobne organy mają obowiązek „nabywać środki odurzające, substancje psychotropowe i ich preparaty oraz prekursory kategorii 1 w hurtowni farmaceutycznej na podstawie zapotrzebowania”. Takie rozwiązanie uniemożliwia w praktyce realizację uprawnienia, o którym mowa w art. 24 ust. 3 dzisiejszej wersji ustawy, a przepis ten jest przepisem martwym. Skutkuje to poważnymi utrudnieniami w walce z przestępczością narkotykową w Polsce. Konieczność odrębnego uregulowania możliwości wchodzenia w posiadanie określonych tu środków i substancji przez wymienione jednostki wynika z dwóch powodów: po pierwsze cel wejścia w posiadanie w omawianym przypadku jest diametralnie różny, niż w przypadkach określonych w art. 24 i w swojej istocie bliższy szeroko rozumianemu postępowaniu karnemu. Po drugie, wskazane tu szeroko jednostki administracji rządowej obejmują również służby podlegające bezpośrednio Prezesowi Rady Ministrów, niewłaściwym zatem było wskazanie upoważnienia do wydawania tego rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

Rozszerzenie możliwości orzeczenia przez sąd przepadku przez możliwość przekazania środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 jednostkom organizacyjnym administracji rządowej, Służby Więziennej, Żandarmerii Wojskowej oraz niektórym szkołom wyższym w celu szkolenia lub badań – na wniosek tych jednostek – przyczyni się do zwiększenia realnych możliwości przeciwdziałania narkomanii, szczególnie w przypadku środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, które nie są dostępne na rynku legalnym, a więc nie ma możliwości ich zakupu do szkoleń (projektowany art. 34 ust. 4). Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii zasadnie dawała taką możliwość.

Zmiana polegająca na dodaniu art. 24b polega na nałożeniu na zakłady opieki zdrowotnej prowadzące leczenie lub rehabilitację osób używających narkotyków obowiązku współpracy z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii pełniącym funkcję punktu kontaktowego Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii. Obowiązek współpracy będzie się wiązać przede wszystkim ze współpracą w obszarze gromadzenia danych z zakresu pięciu kluczowych wskaźników monitorowania problemów narkotyków i narkomanii w Euro

pie. Do gromadzenia i przekazywania tych danych Polska została zobowiązana wraz z przystąpieniem do UE, rezolucją Rady z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie wdrożenia pięciu podstawowych wskaźników epidemiologicznych dotyczących narkotyków.

Zmiana art. 27 ustawy ma na celu rozszerzenie katalogu osób uprawnionych do zdobywania uprawnień specjalisty terapii uzależnień o osoby, które ukończyły studia wyższe. Ponadto w celu zdyscyplinowania uczestników szkoleń do możliwie terminowego przystępowania do egzaminu wprowadzono przez dodanie w art. 27 ust. 8a zgodnie z którym osoby ubiegające się o otrzymanie certyfikatów, są zobowiązane, pod rygorem konieczności ponownego odbycia szkolenia, przystąpić do egzaminu w terminie nie dłuższym niż 4 lata od momentu rozpoczęcia szkolenia.

Zmiana w art. 28 ustawy wynika z konieczności uniemożliwienia uczestniczenia przez pacjentów w więcej niż jednym programie leczenia substytucyjnego w tym samym czasie. Sposobem na uniknięcie wspomnianego problemu jest prowadzenie przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii Centralnego Wykazu Osób Objętych Leczeniem Substytucyjnym. Obecnie kwestia powyższa jest regulowana w par. 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia ministra właściwego do spraw zdrowia z dnia 19 października 2007 r. w sprawie trybu postępowania przy leczeniu substytucyjnym oraz szczegółowych warunków, które powinien spełniać zakład opieki zdrowotnej prowadzący leczenie substytucyjne (Dz. U. Nr 205, poz. 1493). Gromadzone na podstawie ww. rozporządzenia dane noszą jednak cechy danych szczególnie wrażliwych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926), dlatego jest uzasadnionym uwzględnienie proponowanych przepisów w akcie prawnym rangi ustawy. W związku z tym projekt nakłada na kierowników programów leczenia substytucyjnego obowiązek niezwłocznego powiadamiania Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii o zakwalifikowaniu, wyłączeniu lub zakończeniu udziału pacjenta w tym programie, a także upoważnia ministra właściwego do spraw zdrowia do określenia w drodze rozporządzenia

szczegółowego trybu postępowania przy leczeniu substytucyjnym, szczególne warunki jakie powinien spełniać zakład opieki zdrowotnej prowadzący leczenie substytucyjne oraz szczegółowy sposób gromadzenia, przechowywania i przekazywania danych. Dodatkowo w ust. 4 pkt 1 art. 28 wprowadzono dodatkowy podmiot jakim jest hurtownia farmaceutyczna, z którym podmioty prowadzące programy leczenia substytucyjnego mogą zawrzeć umowę w celu zaopatrywania się w środek substytucyjny. Należy nadmienić, że możliwość zaopatrywania się bezpośrednio w hurtowni farmaceutycznej obniży koszty funkcjonowania programów leczenia substytucyjnego, co tym samym przyczyni się do większej dostępności tej formy leczenia.

W art. 34 usunięto ust. 5 dotyczący upoważnienia dla Rady Ministrów do wydania rozporządzenia w zakresie wskazania podmiotów uprawnionych do przechowywania oraz niszczenia zabezpieczonych dla potrzeb postępowania karnego środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, a także określenia szczegółowego trybu i warunków ich przechowywania oraz niszczenia z uwzględnieniem konieczności zabezpieczenia tych środków i substancji przed dostępem osób trzecich. Ten szczególny akt wykonawczy ma istotne znaczenie regulujące procedurę postępowania z zabezpieczonymi środkami i substancjami, niemniej jednak z uwagi na fakt, że dotyczy obszarów postępowania karnego i materia nim objęta jest tam szczegółowo regulowana, został zatem przeniesiony do ustawy Kodeks postępowania karnego i wszedł w zakres utworzonego niniejszą ustawą przepisu art. 232a § 5. Z punktu widzenia porządku legislacyjnego jest to zabieg racjonalny i uzasadniony.

Zmiany proponowane w art. 35 ust. 10 mają na celu uściślenie regulacji zawartych w rozporządzeniach: (WE) nr 273/2004, Parlamentu Europejskiego i Rady nr 111/2005 oraz Komisji (WE) nr 1277/2005.

Przepisy rozporządzenia (WE) nr 273/2004 określają warunki, jakie są obowiązane spełnić podmioty gospodarcze w zakresie zapewnienia odpowiedniego udokumentowania wszystkich transakcji zmierzających do wprowadzenia do obrotu substancji sklasyfikowanych w kategorii 1 załącznika I ww. rozporządzenia. W związku z tym dokumenty handlowe, takie jak: faktury, wykazy ładunków, dokumenty administracyjne, dokumenty przewozowe i inne dotyczące przewozu zawierają informacje pozwalające w jednoznaczny sposób zidentyfikować: nazwę substancji sklasyfikowanej w kategorii 1 załącznika I, ilość i wagę substancji sklasyfikowanej, a w przypadku mieszaniny lub produktu naturalnego ilość i wagę,

nazwę i adres dostawcy, jednostki rozprawdzającej, odbiorcy końcowego. Dokumentacja powinna ponadto zawierać deklarację klienta.

Ponadto przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 nakazują, aby przesyłki przywożone z zagranicy i wywożone za granicę były właściwie oznakowane i aby towarzyszyły im właściwe dokumenty. Dokumenty handlowe: faktury, wykazy ładunków, dokumenty celne, przewozowe i inne dotyczące przewozu powinny zawierać dla substancji przywożonych z zagranicy lub wywożonych za granicę nazwy takie, jakie są podane w tabeli I lub tabeli II, ilości przywożone lub wywożone, nazwę i adres eksportera, importera oraz, jeżeli jest dostępny, adres odbiorcy ostatecznego.

Dodatkowo w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1277/2005 zostały ustalone przepisy wykonawcze do powyższych rozporządzeń w zakresie odpowiedzialnych funkcjonariuszy, warunków i trybu wydawania i cofania licencji, powiadamiania przed wywozem i wydawania pozwoleń na wywóz i przywóz w obszarze prekursorów narkotyków. Podmioty gospodarcze podejmują odpowiednie środki w celu zabezpieczenia obiektów handlowych przed nieuprawnionym wprowadzeniem sklasyfikowanych substancji wymienionych w kategorii 1.

W powyższych rozporządzeniach brak jest jednak regulacji dotyczących obowiązków podmiotów posiadających zezwolenia na wytwarzanie, przetwarzanie lub przerób prekursorów kategorii 1, w szczególności w zakresie przechowywania środków objętych zezwoleniem, wydawania tych środków jednostkom uprawnionym oraz prowadzenia dokumentacji ich posiadania, a także w zakresie warunków, jakie podmiot musi spełniać w celu przechowywania środków objętych zezwoleniem w komorach przeładunkowych.

Proponowane zmiany mają na celu uzupełnienie przepisów zawartych w wymienionych rozporządzeniach.

Obowiązujący w Rzeczypospolitej Polskiej porządek prawny nie przewiduje możliwości wydania rozporządzeń wykonawczych do ww. rozporządzeń unijnych. Z tego względu w nowelizowanej ustawie należy zawrzeć odpowiednie upoważnienie ustawowe dla ministra właściwego do spraw zdrowia.

Zgodnie z art. 24 Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, sporządzonej w Wiedniu dnia 20 grudnia 1998 r., strona może zastosować radykalniejsze lub surowsze środki niż te, które są przewidziane w Konwencji, jeżeli uważa to za korzystne lub potrzebne dla zapobiegania lub zwalczania nielegalnego obrotu.

W związku z powyższym, oraz w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego, jest konieczne wprowadzenie, w przedmiotowym zakresie, bardziej szczegółowych regulacji dla podmiotów gospodarczych.

Zaproponowane zmiany treści przepisów art. 40, 41, 42 oraz 44 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii mają w znacznym stopniu charakter czysto formalny i związane są z koniecznością dostosowania obowiązujących przepisów do wymogów prawa Unii Europejskiej, a także wynikiem doświadczeń związanych z problemami w stosowaniu dotychczasowych przepisów. Zmiany konieczne były także w zakresie delegacji do wydawania rozporządzeń wykonawczych przewidzianych w tych przepisach, a to ze względu na konieczność bardziej precyzyjnego określenia zakresu regulacji owych rozporządzeń wykonawczych.

Przepisy rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady określają warunki jakie muszą spełniać podmioty gospodarcze w zakresie zapewnienia odpowiedniego udokumentowania wszystkich transakcji zmierzających do wprowadzenia do obrotu substancji sklasyfikowanych w kategoriach 1 załącznika I ww. rozporządzenia. W związku z powyższym dokumenty handlowe, takie jak: faktury, wykazy ładunków, dokumenty administracyjne, dokumenty przewozowe i inne dotyczące przewozu zawierają informacje pozwalające w jednoznaczny sposób zidentyfikować: nazwę substancji sklasyfikowanej w kategoriach 1 załącznika I, ilość i wagę substancji sklasyfikowanej, a w przypadku mieszaniny lub produktu naturalnego ilość i wagę, nazwę i adres dostawcy, jednostki rozprowadzającej, odbiorcy końcowego. Dokumentacja powinna ponadto zawierać deklarację klienta.

Przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 ustalą warunki formalne obrotu z zagranicą przesyłek zawierających substancje sklasyfikowane w załączniku I lub II do przedmiotowego zarządzenia, a w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1277/2005 zostaną ustalone przepisy wykonawcze do wymienionych powyżej rozporządzeń.

W odniesieniu do uwagi nowelizacji przepisu art. 40 ust. 7 ustawy ujętego w art. 1 pkt 10 lit. d projektu a odnoszącego się do upoważnienia dla ministra właściwego do spraw zdrowia do wydania rozporządzenia określającego obowiązki przedsiębiorców posiadających zezwolenia, o których mowa w ust. 3 tego przepisu, należy wskazać, że regulacja ta ma charakter uszczegółwiający do rozporządzenia Komisji z dnia 27 lipca 2005 r. (WE) nr 1277/2005 ustanawiającego przepisy wykonawcze dotyczące rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych

i rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków między Wspólnotą a państwami trzecimi. Rozporządzenie (WE) nr 1227/2005 ustanawia przepisy wykonawcze w zakresie odpowiedzialnych funkcjonariuszy, wydawania licencji i dokonywania rejestracji podmiotów gospodarczych, dostarczania informacji, powiadamiania przed wywozem i wydawania zezwoleń na wywóz i przywóz w obszarze prekursorów narkotyków. W rozporządzeniu brak jest jednak niezbędnych regulacji określających obowiązki podmiotów posiadających zezwolenia na obrót hurtowy prekursorami kategorii 1, w szczególności w zakresie przechowywania środków objętych zezwoleniem, wydawania tych środków jednostkom uprawnionym oraz prowadzenia dokumentacji dotyczącej ich posiadania, a także w zakresie warunków, jakie podmiot musi spełniać w celu przechowywania środków objętych zezwoleniem w komorach przeładunkowych, stąd konieczność powołania omawianego rozporządzenia we wskazanym zakresie.

Projekt przewiduje szereg zmian w przepisach karnych ustawy, przede wszystkim tych, które mają znaczenie z punktu widzenia postępowania z osobami uzależnionymi i innymi użytkownikami narkotyków.

Wspomniana zmiana treści art. 55 ust. 1 ustawy jest konsekwencją wprowadzenia do słowniczka wyrażeń ustawowych definicji pojęcia przewozu. Wynikiem tego jest konieczność dostosowania treści art. 55 ust. 1 do tejże definicji, przez znaczne uproszczenie tego przepisu.

Zmiana (podniesienie) dolnej granicy ustawowego zagrożenia za przestępstwo określone w art. 56 ust. 3 ustawy jest konieczna w celu usunięcia niekonsekwencji dotychczasowych przepisów w ramach których dolna granica ustawowego zagrożenia za typ kwalifikowany tego przestępstwa (1 miesiąc), była niższa niż dolna granica ustawowego zagrożenia za typ podstawowy (6 miesięcy).

Proponowany art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wprowadza nowe rozwiązanie zagadnienia sposobu postępowania wobec osób dopuszczających się drobnych postaci przestępstwa posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych. Wyniki badań empirycznych wskazują na to³⁾, że olbrzymia większość spraw o przestępstwa z art. 62 ust. 1 lub 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii dotyczy posiadania dwóch

³⁾ Por. K. Krajewski *Przestępstwo posiadania narkotyków w świetle badań aktowych*, Państwo i Prawo nr 9/2008, str. 31 – 45, oraz K. Krajewski *Przestępstwo posiadania narkotyków oraz środki stosowane wobec jego sprawców w świetle badań aktowych*, Alkoholizm i Narkomania t. 21 (2008), z. 3, str. 221 – 234.

środków a mianowicie marihuany oraz amfetaminy, przy czym znaczna ich część to sprawy drobne, a nawet niezwykle drobne, dotyczące posiadania bardzo niewielkich ilości przeznaczonych ewidentnie na cele własnej konsumpcji. W wielu takich sprawach, które w Polsce kończą się wyrokami skazującymi, chodzi o ilości środków, które w innych krajach UE są prawnie irrelewantne i umożliwiają stosowanie oportunistycznego ścigania. Tymczasem w Polsce sprawy te angażują sporą ilość czasu, sił i środków Policji, prokuratury oraz sądów, a równocześnie można mieć zasadnicze wątpliwości co do korzyści, jakie przynoszą one z punktu widzenia zasadniczego celu stosowania represji karnej w obszarze przeciwdziałania narkomanii, tj. redukcji rozmiarów nielegalnej podaży środków odurzających i substancji psychotropowych (redukcja rozmiarów popytu to przede wszystkim, aczkolwiek nie wyłącznie, zadanie profilaktyki, leczenia, rehabilitacji i readaptacji).

W związku z tym projekt przewiduje nowy przepis art. 62a dający prokuratorowi (a także sądowi), możliwość umarzania (bezwzględnego) w pewnych sytuacjach postępowania karnego wobec sprawców posiadających nieznaczne ilości środków odurzających, przeznaczonych na własny użytek. Generalną przesłanką jego stosowania jest niecelowość stosowania wobec pewnej grupy osób posiadających narkotyki represji karnej. Na taką niecelowość w ramach proponowanego przepisu wskazują przesłanki wymienione w proponowanym przepisie. *Conditio sine qua non* jego stosowania stanowi nieznaczna ilość posiadanego środka oraz posiadanie go na własny użytek. Należy przy tym zaznaczyć, że – wzorem wielu innych ustawodawstw – przyjąć należy, że obie okoliczności są ze sobą ściśle powiązane. W wypadku posiadania nieznacznych ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych, jeżeli brak jest dowodów wskazujących na przeznaczenie na cele handlowe, przyjmować należy cel w postaci własnego użytku.

W przedłożonym projekcie zrezygnowano z bliższego definiowania pojęcia nieznacznej ilości środka odurzającego lub substancji psychotropowej pozostawiając to znamię znamieniem ocennym (podobnie jak znane obecnie polskiemu ustawodawstwu znamię znacznej ilości środka odurzającego lub substancji psychotropowej stanowiące znamię niektórych typów kwalifikowanych przestępstw stypizowanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii). Rozwiązanie takie może oczywiście nastroić pewne trudności w praktyce. Biorąc jednak pod uwagę złożony i skomplikowany z legislacyjnego punktu widzenia charakter ewentualnego bliższego zdefiniowania tego znamienia (musiałby on przyjąć formę rozbudowanego załącznika do ustawy), wydaje się, że pozostanie przy cennym charakterze tego znamienia jest rozwiązaniem akceptowalnym. Natomiast wskazówką dla organów

stosujących prawo (przede wszystkim organów prokuratury), mogą tu być wewnętrzne wytyczne wskazujące stosowne wartości graniczne. Taka praktyka rozwiązania tego problemu jest stosowana w wielu krajach europejskich.

Pozostałymi przesłankami stosowania tego przepisu są natomiast okoliczności przedmiotowe objęte przez dwa określenia: „okoliczności popełnienia czynu” oraz „stopień jego społecznej szkodliwości”. Obie przesłanki są ze sobą w jakimś sensie powiązane, ale nie tożsame. Elementami decydującymi o tym, że okoliczności popełnienia czynu uzasadniają umorzenie postępowania może być przede wszystkim brak wyraźnego zagrożenia dla dóbr prawnych osób trzecich. Inaczej mówiąc można przyjąć, że na przykład przypadki posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych w szkole czy innych instytucjach edukacyjnych, placówkach oświatowych, jednostkach wojskowych, w czasie imprez sportowych, czy innych imprez masowych potencjalnie zawsze takie zagrożenie stwarzają. Dlatego w takich wypadkach stosowanie tego przepisu powinno być wyłączone. Tym co może decydować o przyjęciu, że stopień społecznej szkodliwości czynu uzasadnia skorzystanie z proponowanego przepisu może być przede wszystkim charakter posiadanego środka, tzn. jego szkodliwość. I tak w przypadku posiadania cannabis, a więc substancji o mniejszej szkodliwości, niż wiele innych środków, w ilościach nieznacznych i okolicznościach niestwarzających w zasadzie zagrożenia dla dóbr prawnych osób trzecich powinny, w zasadzie można domniemywać zasadność zastosowania proponowanego przepisu. W przypadku innych środków, ze względu na większe zagrożenie, jakie stwarzają one generalnie dla dobra chronionego, jakim jest zdrowie publiczne, zastosowanie tego przepisu powinno wchodzić w grę znacznie rzadziej, co nie oznacza jednak całkowitego wykluczenia takiej możliwości.

Podkreślić przy tym należy, że w proponowanym przypadku chodzi o takie sytuacje, w których nie ma mowy o znikomym stopniu społecznej szkodliwości. W takiej sytuacji czyn nie stanowiłby bowiem w ogóle przestępstwa. Inaczej mówiąc przepis ten będzie miał zastosowanie w sytuacjach, gdy stopień społecznej szkodliwości jest wyższy niż znikomy, ale nie przybiera takiego natężenia, które wykluczałoby przyjęcie, że wymierzenie sprawcy kary uznać można za niecelowe.

Konstrukcja proponowanego przepisu unika przesadzania pewnych kwestii na poziomie przepisów ustawy. Nie odwołuje się więc do klauzuli okoliczności wyłączającej karalność, tak jak to czynił art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, a tym samym nie przesądza, że w takich przypadkach postępowania zawsze nie

wszczyna się, a wszczęte umarza. Nie odwołuje się także do pojęcia znikomego stopnia społecznej szkodliwości, co oznaczałoby, że czyn nie jest przestępstwem. Posiadanie nieznacznych ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych pozostaje więc zawsze czynem zabronionym pod groźbą kary i przestępstwem, co wyklucza jakiegokolwiek kwestionowanie tego przepisu z punktu widzenia art. 3 ust. 2 Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi sporządzonej w Wiedniu z dnia 20 grudnia 1988 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 15, poz. 69). Wprowadza natomiast do polskiego prawa oportunistyczny ściganie, czyniąc to w sposób znany ustawodawstwu, albowiem przez odwołanie się do przesłanki niecelowości orzekania w takich przypadkach kary, przejętej z przepisów o tzw. umorzeniu absorpcyjnym o jakim mowa w art. 11 K.p.k.

Z czysto procesowego punktu widzenia podstawę decyzji o umorzeniu postępowania w sprawach o przestępstwa z art. 62 ust. 1 lub 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii ze względu na niecelowość orzeczenia wobec sprawcy kary stanowiłby przepis art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i on powinien być powoływany w stosownym postanowieniu (tak samo jak w przypadku umorzenia na podstawie art. 11 lub 322 K.p.k.). Umorzenie postępowania w oparciu o art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii ma bowiem charakter fakultatywny, a wymienione w tym przepisie przesłanki same przez się nie stoją na przeszkodzie wszczęciu postępowania. Okoliczności wymienione w proponowanym art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii nie stanowią więc negatywnych przesłanek procesowych oznaczających obligatoryjność newszczynania lub umorzenia postępowania. Stąd proponowany przepis nie pociąga za sobą konieczności żadnych zmian w treści art. 17 K.p.k.

Intencją proponowanych przepisów jest przede wszystkim umożliwienie odstępowania w pewnych sytuacjach od ścigania pewnych kategorii drobnych przestępstw związanych z konsumpcją narkotyków, w stosunku do których realizacja represji karnej zdaje się nie przynosić jakichkolwiek pozytywnych efektów. Nie służy bowiem ani znaczącej redukcji rozmiarów nielegalnej podaży środków odurzających lub substancji psychotropowych, ani nie wywiera żadnych pożądanych efektów w zakresie redukcji popytu na nie (szczególnie w sytuacji, gdy dzisiaj represji karnej wobec takich sprawców prawie nigdy nie towarzyszy stosowanie odpowiednich środków edukacyjnych, leczniczych, itp.). Równocześnie represja ta może przez stygmatyzację takich sprawców wyrządzać wręcz poważne szkody i początkować proces ich dalszego wykołajenia społecznego, lub proces ten pogłębiać.

Proponowane przepisy mają również odciążyć organy ścigania od prowadzenia licznych dochodzeń w sprawach o posiadanie nieznaczących ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych i angażowania w taką działalność znacznych sił i środków. Pożytki ścigania takich czynów i sprawców są wątpliwe, a zwolnione siły i środki mogłyby zostać spożytkowane w innych obszarach. Stąd też proponowany przepis daje możliwość wydania decyzji o umorzeniu postępowania nawet jeszcze przed wydaniem postanowienia o wszczęciu postępowania. Rzecz w tym, aby sprawy takie nie przekształcały się w „normalne” postępowanie przygotowawcze, co wykluczyłoby możliwość osiągnięcia spodziewanych efektów nowelizacji w zakresie ekonomii postępowania.

Umorzenie postępowania byłoby w myśl proponowanych przepisów fakultatywne i zależało od każdorazowej oceny prokuratora w konkretnej sprawie, a tym samym od spełnienia dodatkowych przesłanek, poza samą nieznaczną ilością. Brak automatyzmu powinien zagwarantować indywidualne podejście, a tym samym realizację również innych celów prawa karnego w tym obszarze (prewencja generalna, cele terapeutyczne), w tych wypadkach, które na to zasługują. Inaczej mówiąc przypadki posiadania nieznaczących ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych niespełniające innych przesłanek wskazanych w art. 62a ustawy powinny być nadal kwalifikowane z art. 62 ust. 1 lub ewentualnie (przy spełnieniu innych przesłanek) art. 62 ust 2 ustawy, w połączeniu z szerszym niż dzisiaj wykorzystaniem art. 72 i 73 ustawy. Równocześnie wprowadzenie specjalnego przepisu powinno spowodować, że umarzanie postępowań w bardzo drobnych sprawach znacznie rzeczywiście występować w praktyce i doprowadzi do rzeczywistego odciążenia organów ścigania.

Nowelizacja proponuje zmianę treści i konstrukcji art. 64 ustawy. Przepis ten, w przeciwieństwie do uprzednio obowiązującego art. 50 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r., nie odsyła w swojej treści do regulacji przestępstwa kradzieży, określonej w Kodeksie karnym. Jedną z istotnych konsekwencji przyjętego rozwiązania jest brak typu uprzywilejowanego oraz typu kwalifikowanego przestępstwa polegającego na kradzieży środków odurzających, substancji psychotropowych, mlecza makowego lub słomy makowej, które istnieją w przypadku typów kradzieży określonych w Kodeksie karnym. Pamiętając, że przepis art. 279 § 1 K.k. (kradzież z włamaniem) jest traktowany jako norma szczególna w stosunku do art. 278 § 1 K.k. (kradzież), należy mieć na uwadze, że z kolei art. 64 stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 278 § 1 K.k. Jeżeli zatem sprawca kradnie środek odurzający, substancję psychotropową, mlecza makowego lub słomę makową włamując się, tj. usuwając

przeszkodę zabezpieczającą pomieszczenie, nie popełnia przestępstwa z art. 279 § 1 K.k. lecz przestępstwo określone w art. 64. To samo dotyczy zaboru środków odurzających, substancji psychotropowych, mlecza makowego lub słomy makowej w znacznych ilościach. Proponowane uzupełnienia treści art. 64 ustawy powinny rozwiązać powyższe problemy.

W ramach nowelizacji proponuje się wprowadzenie nowego przepisu art. 70a nakładającego na prokuratora w postępowaniu przygotowawczym, a na sąd w postępowaniu jurysdykcyjnym, obowiązek zbierania informacji na temat używania przez podejrzanego (oskarżonego) środków odurzających lub substancji psychotropowych. Dotyczy to oczywiście takich sytuacji, w których istnieje uzasadnione podejrzenie, że podejrzany (oskarżony) jest użytkownikiem takich środków. Propozycja wprowadzenia tego przepisu jest wynikiem obserwacji, potwierdzonej wynikami wspomnianych wcześniej badań empirycznych, z których wynika, że w przypadku osób co do których zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że są one użytkownikami narkotyków lub są od nich wręcz uzależnione, dane takie dzisiaj nie są najczęściej w ogóle w procesie karnym zbierane. W konsekwencji w aktualnej praktyce organów wymiaru sprawiedliwości w ogóle nie stosuje się środków o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i terapeutycznym będących już dzisiaj do dyspozycji prokuratora czy sądu. Ich stosowanie wymaga bowiem zebrania pewnych podstawowych przynajmniej danych osobopoznawczych. Nałożenie takiego obowiązku ma więc na celu przede wszystkim stworzenie podstaw do tego, aby w stosunku do użytkowników narkotyków zaczęto stosować przepisy realizujące zasadę „leczyć zamiast karać”.

Proponowana zmiana art. 72 oraz – konsekwentnie – art. 73 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii ma na celu dostosowanie przepisów prawa do praktyki sądowo-prokuratorskiej oraz umożliwienie szerszego wykorzystywania instytucji zawieszenia postępowania w celu odbycia leczenia przez podejrzanego (oskarżonego). Obecnie zarówno na etapie postępowania przygotowawczego, jak też sądowego, zawieszenie postępowania stosowane jest jedynie incydentalnie. Dzieje się tak nie tylko dlatego, że organy procesowe nie posiadają najczęściej niezbędnych danych o osobie sprawcy, który to problem stara się rozwiązać wspomniana powyżej propozycja wprowadzenia nowego przepisu art. 70a. Podstawową przeszkodą dla stosowania art. 72 i 73 jest wynikające z treści art. 66 § 1 K.k. ograniczenie możliwości stosowania warunkowego umorzenia postępowania jedynie do osób, które nie były wcześniej karane za przestępstwo umyślne. Problem w tym, że w przypadku osób używających środki odurzające lub substancje psychotropowe szkodliwe, a zwłaszcza w przypadku osób uzależnionych od nich, przesłanka ta często nie jest spełniona, albowiem

osoby te mają na swoim koncie wcześniejsze skazania (czy to za przestępstwa pospolite, czy też z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii). Nie ma zatem możliwości zastosowania wobec nich warunkowego umorzenia postępowania, co czyni również niecelowym korzystanie z instytucji zawieszenia postępowania w celu podjęcia terapii, określonej w art. 72 ustawy.

Proponowana zmiana zmierza do umożliwienia szerszego stosowania tych przepisów przez wyłączenie przesłanki wcześniejszej niekaralności za przestępstwa umyślne. Faktem jest, że jest to wyłom od pewnej istotnej zasady kodeksowej. Wydaje się jednak, że w danym wypadku uczynienie takiego wyłomu jest zasadne. Rzecz w tym, że zastosowanie warunkowego umorzenia postępowania w takich sytuacjach będzie następować po pomyślnym odbyciu przez sprawcę stosownej terapii. Nie chodzi więc tutaj wyłącznie o umożliwienie stosowania warunkowego umorzenia postępowania wobec sprawców przestępstw, o których mowa w art. 72 ustawy, lecz o stosowanie tej instytucji wobec tych spośród nich, którzy wyrazili zgodę na poddanie się stosownej terapii, rzeczywiście się jej poddali i ukończyli ją z pozytywnym wynikiem. Jeżeli te przesłanki nie są spełnione o warunkowym umorzeniu postępowania nie może być w ogóle mowy. Natomiast jeżeli zostaną one przez sprawcę spełnione warunkowe umorzenie postępowania stanowi rodzaj premii za pomyślne poddanie się terapii. Zastosowanie w takiej sytuacji warunkowego umorzenia postępowania pomimo wcześniejszej karalności sprawcy może więc być uzasadnione, tym bardziej, że pomyślny wynik terapii stanowi w takim wypadku jednoznaczną przesłankę istnienia pozytywnej prognozy kryminologicznej.

Projekt przewiduje także wprowadzenie do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii nowego przepisu art. 73a, który regulowałby dodatkowo kwestię udzielenia przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności wobec osób uzależnionych skazanych za przestępstwa pozostające w związku z uzależnieniem. Art. 150 i 153 Kodeksu karnego wykonawczego nie regulują tej kwestii w sposób dostatecznie precyzyjny i jednoznaczny. Wydaje się, że umożliwienie takim osobom, w pewnych przynajmniej wypadkach, podejmowania leczenia poza zakładem karnym może mieć szereg zalet. Dotyczy to tak czysto terapeutycznego punktu widzenia, jak i związane jest z możliwością odciążenia w tym zakresie więziennictwa. Chodzi tutaj przede wszystkim o te sytuacje, gdy skazany nie miał w trakcie dotychczasowego odbywania kary pozbawienia wolności możliwości podjęcia stosownej terapii, przede wszystkim ze względu na to, że wciąż oczekuje na stosowne miejsce leczenia na oddziale terapeutycznym. Przepis ten miałby więc na celu rozwiązanie problemów wynikających z istnienia dzisiaj „kolejki” do oddziałów terapeutycznych, a nie

stanowić rutynową i „masową” alternatywę dla oferty terapeutycznej w trakcie wykonywania kary pozbawienia wolności. Dlatego jest zasadnym ukształtowanie tych przepisów w taki sposób, aby nie spowodowały one pojawienia się na szerszą skalę prób „ucieczki” skazanych od terapii w ramach zakładów karnych, czy wręcz pozorowanego wniosku o udzielenie takiej przerwy, która mogłaby być wykorzystywana w celu „wydostania się” z zakładu karnego.

W związku z tym udzielanie takiej przerwy nie ma w myśl proponowanych rozwiązań automatycznego charakteru i powinno mieć miejsce przede wszystkim wtedy gdy za udzieleniem przerwy przemawiają względy lecznicze i wychowawcze. Oznacza to, że chodzi tutaj nie tylko o kwestie związane z potrzebami terapeutycznymi, ale także, że powinno to być celowe ze względu na wykonywanie wobec konkretnego skazanego kary pozbawienia wolności. Równocześnie przepis zawiera dalsze ograniczenia dopuszczalności stosowania tej instytucji, mające zabezpieczyć przed próbami manipulowania przez skazanych procesem wykonania kary oraz procesem leczniczym i rehabilitacyjnym. Służy temu przede wszystkim wykluczenie możliwości udzielenia przerwy skazanemu, który wcześniej nie wyraził zgody na poddanie się leczeniu lub rehabilitacji (nie jest natomiast istotne czy w konsekwencji takiej odmowy sąd penitencjarny orzekał o stosownym leczeniu lub rehabilitacji w myśl art. 117 K.k.w.). Równocześnie kolejnym warunkiem udzielenia przerwy jest wykazanie przez skazanego, że ma w stosownym zakładzie opieki zdrowotnej zagwarantowane miejsce leczenia odpowiadające jego potrzebom terapeutycznym.

Za każdym razem możliwość udzielenia przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności jest ograniczana także przesłanką formalną w postaci rozmiaru kary pozostałego do odbycia, a nie minimum kary, jakie musi być odbyte (jak przy warunkowym zwolnieniu). Wydaje się, że może to być korzystniejsze dla niektórych sprawców. Przy skazaniu np. na karę do czterech lat pozbawienia wolności – a to chyba większość przeciętnych sprawców przestępstw związanych z używaniem środków odurzających lub substancji psychotropowych – będą oni mogli korzystać z takiej przerwy zanim nabędą uprawnienia do warunkowego przedterminowego zwolnienia po odbyciu połowy kary (dotyczyłoby to też recydywistów, którzy nabywają to uprawnienie normalnie po odbyciu dwóch trzecich kary), co może mieć pewną wartość motywującą do podjęcia takiej próby.

Proponowane zmiany mają również na celu doprecyzowanie i ujednoczenie w polskim porządku prawnym kwestii związanych z zabezpieczaniem, przechowywaniem i niszczeniem przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia osób albo

bezpieczeństwa powszechnego, które zostały zabezpieczone dla potrzeb postępowania karnego, w tym w szczególności związanych z przeciwdziałaniem narkomanii. Obowiązująca od dnia 1 lipca 2003 r. regulacja zawarta w art. 232a Kodeksu postępowania karnego związana z przechowywaniem tzw. „dowodów trudnych” wymaga w związku z tym korekty z uwagi na negatywne skutki, jakie rodzi. Dotyczy to przede wszystkim środków odurzających, substancji psychotropowych oraz ich preparatów, a także materiałów wybuchowych i substancji parzących, trujących, duszących i łatwopalnych. Rozszerzenie katalogu przedmiotowego „dowodów trudnych” o preparaty środków odurzających i substancji psychotropowych oraz zawężenie prekursorów do kategorii 1 (projektowany art. 232a § 1 K.p.k.) wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Przechowywanie materiałów wybuchowych i substancji parzących, trujących, duszących i łatwopalnych zabezpieczonych na potrzeby postępowania karnego powinno odbywać się we wskazanych wyspecjalizowanych instytutach wojskowych, co wynika z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i miejsca przechowywania w postępowaniu karnym przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia oraz warunków i sposobu ich zniszczenia (Dz. U. Nr 108, poz. 1025). Żaden z instytutów nie przyjmuje tego typu dowodów i są przechowywane przez organ postępowania, który je zabezpieczył – zazwyczaj przez Policję. Z drugiej strony natomiast Policja jest przechowawcą środków odurzających i substancji psychotropowych zabezpieczonych przez wszystkie organy postępowania karnego i na każdym jego etapie, przy czym dodatkowym problemem jest brak uregulowań związanych z niszczeniem tego rodzaju dowodów po zakończeniu postępowania karnego. Z tego powodu w magazynach komend wojewódzkich i Stołecznej Policji zalegają tysiące depozytów, w tym część po orzeczeniu środka karnego zniszczenia. Dlatego też jest niezbędna możliwość obligatoryjnego niezwłocznego niszczenia w całości lub w części „dowodów trudnych”, których przechowywanie połączone wiązałoby się z niewspółmiernymi kosztami lub nadmiernymi trudnościami albo stanowiło źródło zagrożenia dla bezpieczeństwa powszechnego (projektowany art. 232a § 2 K.p.k.). W wypadku zarządzenia zniszczenia w części sąd wskazywałby miejsce i czas przechowywania pozostałej części w celu możliwości ponownego zasięgnięcia opinii biegłego (projektowany art. 232a § 3 K.p.k.).

Ze względów bezpieczeństwa powszechnego zabezpieczone przedmioty i substancje, które mogą stanowić materiały wybuchowe (np. granaty, trotyl) niszczone są niemal natychmiast po ich ujawnieniu, czasem nawet bez przewożenia. W takich sytuacjach

prokurator post factum kieruje wnioskiem do sądu, który wydaje zgodę następczą. Z uwagi na brak możliwości przechowywania materiałów wybuchowych i substancji parzących, trujących i duszących w sposób zapewniający bezpieczeństwo jest zasadne wprowadzenie normy sankcjonującej niezwłoczne niszczenie bez zgody sądu (projektowany art. 232a § 4 K.p.k.).

Zmiana podmiotu zobowiązanego do wypełnienia delegacji ustawowej z Ministra Sprawiedliwości na Radę Ministrów wiąże się z podległością premierowi dwóch służb: Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego, które w ramach prowadzonych przez siebie postępowań mogą zabezpieczać „dowody trudne”, a także zakresem kompetencyjnym poszczególnych ministrów do określenia szczegółowych zasad i miejsca przechowywania „dowodów trudnych” oraz warunków i sposobu niszczenia (Ministerstwa Sprawiedliwości i Obrony Narodowej właściwe do spraw: wewnętrznych i administracji, zdrowia, środowiska, finansów, infrastruktury, pracy i polityki społecznej). Możliwość kompleksowego uregulowania na najwyższym szczeblu władzy wykonawczej daje gwarancję właściwej realizacji zadań w tym obszarze – w przeciwieństwie do dotychczasowego na szczeblu resortu (projektowany art. 232a § 5 K.p.k.). Konieczność zmiany podmiotu właściwego do wydania aktu rangi niższej niż ustawa, oraz ograniczenie zakresu tego aktu do zabezpieczonych środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, wynika – z jednej strony z takich samych przyczyn, jak zmiana delegacji ustawowej w art. 232a K.p.k., z drugiej natomiast jest związana z koniecznością rozgraniczenia legalnego przechowywania „narkotyków” przez uprawnione podmioty od przechowywania narkotyków zabezpieczonych do spraw karnych (projektowany art. 34 ust. 5 i 6).

Wykaz środków odurzających znajdujący się w załącznikach do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii jest kompatybilny z listami środków odurzających stanowiących aneks do Konwencji ONZ o Środkach Odurzających z 1961 r. Jedyną różnicą jest w przypadku 3-metylotiofentanylu. W Konwencji wymieniony jest on na liście I i IV, natomiast w załącznikach do ustawy tylko w grupie I-N. Tym samym zasadne jest – w celu osiągnięcia pełnej kompatybilności – dodanie w załączniku nr 1 do ustawy w grupie IV-N środka odurzającego: 3-metylotiofentanylnyl {N-[3-matylo-1-[2-(2-tienylo)etylo]-4-piperydylo]propionanilid}.

Rozszerzenia wymaga również załącznik nr 2 w Liście A ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, gdyż aktualnie brak jest w tym zakresie uregulowań, a „narkotyki”

w niektórych przypadkach stają się odpadem niebezpiecznym ze względu na swoje właściwości.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania projektem.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2093 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Wprowadzone w art. 5 niniejszej ustawy przepisy przejściowe dotyczą nowelizacji przepisu art. 27 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.) i określają trzy rodzaje sytuacji, które wymagają szczególnych regulacji. Gdy osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ukończyły szkolenie, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy i nie przystąpiły do egzaminu; znajdują się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w trakcie szkolenia, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy oraz gdy przed wejściem w życie niniejszej ustawy ukończyły szkolenie, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy, uzyskały certyfikat instruktora terapii uzależnień i w terminie 3 lat od ukończenia tego szkolenia spełniły wymogi, o których mowa w art. 27 ust. 7 dotychczasowej ustawy w brzmieniu zmienionym niniejszą ustawą.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia regulacji

Główne cele zmiany ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw zostały opracowane na podstawie analizy danych statystycznych Ministerstwa Sprawiedliwości oraz stanów faktycznych, wynikających ze stosowania aktualnie obowiązującej ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Cele można podzielić na sześć zasadniczych grup:

- 1) zniwelowanie negatywnych skutków niepokojąco wzrastającej kryminalizacji osób uzależnionych i zażywających środki odurzające. Na podstawie badań aktowych przeprowadzonych sondażowo w czterech sądach rejonowych funkcjonujących we właściwości Sądu Okręgowego w Krakowie⁴⁾, szacunkowo można założyć, że liczba postępowań sądowych wobec osób uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych zmniejszy się o 55 % do 79 %,
- 2) wzmocnienie instrumentów prawnych, które umożliwią organom ścigania opanowanie tendencji spadkowej związanej z wykrywalnością przestępstw popełnianych w związku z wprowadzaniem do obrotu oraz produkcją środków odurzających i substancji psychotropowych,
- 3) sprostanie wymogom prawa Unii Europejskiej w zakresie ujednoczenia standardów polityki karnej (jako środka subsydiarnego wobec oddziaływań z zakresu polityki zdrowotnej i ochrony zdrowia publicznego) w odniesieniu do osób uzależnionych oraz w zakresie monitorowania zjawiska narkomanii i szeroko rozumianej przestępczości powiązanej ze środkami odurzającymi, prekursorami i substancjami psychoaktywnymi,
- 4) przygotowanie przepisów porządkujących nadzór nad wytwarzaniem, przetwarzaniem, przerobem, przechowywaniem, obrotem i niszczeniem środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów kategorii 1,
- 5) wzmocnienie przepisów wpływających na ograniczenie podaży środków odurzających i substancji psychoaktywnych,

⁴⁾ K. Krajewski, *Sprawy o posiadanie narkotyków w praktyce sądów krakowskich. Raport z badań*. Kraków 2008.

- 6) wzmocnienie przepisów mających wpływać na ograniczenie zjawiska przestępczości i powrotu do przestępstwa wśród osób używających środków odurzających.

2. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje prawne

Ustawa swoim zakresem obejmuje:

- osoby fizyczne będące sprawcami przestępstw stypizowanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii,
- osoby fizyczne uzależnione lub używające substancje psychoaktywne szkodliwie,
- organy wymiaru sprawiedliwości,
- organy ścigania: Policję, Straż Graniczną, Państwową Straż Pożarną, Inspekcję Sanitarną, MSWiA,
- Ministerstwo Zdrowia: Państwową Inspekcję Farmaceutyczną, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Inspektora do spraw Substancji i Preparatów Chemicznych, Państwową Inspekcję Sanitarną,
- Ministerstwo Finansów,
- Ministerstwo Środowiska.

3. Zakres konsultacji społecznych

Równoległe do uzgodnień międzyresortowych projektowana regulacja została przekazana do konsultacji następującym podmiotom:

- 1) Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,
- 2) Stowarzyszeniu Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”,
- 4) Naczelnej Radzie Adwokackiej,
- 5) Instytutowi Psychiatrii i Neurologii,
- 6) Państwowej Radzie Ochrony Środowiska,
- 7) Krajowej Radzie Kuratorów,

- 8) Stowarzyszeniu „MONAR”,
- 9) Krakowskiemu Towarzystwu Pomocy Uzależnionym KTPU,
- 10) Mazowieckiemu Towarzystwu Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U”,
- 11) Stowarzyszeniu JUMP 93,
- 12) Stowarzyszeniu Profilaktyki i Profesjonalnej Pomocy Osobom Uzależnionym „Subsydium”.

Konsultacje społeczne odbyły się w dniach od 8 do 14 grudnia 2009 r.

Otrzymano odpowiedzi z sześciu organizacji. Żadna z organizacji nie wniosła sprzeciwu dotyczącego materialnego zakresu przedmiotowego projektu ustawy. Zgłoszono kilka nowych propozycji, które nie mogą zostać uwzględnione z uwagi na aktualne założenia polityki społecznej oraz program przeciwdziałania narkomanii. Dotyczy to między innymi propozycji powrotu do koncepcji ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r., która przewidywała depenalizację w związku z posiadaniem nieznacznej ilości środków odurzających na własny użytek.

Należy podkreślić, że projekt został przyjęty bardzo pozytywnie, szczególnie przez środowiska zajmujące się terapią i leczeniem. Nie pojawiła się zatem konieczność przeprowadzania dodatkowych spotkań uzgodnieniowych w ramach konsultacji społecznych.

Dokonano jednej korekty w projekcie ustawy na wniosek Instytutu Psychiatrii i Neurologii, zamieniając w uzasadnieniu sformułowania: „narkomania” i „alkoholizm” na „uzależnienie od alkoholu” oraz „uzależnienie od substancji psychoaktywnych”. Dokonano również, na wniosek Przewodniczącego Zespołu, korekty w art. 8 projektu ustawy, zmieniając *vacatio legis* z 4 miesięcy na 6.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wprowadzenie zmian w ustawie o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw będzie miało wpływ na sektor finansów publicznych. Właściwe wypełnianie zadań przez podmioty, które zabezpieczają, przechowują i niszczą lub przekazują

do zniszczenia przedmioty i substancje stwarzające niebezpieczeństwo wymaga nakładów finansowych na ich realizację. Nakłady te są związane przede wszystkim ze stworzeniem magazynów, które umożliwią bezpieczne przechowywanie przedmiotów. W przypadku pojedynczego magazynu środków odurzających i substancji psychotropowych zabezpieczonych na potrzeby postępowania karnego i niszczonych dopiero po jego zakończeniu wiązałoby się z nakładem w wysokości co najmniej 100 000 zł. Tymczasem, zgodnie z szacunkiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, zapotrzebowanie odnosi się do jednego magazynu. Analogicznej wysokości nakłady musiałyby być poniesione przez każdy podmiot przechowujący przedmioty i substancje niebezpieczne.

Tytułem wyjaśnienia należy wskazać, że precyzyjne oszacowanie tych kosztów według określonego algorytmu nie jest możliwe. Z jednej strony otrzymamy zysk w postaci istotnie zmniejszonych kosztów przechowywanych przez lata substancji i produktów zabezpieczanych na potrzeby postępowania karnego, a z drugiej strony koszt zleconego lub wykonanego we własnym zakresie zniszczenia – jeżeli wykroczy poza dotychczasowy zakres. Należy jednak mieć na uwadze, że poszczególne wydatki rodzajowe mają postać skumulowaną. Podległe MSWiA jednostki policji podają te koszty łącznie. Tak jest z czasem pracy funkcjonariuszy, zużyciem paliwa czy amortyzacją środków transportu.

W związku z tym nowelizacja art. 232a K.p.k. pozwoli na znaczące zmniejszenie nakładów finansowych, jakie musiałyby ponieść określone podmioty, przy czym koszty zabezpieczenia, transportu i utylizacji pozostaną na niezmiennym poziomie.

Wzrost wydatków należy przewidzieć przy wprowadzeniu regulacji dotyczącej art. 70a. Należy założyć, że koszty zbierania informacji o sprawcach, co do których istnieje podejrzenie, że są to osoby uzależnione lub używające substancje psychoaktywne szkodliwe, wyniesie w skali roku nie więcej niż 63 000 zł. Środki te zostaną przeznaczone głównie na gratyfikacje za zbieranie informacji przez podmioty, których działalność statutowa obejmuje pomoc osobom uzależnionym. Wyliczeń dokonano na podstawie szacunkowej liczby zarządzeń w liczbie 700 w skali roku.

Koszty wynikające z ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw zostaną sfinansowane w ramach posiadanych środków przez dysponentów poszczególnych części, odpowiedzialnych za realizację nowych zadań.

5. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo i zdrowie publiczne

Projektowana nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii będzie miała istotne przełożenie na poprawę zdrowia publicznego. Jeżeli literalnie odczytamy zakres ustawy – najważniejszym jej elementem jest przeciwdziałanie narkomanii. Oznacza to, że również przepisy prawno-karne powinny cel ten realizować. W przypadku osób zażywających środki odurzające lub substancje psychotropowe czy wręcz osób uzależnionych od tych substancji należy wskazać, że ten właśnie fakt kontaktu z nielegalną substancją jest głównym czynnikiem kryminogennym. Jednym z celów prawa karnego jest przeciwdziałanie powrotności do przestępstwa. W tym konkretnym przypadku cel ten ma odniesienie do maksymalnego nacisku na procesy leczenia, terapii, oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w odniesieniu do użytkowników narkotyków, co jest równoznaczne z ograniczeniem posiadania środków odurzających i substancji psychotropowych oraz ograniczeniem potrzeby zdobywania środków finansowych na narkotyki.

Zatem jednym z najważniejszych elementów proponowanych zmian jest nowelizacja przepisu art. 72, która w dodanym ust. 4, wyłącza uprzednią karalność sprawcy jako okoliczność stojącą na przeszkodzie zastosowaniu warunkowego umorzenia postępowania karnego. Wyłączenie to umożliwi stosowanie art. 72 w pełnym zakresie, zgodnie z zamierzeniami ustawodawcy, aby jak największa liczba osób używających czy uzależnionych od środków odurzających czy substancji psychotropowych mogła podjąć leczenie.

Możliwość zastosowania warunkowego umorzenia postępowania stanowi ważny czynnik motywacyjny do podjęcia terapii.

Przepis art. 72 w dotychczasowej praktyce nie jest stosowany. Jedną z głównych przyczyn takiego stanu rzeczy jest fakt, że osoby posiadające środki odurzające w ilości nieznacznej, przeznaczone głównie na użytek własny – to zazwyczaj osoby, które z racji uzależnienia były już wielokrotnie karane za posiadanie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, co oznaczało, że nie zachodziła okoliczność umożliwiająca orzeczenie o warunkowym umorzeniu postępowania karnego.

Mniejsza liczba osób używających środków odurzających i substancji psychotropowych – to również mniejsza liczba sprawców przestępstw tzw. pospolitych, jakimi są na przykład drobne kradzieże w sklepach i supermarketach.

Omawiając wpływ nowelizacji ustawy na poprawę zdrowia publicznego należy również wskazać na przepis art. 62a, którego instytucja przewiduje umorzenie postępowania karnego jeszcze przed wszczęciem śledztwa lub dochodzenia, przy spełnieniu trzech kumulatywnych przesłanek: nieznaczej ilości zabronionych substancji przeznaczonych na własny użytek oskarżonego, niecelowości orzeczenia kary ze względu na okoliczności popełnienia czynu, a także stopień jego społecznej szkodliwości.

Należy wskazać, że grupa osób, które będą spełniały te kryteria to głównie osoby młode, które eksperymentują z substancjami odurzającymi. Świadomość zagrożenia kryminalizacją powoduje przy obecnym stanie prawnym, że osoby te nie podejmują prób leczenia czy terapii w obawie przed skazaniem. Unikają programów redukcji szkód społecznych i zdrowotnych mających na celu zmniejszenie zagrożeń związanych z rozprzestrzenianiem się chorób, takich jak: AIDS, wirusowe zapalenie wątroby czy gruźlica. Ograniczenie w tej grupie osób reakcji prawno-karnej w rozumieniu przepisu art. 62a zwiększy udział tych osób w procesie leczenia, terapii, edukacji czy szeroko rozumianej profilaktyce, co stanowi o realizacji nadrzędnych celów ustawy.

Warto również zaznaczyć, że zagrożenie kryminalizacją prowadzi również pod przykryciem legalnej oferty do niebezpiecznej stymulacji rynku podaży oferującego konsumentom niebezpieczne substancje, które mogą zagrażać zdrowiu i życiu człowieka.

Z punktu widzenia bezpieczeństwa społecznego, należy również wskazać na istotną nowelizację przepisu art. 34, która przewiduje możliwość orzeczenia przez sąd przepadku na rzecz Skarbu Państwa środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów lub prekursorów kategorii 1 przez przekazanie ich jednostkom administracji rządowej, Służby Więziennej, Żandarmerii Wojskowej oraz niektórym szkołom wyższym.

Bezpieczeństwo społeczne opiera się w znacznej mierze na wiedzy o zagrożeniach. W odniesieniu do nielegalnych środków powyżej wymienionych wiąże się to z koniecznością stałego monitorowania pojawiających się na nielegalnym rynku substancji i preparatów. Każda nowa substancja musi zostać przebadana, a następnie określona co do właściwości, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa społecznego.

Jedynym źródłem tej wiedzy są substancje zabezpieczane w trakcie czynności operacyjnych oraz na potrzeby postępowania procesowego.

Oczywistą alternatywą wykorzystania środków zabezpieczonych są substancje, które można nabyć, tyle że nowych środków i substancji pojawiających się w nielegalnym obrocie kupić się nie da.

Nowelizacja art. 34 pozwoli na badanie, definiowanie oraz tworzenie wzorców nowych substancji, które mogą stanowić wzorzec do potrzeb szkoleniowych dla służb mających kontakt z nielegalnymi substancjami oraz dla zwierząt, używanych do tropienia tych substancji.

Obowiązek takiego ścisłego monitoringu środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów lub prekursorów kategorii 1 w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa społecznego i zdrowotnego, nakładają również na nasz kraj przepisy Unii Europejskiej oraz ratyfikowane umowy międzynarodowe. Należy zaznaczyć, że zakres takiego monitoringu stanowi o wspólnym bezpieczeństwie państw członkowskich.

Kolejnym obszarem nowelizowanej ustawy, który wpływa na ochronę życia i zdrowia jest nowelizacja przepisu art. 20 ust. 3.

Głównym i w zasadzie jedynym mechanizmem skłaniającym szczególnie osoby nieletnie do zakupu i użycia nowych oraz niezbadanych jeszcze środków i substancji sprzedawanych pod nazwą dopalacze jako produkty o charakterze kolekcjonerskim jest promowanie zawierających je produktów jako posiadających właściwości odurzające. Z zażyciem takich substancji wiąże się ryzyko poniesienia trudnych do przewidzenia szkód zdrowotnych, a nawet utraty życia.

Problem dotyczy szczególnie nieletnich konsumentów, których liczba wzrasta w zastraszającym tempie (liczba sklepów na przełomie ostatnich dwóch lat wzrosła z 2 do 183) – tym bardziej regulacje, które przeciwdziałają reklamie tych substancji na obecnych zasadach należy uznać za niecierpiące zwłoki, konieczne i służące ochronie zdrowia. Proponowana regulacja uderza bowiem w najistotniejszy mechanizm nakręcający koniunkturę sprzedaży dopalaczy, jakim jest reklama.

6. Wpływ regulacji na rynek pracy

Ustawa nie wpłynie na rynek pracy.

7. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Ustawa może wpłynąć na funkcjonowanie przedsiębiorstw dokonujących transportu i utylizacji odpadów niebezpiecznych w związku z przekazywaniem im większej niż dotychczas liczby przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia albo bezpieczeństwa powszechnego.

8. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Przedstawiony projekt nie będzie miał wpływu na sytuację i rozwój regionów.

9. Wpływ regulacji na środowisko.

Projekt ustawy będzie miał pozytywny wpływ na ochronę życia i zdrowia ludzi oraz na ochronę środowiska z uwagi na szybką utylizację przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo oraz transport i przechowywanie takich substancji w sposób minimalizujący zagrożenie życia lub zdrowia osób albo środowiska.

10. Przepisy przejściowe i końcowe

Przepisy przejściowe i końcowe mają na celu zapewnienie płynnego wdrożenia do obiegu prawnego nowych bądź zmienianych regulacji. Wejście w życie art. 2 ustawy jest określone dokładną datą 1 lipca 2011 r. w związku z wejściem tego dnia w życie nowelizacji ustawy Kodeks karny w zakresie brzmienia przepisu art. 67 § 3.

Vacatio legis wynoszące 12 miesięcy w odniesieniu do art. 1 pkt 6 lit. b projektu jest uwarunkowane koniecznością zapewnienia osobom, które dotychczas odkładały moment przystąpienia do egzaminu uprawniającego do otrzymania certyfikatu specjalisty terapii uzależnień, wystarczającego czasu na przygotowanie się do tego egzaminu. Wejście w życie ustawy bez tego wskazanego okresu przejściowego mogłoby spowodować, że osoby, które dotychczas nie przystąpiły do egzaminu automatycznie utraciłyby taką możliwość, chyba że ponownie zakończyłyby szkolenie w dziedzinie uzależnień w rozumieniu przepisu art. 27 ustawy.

11. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej oraz innymi aktami prawa międzynarodowego ratyfikowanymi przez Rzeczpospolitą Polską

Projekt przedmiotowej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej oraz innymi aktami prawa międzynarodowego ratyfikowanymi przez Rzeczpospolitą Polską.

Realizuje zalecenia:

- 1) Jednolitej konwencji o środkach odurzających z 1961 r., sporządzonej w Nowym Jorku w dniu 30 marca 1961 r. (Dz. U. z 1966 r. Nr 45, poz. 277 – zał.),
- 2) Konwencji o substancjach psychotropowych, sporządzonej w Wiedniu w dniu 21 lutego 1971 r. (Dz. U. z 1976 r. Nr 31, poz. 180 – zał.),
- 3) Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, sporządzonej w Wiedniu w dniu 20 grudnia 1988 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 15, poz. 69 – zał.),
- 4) Decyzji Ramowej Rady Unii Europejskiej z dnia 25 października 2004 r. ustanawiającej minimalne przepisy określające znamiona przestępstw i kar w dziedzinie nielegalnego handlu narkotykami,
- 5) Międzynarodowej Konwencji Opiumowej, podpisanej w Hadze dnia 23 stycznia 1912 r. i Protokołu zamknięcia III Konferencji Opiumowej, podpisanego w Hadze dnia 25 czerwca 1914 r. (Dz. U. z 1923 r. Nr 9, poz. 55),
- 6) Konwencji międzynarodowej dotyczącej opium, sporządzonej w Genewie dnia 19 lutego 1925 r. (Dz. U. z 1927 r. Nr 108, poz. 920),
- 7) Konwencji o ograniczeniu fabrykacji i o uregulowaniu podziału środków odurzających oraz protokołu podpisania, podpisanej w Genewie dnia 13 lipca 1931 r. (Dz. U. z 1934 r. Nr 12, poz. 97),
- 8) Protokołu umieszczającego pod kontrolą międzynarodową pewne środki odurzające nie objęte Konwencją z dnia 13 lipca 1931 r. o ograniczeniu fabrykacji i uregulowaniu podziału środków odurzających zmienioną Protokołem, podpisanym w Lake Success dnia 11 grudnia 1946 r., podpisanego w Paryżu dnia 19 listopada 1948 r. (Dz. U. z 1952 r. Nr 9, poz. 48).

Minister Spraw Zagranicznych

Warszawa, 20 sierpnia 2010 r.

DPUE - 920 654-10/MZ/5
SM- 1767

dot.: RM-10-116-09 z 12.08.2010 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw, wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw, pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ RADY MINISTRÓW

Mikołaj Dowgiałe wicz

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**
z dnia2010 r.

**w sprawie trybu oraz warunków nabywania i wchodzenia w posiadanie,
przechowywania oraz używania do celów szkoleniowych środków odurzających,
substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1**

Na podstawie art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa szczegółowy tryb oraz warunki nabywania i wchodzenia w posiadanie, przechowywania oraz używania do celów szkoleniowych, sposoby niszczenia środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 przez jednostki i podmioty, o których mowa w art. 24 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwane dalej „jednostkami i podmiotami”.

§ 2.

1. Jednostki i podmioty nabywają środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty oraz prekursory kategorii 1 od przedsiębiorców posiadających zezwolenia wydane w trybie art. 35 ust. 1-3, 36 lub 40 ust. 1-2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, na podstawie zapotrzebowania zawierającego:

- 1) nazwę i adres jednostki lub podmiotu;
- 2) nazwę międzynarodową lub nazwę chemiczną oraz jeżeli takie istnieją: nazwę handlową, postać farmaceutyczną, dawkę;
- 3) zamawianą ilość;
- 4) wskazanie osoby upoważnionej do odbioru;
- 5) datę sporządzenia zapotrzebowania oraz podpis i pieczętkę imienną kierownika podmiotu lub jednostki albo osoby przez niego upoważnionej.

2. Jednostki i podmioty mogą wchodzić w posiadanie środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 przejętych przez Skarb Państwa, stosownie do przepisów art. 34 ust. 2-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w ilości niezbędnej do prowadzenia szkoleń lub badań.

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 216, poz. 1607).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146.

3. Wejście w posiadanie, o którym mowa w ust. 2, następuje na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego zawierającego:

- 1) nazwę jednostki przekazującej i adres jej siedziby;
- 2) nazwę jednostki lub podmiotu i adres jej siedziby;
- 3) datę wydania i oznaczenie wyroku sądu orzekającego o przepadku;
- 4) nazwę międzynarodową lub nazwę chemiczną oraz jeżeli takie istnieją: nazwę handlową, postać farmaceutyczną, dawkę;
- 5) datę sporządzenia protokołu;
- 6) podpisy osób upoważnionych do przekazania i odbioru.

4. Kopia protokołu, o którym mowa w ust. 3, przekazywana jest do właściwego ze względu na siedzibę jednostki lub podmiotu wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego.

§ 3.

1. Środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty oraz prekursorzy kategorii 1 przechowywane są przez jednostki i podmioty w sposób zabezpieczający je przed kradzieżą oraz zniszczeniem, w odpowiednio zabezpieczonym pomieszczeniu, w zamkniętych metalowych szafach lub kasetach przymocowanych w sposób trwały do ścian lub podłogi pomieszczenia.

2. Dopuszcza się inny, niż wymieniony w ust. 1, sposób przechowywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, pod warunkiem zastosowania środków zabezpieczających przed dostępem osób nieupoważnionych.

§ 4.

1. Środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty oraz prekursorzy kategorii 1 używane do celów szkoleniowych podlegają ewidencji.

2. Ewidencja, o której mowa w ust. 1, prowadzona jest w formie książki kontroli zatwierdzonej przez wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, zawierającej:

- 1) na stronie tytułowej - nazwę i adres siedziby jednostki lub podmiotu;
- 2) na kolejno ponumerowanych stronach - odrębnie dla każdego środka odurzającego, substancji psychotropowej lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, dla każdej ich postaci farmaceutycznej i dawki:
 - a) w odniesieniu do przychodu:
 - liczbę porządkową,
 - datę przyjęcia,
 - źródło pochodzenia,
 - oznaczenie dokumentu przychodu,
 - ilość przyjętą wyrażoną w gramach, kilogramach lub sztukach,
 - b) w odniesieniu do rozchodu:
 - liczbę porządkową,
 - datę pobrania,
 - ilość pobraną wyrażoną w gramach, kilogramach lub sztukach,
 - imię i nazwisko oraz podpis osoby pobierającej,
 - c) saldo po przyjęciu lub pobraniu,

d) ewentualne uwagi.

3. Ewidencja, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona w formie elektronicznej, pod warunkiem zastosowania systemu informatycznego gwarantującego, iż żadne wpisy dotyczące stanów i ruchów magazynowych nie będą usuwane, a korekty wpisów będą dokonywane za pomocą dokumentów korygujących, opatrzonych czytelnym podpisem i danymi osoby dokonującej korekty, celem zapewnienia pełnej kontroli dokonywanych operacji.

4. W przypadku prowadzenia ewidencji, o której mowa w ust. 1, w formie elektronicznej należy:

- 1) zachować zakres danych zgodny z układem książki kontroli, o której mowa w ust. 2;
- 2) dokonywać, co dwa tygodnie, wydruku prowadzonej ewidencji.

5. Podpisane przez kierownika jednostki lub podmiotu albo osobę przez niego upoważnioną wydruki, o których mowa w ust. 4 pkt 2, obejmujące dany rok kalendarzowy powinny być kolejno ponumerowane i przechowywane przez okres 5 lat, liczony od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku, w którym dokonano ostatniego wpisu.

§ 5.

Niszczenie środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 odbywa się na podstawie posiadanych przez jednostki lub podmioty procedur wewnętrznych.

§ 6.

Tryb i zakres postępowania z prekursorami kategorii 1 określają przepisy:

- 1) rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz. Urz. UE L 047 z 18.02.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 46);
- 2) rozporządzenia (WE) Rady nr 1111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi (Dz. Urz. UE L 22 z 26.01.2005, str. 1).

§ 7.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ZDROWIA

W porozumieniu:

**MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

MINISTER FINANSÓW

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia jest realizacją upoważnienia do określenia przez ministra właściwego do spraw zdrowia trybu oraz warunków nabywania i wchodzenia w posiadanie, przechowywania oraz używania do celów szkoleniowych środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, zawartego w art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179 poz. 1485, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia określa warunki nabywania i wchodzenia w posiadanie, przechowywania oraz używania do celów szkoleniowych środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 przez jednostki i podmioty, o których mowa w art. 24 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Projekt zakłada, że środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty oraz prekursory kategorii 1 przechowywane będą przez jednostki i podmioty w sposób zabezpieczający przed kradzieżą oraz zniszczeniem, w odpowiednio zabezpieczonym pomieszczeniu, w zamkniętych metalowych szafach lub kasetach przymocowanych w sposób trwały do ścian lub podłogi pomieszczenia.

Ponadto projekt rozporządzenia szczegółowo reguluje sposób dokonywania zakupu środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 od przedsiębiorców posiadających zezwolenia wydane w trybie art. 35 ust. 1-3, 36 lub 40 ust. 1-3 ustawy, określając zakres informacji zawartych w zapotrzebowaniu na te środki i substancje, a także sposób prowadzenia ewidencji środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega przedmiotowej notyfikacji.

Projektowana regulacja w zakresie środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów nie jest regulowana prawem UE, poza przepisami dotyczącymi prekursorów kategorii 1, które są zgodne z prawem UE:

- 1) rozporządzeniem (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz. Urz. UE L 047 z 18.02.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 46),
- 2) rozporządzeniem (WE) Rady nr 1111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi (Dz. Urz. UE L 22 z 26.01.2005, str. 1).

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowana regulacja obejmie swoim zakresem jednostki i podmioty realizujące zadania określone w art. 24 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz hurtownie farmaceutyczne.

2. Zakres konsultacji społecznych

Ze względu na wąską grupę podmiotów, na które będzie oddziaływać projektowana regulacja, projekt rozporządzenia zostanie przesłany do:

- 1) Naczelnej Rady Lekarskiej;
- 2) Naczelnej Rady Aptekarskiej;
- 3) Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego;
- 4) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie;
- 5) Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie;
- 6) Państwowego Zakładu Higieny;
- 7) Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie;
- 8) Krajowego Biura do spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Projekt zostanie również zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia oraz udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). Wynik konsultacji zostanie przedstawiony w niniejszej ocenie po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym dochody i wydatki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane regulacje nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych. Projekt zawiera rozwiązania prawne analogiczne do obowiązujących. Podmioty, do których adresowane są przepisy nie będą ponosić dodatkowych nakładów na ich wdrożenie.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia2010 r.

w sprawie podmiotów uprawnionych do niszczenia środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, uzyskanych przez jednostki organizacyjne administracji rządowej oraz Żandarmerii Wojskowej wykonujące czynności operacyjno-rozpoznawcze, a także szczegółowego trybu i warunków przechowywania oraz niszczenia tych środków, substancji, preparatów i prekursorów

Na podstawie art. 24a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) podmioty uprawnione do niszczenia środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, uzyskanych przez jednostki organizacyjne administracji rządowej oraz Żandarmerii Wojskowej wykonujące czynności operacyjno-rozpoznawcze, zwane dalej „środkami narkotycznymi”;
- 2) szczegółowy tryb i warunki przechowywania oraz niszczenia środków narkotycznych.

§ 2. Podmiotami uprawnionymi do niszczenia środków narkotycznych są:

- 1) jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej i Żandarmerii Wojskowej;
- 2) przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, którzy uzyskali zezwolenie na prowadzenie tej działalności zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.²⁾).

§ 3. Środki narkotyczne przechowuje się w jednostkach organizacyjnych Policji, Straży Granicznej i Żandarmerii Wojskowej w warunkach zabezpieczających te środki przed:

- 1) spowodowaniem zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego;
- 2) kradzieżą lub zniszczeniem oraz dostępem osób nieuprawnionych, poprzez umieszczenie w odpowiednio chronionych pomieszczeniach oraz w zamkniętych i zaplombowanych metalowych szafach lub pojemnikach przymocowanych trwale do podłoża.

§ 4. 1. Jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej i Żandarmerii Wojskowej prowadzą ewidencję przechowywanych środków narkotycznych w formie zestawu kart trwale połączonych i kolejno ponumerowanych, sporządzonych pod względem graficznym w sposób ustalony przez kierownika komórki organizacyjnej wykonującej czynności operacyjno-rozpoznawcze, w trakcie których środki narkotyczne zostały uzyskane.

2. Ewidencja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać na karcie tytułowej nazwę i adres jednostki organizacyjnej przechowującej środki narkotyczne, a na pozostałych kartach następujące informacje:

1) w zakresie przychodu środków narkotycznych:

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469, Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92, poz. 753, Nr 98, poz. 817 i Nr ..., poz.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 8, poz. 587, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 i Nr 223, poz. 1464 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 79, poz. 666.

- a) liczba porządkowa,
 - b) data przyjęcia,
 - c) rodzaj środka narkotycznego,
 - d) ilość przyjęta, wyrażona w gramach, sztukach lub innych jednostkach miary odpowiednich ze względu na rodzaj środka narkotycznego,
 - e) numer sprawy, w związku z którą uzyskano środki narkotyczne,
 - f) stopień służbowy, imię i nazwisko funkcjonariusza lub żołnierza:
 - prowadzącego sprawę, w związku z którą uzyskano środki narkotyczne,
 - przekazującego środki narkotyczne na przechowanie,
 - przyjmującego środki narkotyczne na przechowanie.
 - g) uwagi,
- 2) w zakresie rozchodu środków narkotycznych:
- a) data wydania,
 - b) rodzaj środka narkotycznego,
 - c) ilość wydana, wyrażona w gramach, sztukach lub innych jednostkach miary odpowiednich ze względu na rodzaj środka narkotycznego,
 - d) powód wydania środka narkotycznego,
 - e) stopień służbowy, imię i nazwisko funkcjonariusza lub żołnierza:
 - wydającego środki narkotyczne,
 - pobierającego środki narkotyczne.
 - f) uwagi.

§ 5. 1. Ewidencja, o której mowa w § 4 ust. 1, może być prowadzona w formie elektronicznej, pod warunkiem zastosowania oprogramowania zapewniającego, iż żadne wpisy nie będą usuwane, a korekty wpisów będą dokonywane za pomocą dokumentów korygujących określających osoby dokonujące korekty, celem zapewnienia identyfikacji dokonywanych operacji.

2. W przypadku prowadzenia ewidencji w formie elektronicznej należy:

- 1) zachować zakres informacji określony w § 4 ust. 2;
- 2) dokonywać co dwa tygodnie wydruku prowadzonej ewidencji.

3. Wydruki, o których mowa w ust. 2 pkt 2, powinny być kolejno numerowane i przechowywane przez okres co najmniej 5 lat, liczony od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku, którego dotyczą.

§ 6. 1. Jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej i Żandarmerii Wojskowej mogą niszczyć środki narkotyczne pod warunkiem ustalenia odpowiednich jednorazowych lub powtarzalnych procedur postępowania w tym zakresie, zatwierdzonych przez miejscowo właściwego wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego.

2. Procedury, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać opis chemicznych, fizycznych lub innych metod niszczenia środków narkotycznych i zapewniać zniszczenie tych środków w sposób trwały, uniemożliwiający ich odzyskanie lub wykorzystanie.

3. Sposoby niszczenia środków narkotycznych przez przedsiębiorców, o których mowa w § 2 pkt 2, określają przepisy wydane na podstawie art. 44 ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

§ 7. 1. Niszczenie środków narkotycznych w jednostkach organizacyjnych Policji, Straży Granicznej i Żandarmerii Wojskowej następuje na podstawie decyzji kierownika komórki organizacyjnej wykonującej czynności operacyjno-rozpoznawcze, w związku z którymi uzyskano środki narkotyczne. Decyzja ta powinna zawierać następujące informacje:

- 1) nazwę jednostki organizacyjnej Policji, Straży Granicznej lub Żandarmerii Wojskowej;
- 2) datę i miejsce wydania oraz podstawę prawną decyzji;
- 3) stopień służbowy, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe wydającego decyzję;
- 4) numer sprawy, w związku z którą uzyskano środki narkotyczne;
- 5) rodzaj środków narkotycznych;

6) powód zniszczenia;

7) wskazanie podmiotu dokonującego niszczenia.

2. Jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej i Żandarmerii Wojskowej prowadzą rejestry wydanych decyzji o zniszczeniu środków narkotycznych.

3. Niszczenie środków narkotycznych odbywa się w obecności specjalisty z właściwego laboratorium kryminalistycznego, do którego należy potwierdzenie zgodności rzeczywistego rodzaju niszczonego środka narkotycznego z rodzajem określonym w decyzji, o której mowa w ust.

§ 8. 1. Zniszczenie środków narkotycznych dokumentuje się protokołem zniszczenia, który powinien zawierać następujące informacje:

1) datę i miejsce zniszczenia;

2) wskazanie decyzji, o której mowa w § 7 ust. 1;

3) rodzaj i ilość zniszczonych środków narkotycznych;

4) wskazanie sposobu zniszczenia środków narkotycznych;

5) stopnie lub stanowiska służbowe, imiona i nazwiska oraz podpisy osób dokonujących zniszczenia i obecnych przy zniszczeniu.

2. Decyzję, o której mowa w § 7 ust. 1 i protokół, o którym mowa w ust. 1, dołącza się do akt sprawy, w związku z którą uzyskano zniszczone środki narkotyczne.

§ 9. Nadzór nad przechowywaniem oraz niszczeniem środków narkotycznych sprawują właściwi kierownicy komórek organizacyjnych jednostek organizacyjnych Policji, Straży Granicznej i Żandarmerii Wojskowej.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia³⁾.

PREZES RADY MINISTRÓW

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 stycznia 2005 r. w sprawie postępowania w celach szkoleniowych ze środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi lub ich preparatami oraz prekursorami grupy I-R, a także warunków ich przechowywania i sposobu niszczenia przez jednostki organizacyjne administracji rządowej wykonujące czynności operacyjno-rozpoznawcze (Dz. U. Nr 21, poz. 176), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 1 pkt 4 i art. 5 ustawy z dnia ... 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr ... , poz. ...).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie ma na celu wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.) i zobowiązującej Radę Ministrów do określenia podmiotów uprawnionych do niszczenia środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, zwanych dalej „środkami narkotycznymi”, uzyskanych podczas wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, a także do określenia szczegółowego trybu i warunków przechowywania oraz niszczenia tych środków narkotycznych. Przepisy wykonawcze powinny być tak formułowane, aby umożliwiły zabezpieczenie środków narkotycznych przed dostępem osób trzecich.

Nie jest to zupełnie nowa regulacja, bowiem jednostki organizacyjne administracji rządowej wykonujące czynności operacyjno-rozpoznawcze już od 14 listopada 2001 r. (Żandarmeria Wojskowa od 4 maja 2005 r.) są ustawowo uprawnione do wchodzenia w posiadanie środków narkotycznych niezbędnych do przeprowadzenia badań potwierdzających popełnienie przestępstwa (art. 12 ust. 2a ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii), a warunki przechowywania i sposób niszczenia tych środków określały przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 stycznia 2005 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 176).

Jak wynika z treści art. 24a ust. 1 ustawy o zapobieganiu narkomanii, projektowane rozporządzenie ma dotyczyć niszczenia środków narkotycznych, które zostały uzyskane i były przechowywane w celu przeprowadzenia badań potwierdzających (lub wykluczających) popełnienie przestępstwa. Należy nadmienić, że istnieje prawne zobowiązanie do współpracy międzynarodowej w obrębie Unii Europejskiej w dziedzinie badania zatrzymanych środków odurzających, substancji psychotropowych i ich prekursorów. Zobowiązanie to wynika z przepisów decyzji Rady 2001/419/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie przesyłania próbek substancji kontrolowanych (Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdział 19, tom 4, str. 110). Wyznaczone krajowe punkty kontaktowe mogą przysyłać, niezależnie od odpowiednich przepisów w sprawie wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, zatrzymane próbki tzw. substancji kontrolowanych - w celu wykorzystania tych próbek do „wykrywania, ścigania lub oskarżania za przestępstwa lub do celów przeprowadzenia ich analizy sądowej” (substancje kontrolowane w rozumieniu tej decyzji to substancje wymienione w wykazach I i II Jednolitej Konwencji Narodów Zjednoczonych o środkach odurzających z 1961 r., w wykazach I, II, III i IV Konwencji Narodów Zjednoczonych o substancjach psychotropowych z 1971 r. oraz substancje objęte środkami kontrolnymi podejmowanymi na podstawie art. 5 ust. 1 wspólnego działania 97/396/WSiSW z dnia 16 czerwca 1997 r.).

Na podstawie poprzedniej i aktualnie obowiązującej ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wydano ogółem 5 rozporządzeń wykonawczych dotyczących przechowywania i niszczenia środków narkotycznych, a mianowicie określono:

- warunki przechowywania i sposób niszczenia środków narkotycznych nabytych w celach szkoleniowych oraz uzyskanych w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych w celu przeprowadzenia badań potwierdzających popełnienie przestępstwa⁴⁾,
- zasady i warunki przechowywania środków narkotycznych używanych do celów naukowych⁵⁾,

⁴⁾ W wydanym 26 stycznia 2005 r. rozporządzeniu Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 21, poz. 176). Podstawą wydania tego rozporządzenia był art. 12 ust. 3 nieobowiązującej już od 4.10.2005 r. ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (*rozporządzenie jest jednak utrzymane w mocy na podstawie art. 89 obecnej ustawy o zapobieganiu narkomanii, do czasu wydania nowego rozporządzenia na podstawie art. 24 ust. 6 aktualnej ustawy*).

⁵⁾ W wydanym 28 września 2004 r. rozporządzeniu Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 236, poz. 2370). Podstawą

- szczegółowe zasady i warunki przechowywania oraz niszczenia środków narkotycznych zabezpieczonych przez organy ścigania lub organy celne w trybie określonym w przepisach o postępowaniu karnym i objętych przypadkiem na rzecz Skarbu Państwa, ale bez wszczęcia postępowania karnego⁶⁾,
- warunki przechowywania środków narkotycznych przez apteki⁷⁾,
- warunki i sposób przechowywania oraz niszczenia środków narkotycznych lub produktów leczniczych zawierających takie środki - podrobionych, zepsutych, sfalszowanych lub przeterminowanych⁸⁾.

Ponadto, na podstawie art. 232a § 4 Kodeksu postępowania karnego zostało wydane rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i miejsca przechowywania w postępowaniu karnym przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia oraz warunków i sposobu ich zniszczenia (Dz. U. Nr 108, poz. 1025). Rozporządzenie to w myśl § 3 ust. 1 pkt 4 dotyczy także substancji psychotropowych i środków odurzających, dla których miejscem przechowywania są „magazyny właściwych miejscowo komend wojewódzkich Policji”. Przekazanie na przechowanie do tych magazynów następuje po uprzednim pisemnym powiadomieniu wojewódzkiego inspektora farmakologicznego, właściwego ze względu na miejsce prowadzenia postępowania karnego, a zniszczenia powinny dokonywać „wyspecjalizowane podmioty” w warunkach i z użyciem sposobu „regulowanego odrębnymi przepisami”.

Rozwiązania przyjęte w projektowanym teraz rozporządzeniu zostały zharmonizowane z przepisami wyżej wymienionych rozporządzeń. Należy bowiem uznać za właściwe zapewnienie jednolitego standardu w zakresie bezpieczeństwa przechowywania oraz niszczenia środków narkotycznych, niezależnie od celu i sposobu ich uzyskania.

W § 2 projektowanego rozporządzenia wskazano jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej i Żandarmerii Wojskowej jako podmioty upoważnione do niszczenia środków narkotycznych uzyskanych podczas wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych. Wynika to z stąd, że właśnie wymienione służby państwowe dysponują ustawowymi uprawnieniami do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz jednocześnie do zwalczania przestępczości narkotykowej dopuszcza się możliwość korzystania przez jednostki organizacyjne administracji rządowej i Żandarmerię Wojskową z usług przedsiębiorców koncesjonowanych w zakresie niszczenia środków narkotycznych, bowiem – jak to podkreślono już w założeniach do projektu ostatniej zmiany ustawy o zapobieganiu narkomanii – obecnie to głównie Policja przechowuje środki narkotyczne, co wiąże się ze znacznymi kosztami i trudnościami, a także może stanowić źródło zagrożenia dla bezpieczeństwa powszechnego. Nakłady finansowe z tytułu czasowego przechowywania i niszczenia tych środków i substancji związane z utrzymywaniem odpowiednich (bezpiecznych) pomieszczeń magazynowych sięgają kwoty 100 tysięcy złotych, które musi

wydania tego rozporządzenia był art. 11 ust. 3 nieobowiązującej już od 4.10.2005 r. ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (*rozporządzenie jest jednak utrzymane w mocy na podstawie art. 89 obecnej ustawy o zapobieganiu narkomanii, do czasu wydania nowego rozporządzenia na podstawie art. 23 ust. 4 aktualnej ustawy*).

⁶⁾ W wydanym 22 września 2004 r. rozporządzeniu Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 219, poz. 2231). Podstawą wydania tego rozporządzenia był art. 22 ust. 5 nieobowiązującej już od 4.10.2005 r. ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (*rozporządzenie jest jednak utrzymane w mocy na podstawie art. 89 obecnej ustawy o zapobieganiu narkomanii, do czasu wydania nowego rozporządzenia na podstawie art. 34 ust. 5 aktualnej ustawy*).

⁷⁾ W wydanym 11 września 2006 r. rozporządzeniu Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 169, poz. 1216). Podstawą wydania tego rozporządzenia był art. 41 ust. 5 aktualnej ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

⁸⁾ W wydanym 20 grudnia 2002 r. rozporządzeniu Ministra Zdrowia (Dz. U. z 2003 r. Nr 21, poz. 181). Podstawą wydania tego rozporządzenia był art. 31 ust. 2b nieobowiązującej już od 4.10.2005 r. ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (*rozporządzenie jest jednak utrzymane w mocy na podstawie art. 89 obecnej ustawy o zapobieganiu narkomanii, do czasu wydania nowego rozporządzenia na podstawie art. 44 ust. 9 aktualnej ustawy*).

ponieść każdy podmiot zajmujący się zarówno przechowywaniem, jak i niszczeniem środków narkotycznych.

W § 3 i 4 określa się tryb i warunki przechowywania środków narkotycznych, które są niezbędne do zabezpieczenia tych środków przed utratą lub niekontrolowanym dostępem osób nieupoważnionych. Do tych warunków zalicza się także dokładne ewidencjonowanie wszelkich operacji przychodu lub rozchodu przechowywanych środków narkotycznych.

Przepisy § 6-9 regulują szczegółowy tryb i warunki niszczenia środków narkotycznych po ustaniu przyczyn uzasadniających ich dalsze przechowywanie (po przeprowadzeniu badań mających na celu potwierdzenie popełnienia przestępstwa). Wybór sposobu zniszczenia uzależniony jest od rodzaju i ilości danego środka i pozostaje w gestii właściwego kierownika komórki organizacyjnej wykonującej czynności operacyjno-rozpoznawcze, w związku z którymi środki narkotyczne zostały uzyskane. Możliwość takiego wyboru jest nieunikniona, gdyż niektóre jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej lub Żandarmerii Wojskowej nie będą dysponować warunkami odpowiednimi do wykonywania zniszczenia „we własnym zakresie” albo będzie to niecelowe ze względu na ilość lub rodzaj środka narkotycznego.

W § 6 ust. 1 zastrzega się, że niszczenie środków narkotycznych przez Policję, Straż Graniczną i Żandarmerię Wojskową musi odbywać się według procedury zatwierdzonej przez wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego. Takie zastrzeżenie znajduje podstawę w treści art. 41 ust. 1 ustawy o zapobieganiu narkomanii, nadającego wojewódzkim inspektorom farmaceutycznym generalne uprawnienia do nadzoru nad przechowywaniem i niszczeniem środków narkotycznych. Wprawdzie nie dotyczy to przechowywania prekursorów kategorii 2 i 3 w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, gdzie kompetencje nadzorcze przysługują temu ministrowi (art. 44 ust. 7 ustawy o zapobieganiu narkomanii), ale projektowane rozporządzenie nie odnosi się do obrotu prekursorami kategorii 2 i 3.

Projekt wprowadza wymaganie starannego udokumentowania czynności zniszczenia oraz obecności przy niszczeniu specjalisty weryfikującego zgodność rodzaju niszczonego środka narkotycznego z dokumentacją. Są to instrumenty mające zapobiegać dokonywaniu nadużyć nakierowanych na przejęcie środków narkotycznych przez nieuprawnione osoby.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega przedmiotowej notyfikacji.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowana regulacja obejmie swoim zakresem organy państwowe powołane do zwalczania zjawiska narkomanii oraz nielegalnego wytwarzania i obrotu środkami narkotycznymi.

2. Zakres konsultacji społecznych

Ze względu na charakter podmiotów, na które będzie oddziaływać projektowana regulacja, oraz przedmiot regulacji projekt rozporządzenia nie wymaga konsultacji społecznych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o *działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 i z 2009 r. Nr, poz. 337), projekt zostanie umieszczony w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym dochody i wydatki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wykonywanie zadań przez wskazane w rozporządzeniu podmioty w zakresie przechowywania i niszczenia środków odurzających narkotycznych wymaga nakładów finansowych, związanych przede wszystkim z odpowiednią adaptacją pomieszczeń do bezpiecznego przechowywania środków narkotycznych oraz kosztami bezpośrednimi niszczenia tych środków we własnym zakresie przez podmioty uprawnione do uprzedniego przechowywania. Pokrycie tych nakładów powinno następować ze środków budżetowych przydzielanych na działalność Policji, Straży Granicznej oraz Żandarmerii Wojskowej, ponieważ wymienione służby uzyskują środki narkotyczne wyłącznie w związku z wykonywaniem zadań ustawowych. Oszacowanie np. rocznej skali potrzeb w tym zakresie nie jest możliwe, bowiem liczba przestępstw związanych z obrotem środkami narkotycznymi nie nadaje się do ekstrapolacji. Ponadto należy tutaj nadmienić, że projektowana regulacja stanowi jedynie kontynuację dotychczas obowiązujących przepisów.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie ma istotnego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Projektowane rozporządzenie może mieć wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorców dokonujących transportu i utylizacji odpadów niebezpiecznych, w związku z przekazywaniem przez Policję, Straż Graniczną lub Żandarmerię Wojskową środków narkotycznych do zniszczenia. Będzie to jednak następować zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych, co gwarantuje zachowanie rynkowych uwarunkowań konkurencyjności.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Projektowane rozporządzenie nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7. Ochrona życia i zdrowia ludzi oraz ochrona środowiska

Projektowane rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska, dzięki przechowywaniu środków narkotycznych w warunkach minimalizujących zagrożenia i zabezpieczających środki narkotyczne przed dostępem osób trzecich oraz w wyniku bezpiecznej i szybkiej utylizację substancji potencjalnie niebezpiecznych.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia2010 r.

**w sprawie zakresu i trybu współpracy zakładów opieki zdrowotnej
prowadzących leczenie lub rehabilitację osób używających
środków odurzających lub substancji psychotropowych
z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii**

Na podstawie art. 24b ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa zakres i tryb współpracy zakładów opieki zdrowotnej prowadzących leczenie lub rehabilitację osób używających środków odurzających lub substancji psychotropowych z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii pełniącym funkcję punktu kontaktowego Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii, w szczególności:

- 1) sposób gromadzenia, przechowywania i przetwarzania informacji na temat osób zgłaszających się do leczenia lub rehabilitacji z powodu używania środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 2) tryb przekazywania informacji, o których mowa w pkt 1;
- 3) wzór indywidualnego kwestionariusza sprawozdawczego osoby zgłaszającej się do leczenia lub rehabilitacji z powodu używania środków odurzających lub substancji psychotropowych.

§ 2.

1. Gromadzenie danych na temat osób zgłaszających się do leczenia lub rehabilitacji z powodu używania środków odurzających lub substancji psychotropowych odbywa się za pomocą indywidualnego kwestionariusza sprawozdawczego, zwanego dalej „kwestionariuszem”, sporządzanego dla każdej osoby zgłaszającej się do zakładu opieki zdrowotnej prowadzącego leczenie lub rehabilitację osób używających środków odurzających lub substancji psychotropowych, zwanego dalej „zakładem”, w celu podjęcia leczenia lub rehabilitacji.

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 216, poz. 1607).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92 poz. 753 i Nr 98 poz. 817.

2. Kwestionariusz powinien być wypełniony przez osobę udzielającą świadczeń zdrowotnych, wyznaczoną przez kierownika zakładu, na podstawie wywiadu przeprowadzonego z pacjentem podczas jego pierwszej wizyty w zakładzie. Jeżeli, z uwagi na stan pacjenta, nie jest możliwe zebranie wszystkich danych w czasie pierwszej wizyty pacjenta w zakładzie, kwestionariusz należy uzupełnić w terminie późniejszym.
3. W przypadku, gdy dany pacjent przerwał leczenie lub rehabilitację, po czym w tym samym roku kalendarzowym ponownie zgłosił się do tego samego zakładu w celu podjęcia leczenia lub rehabilitacji, kwestionariusz należy wypełnić ponownie. W przypadku zakładów udzielających świadczeń w trybie całodobowym, oddziałów dziennych lub programów leczenia substytucyjnego zakończenie lub przerwanie leczenia lub rehabilitacji potwierdzone jest poprzez wypis pacjenta. W przypadku zakładów udzielających świadczeń w trybie ambulatoryjnym za zakończenie lub przerwanie leczenia lub rehabilitacji uznaje się brak kontaktu pacjenta z zakładem przez okres co najmniej 6 miesięcy.
4. Kwestionariusz sporządza się w formie papierowej lub z wykorzystaniem aplikacji elektronicznej.
5. Wzór kwestionariusza sporządzonego w formie papierowej stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.
6. Wzór kwestionariusza pomocniczego do wypełniania aplikacji elektronicznej stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 3.

1. Wypełnione kwestionariusze przechowuje się w zakładzie, w którym zostały sporządzone.
2. Zbiory informacji objętych kwestionariuszami mogą być sporządzane w postaci elektronicznej, pod warunkiem:
 - 1) zachowania selektywności dostępu do zbioru informacji;
 - 2) zabezpieczenia zbioru informacji przed dostępem osób nieuprawnionych;
 - 3) zabezpieczenia zbioru informacji przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą.
3. Kierownik zakładu jest odpowiedzialny za stworzenie warunków organizacyjnych i technicznych przechowywania informacji na temat osób zgłaszających się do leczenia lub rehabilitacji z powodu używania środków odurzających lub substancji psychotropowych w sposób zapewniający ich poufność, zabezpieczający je przed dostępem osób nieupoważnionych oraz zniszczeniem lub zgubieniem.

§ 4.

1. Zakłady przesyłają do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii wypełnione kwestionariusze za każdy kolejny kwartał, w terminie do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału.

2. Zakłady udzielające świadczeń zdrowotnych w trybie całodobowym, oddziały dzienne oraz programy leczenia substytucyjnego przesyłają do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku kalendarzowego, listę identyfikatorów pacjentów będących w trakcie leczenia lub rehabilitacji w tych zakładach w dniu 31 grudnia roku poprzedniego.
3. Zakłady udzielające świadczeń zdrowotnych w trybie ambulatoryjnym przesyłają do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, w terminie do dnia 31 lipca każdego roku kalendarzowego, listę identyfikatorów pacjentów będących w trakcie leczenia lub rehabilitacji w tych zakładach w dniu 31 grudnia roku poprzedniego. Przepis § 2 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
4. Przesyłanie kwestionariuszy oraz list identyfikatorów pacjentów odbywa się, w zależności od formy kwestionariusza, za pośrednictwem poczty elektronicznej lub listownie.

§ 5.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ZDROWIA

30 Nazwa narkotyku	Status narkotyku 1-podstawowy 2-pierwszy dodatkowy 3-kolejne dodatkowe 0-nie ustalono	Sposób przyjmowania 1-iniekcje 2-palenie/wdychanie 3-jedzenie/picie 4-wdychanie (sniff) 5-inne 0-nie ustalono	Częstość używania 1-nie używ./okazjon. 2-raz na tydzień/ rzadziej 3-2 lub 6 dni na tydzień 4-codziennie 0-nie ustalono	Przykład kodowania 15 roku życia 00 01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99	
				Wiek pierwszego użycia 00 01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99	Wiek rozpoczęcia regularnego używania 00 01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99
30.1 Heroina					
30.2 Meladon					
30.3 Opiaty prod. domowym spos. (kompot)					
30.4 Inne opiaty					
30.5 Kokaina					
30.6 Crack					
30.7 Inne formy kokainy					
30.8 Amfetamina					
30.9 Metamfetamina					
30.10 MDMA (ecstasy)					
30.11 Inne stymulanty					
30.12 Barbiturany					
30.13 Benzodiazepiny					
30.14 Inne leki uspokaj. i nasenne					
30.15 LSD					
30.16 Grzyby halucynogenne					
30.17 Inne halucynogeny					
30.18 Substancje wziewne					
30.19 Marihuana					
30.20 Genetycznie zmienione konopie (skun)					
30.21 Haszysz					
30.22 Inne formy konopii					
30.23 Alkohol					
30.24 Inne substancje					

	Odpowiedzi			
1. Czy pacjent jest nowym pacjentem?	☐	zaznaczyć, jeśli pacjent nie był leczony zakładzie, tzn. nie ma go jeszcze w bazie danych zakładu		
2. Imię i nazwisko pacjenta				
	<i>wpisać imię pacjenta</i>		<i>wpisać nazwisko pacjenta</i>	
3. Data kontaktu z zakładem – dzień, miesiąc, rok				
	<i>dzień</i>	<i>miesiąc</i>	<i>dwie ostatnie cyfry roku</i>	
4. Kto skierował pacjenta?	1. sam		6. pomoc społeczna	
	2. rodzina, przyjaciele, znajomi		7. policja, sąd, kurator	
	3. inna placówka leczenia uzależnień		8. inne	
	4. lekarz podstawowej opieki zdrowotnej		0. nie ustalono	
	5. szpital, inna placówka medyczna			
5. Czy kiedykolwiek był leczony w jakiegokolwiek placówce z powodu narkotyków	1. nigdy nie był leczony w żadnej placówce			
	2. był poprzednio leczony w jakiegokolwiek placówce			
	0. nie ustalono			
6. Rok podjęcia pierwszego leczenia			<i>wpisać dwie ostatnie cyfry roku podjęcia pierwszego leczenia, jeśli nie ustalono roku, lub jeśli nie był leczony, nic nie wpisywać (zostawić puste)</i>	
7. Płeć	1. mężczyzna		2. kobieta	0. nie ustalono
8. Data urodzenia – dzień, miesiąc, rok				
	<i>dzień</i>	<i>miesiąc</i>	<i>dwie ostatnie cyfry roku</i>	
9. Z kim mieszka	1. sam		5. z partnerem i dzieckiem (dziećmi)	
	2. z rodzicami		6. z przyjaciółmi	
	3. sam z dzieckiem lub dziećmi		7. inne	
	4. z partnerem bez dziecka		0. nie ustalono	
10. Status zamieszkania	1. stałe miejsce zamieszkania		3. instytucja (więzienie, szpital, itp.)	
	2. niestałe miejsce zamieszkania		0. nie ustalono	
11. Miejsce zamieszkania/przebywania – nazwa miejscowości/dzielnicy gminy, powiatu i województwa	<i>nazwa województwa</i>		<i>nazwa powiatu</i>	
	<i>nazwa gminy</i>		<i>nazwa miejscowości/dzielnicy</i>	
12. Obywatelstwo	1. polskie		3. kraju spoza Unii Europejskiej	
	2. innego kraju Unii Europejskiej		0. nie ustalono	
13. Aktywność zawodowa	1. stała praca		4. bezrobotny	
	2. uczeń, student		5. inni	

	3. ekonomicznie nieaktywny (rencista, emeryt, gospodyni domowa, itp.)	0. nie ustalono
14. Poziom wykształcenia (najwyższe ukończone)	1. podstawowe nieukończone lub bez wykształcenia szkolnego	6. średnie policealne
	2. podstawowe	7. wyższe pierwszego stopnia (licencjat lub równorzędne)
	3. gimnazjalne	8. wyższe drugiego stopnia (magisterskie lub równorzędne)
	4. zasadnicze zawodowe	0. nie ustalono
	5. średnie maturalne	

15. Używanie substancji

		Dotyczy okresu: ostatnich 30 dni				
Nazwa narkotyku	a. status narkotyku*	b. sposób przyjmowania	c. częstość używania	d. wiek pierwszego użycia		e. wiek rozpoczęcia regularnego używania
	1 – podstawowy 2 – pierwszy dodatkowy 3 – kolejne dodatkowe 0 – nie ustalono	1 – iniekcje 2 – palenie/ wdychanie 3 – jedzenie/picie 4 – wciąganie przez nos (sniff) 5 – inne 0 – nie ustalono	1 – nie używał 2 – używał raz na tydzień lub rzadziej 3 – używał 2-6 dni na tydzień 4 – używał codziennie 0 – nie ustalono	00 – nie ustalono		00 – nie ustalono 99 – nie używał regularnie
1. Heroina						
2. Metadon						
3. Opiaty produkowane domowym sposobem (kompot)						
4. Inne opioidy						
5. Kokaina						
6. Crack						
7. Inne formy kokainy						
8. Amfetamina						
9. Metamfetamina						
10. MDMA (ecstasy)						
11. Inne stymulanty						
12. Barbiturany						
13. Benzodiazepiny						
14. Inne leki uspokajające i nasenne						
15. LSD						
16. Grzyby halucynogenne						
17. Inne halucynogeny						
18. Substancje wziewne						
19. Marihuana						
20. Genetycznie zmienione konopie (skun)						
21. Haszysz						

22. Inne formy konopi							
23. Alkohol							
24. Inne substancje							

* W tej kolumnie powinna być wprowadzona jedna wartość „1”, nie więcej niż jedna wartość „2” i dowolna liczba wartości „3”

16. Czy informacja o narkotyku podstawowym jest pewna	1. tak		0. nie ustalono	
	2. nie			
17. Leczenie substytucyjne – już otrzymywane – heroina	1. tak		0. nie ustalono	
	2. nie			
18. Leczenie substytucyjne – już otrzymywane – metadon	1. tak		0. nie ustalono	
	2. nie			
19. Leczenie substytucyjne – już otrzymywane – inne opiaty	1. tak		0. nie ustalono	
	2. nie			
20. Leczenie substytucyjne – już otrzymywane – inne substancje	1. tak		0. nie ustalono	
	2. nie			
21. Używanie narkotyków w iniekcjach	1. kiedykolwiek używał w iniekcjach, obecnie nie używa		3. nigdy nie używał w iniekcjach	
	2. obecnie używa w iniekcjach		0. nie ustalono	
22. Wiek pierwszej iniekcji			<i>wpisać wiek pierwszej w życiu iniekcji</i>	
			00. nie ustalono	
			99. nigdy nie używał w iniekcjach	
23. Dzielenie się igłami lub strzykawkami	1. kiedykolwiek dzielił się igłami lub strzykawkami, obecnie nie		3. nigdy nie dzielił się igłami lub strzykawkami	
	2. obecnie dzielił się igłami lub strzykawkami		0. nie ustalono	
24. Status HIV	1. badany – wynik dodatni		4. nie był badany w czasie ostatnich 12 miesięcy	
	2. badany w czasie ostatnich 12 miesięcy – ostatni wynik ujemny		0. nie ustalono	
	3. badany w czasie ostatnich 12 miesięcy – ostatni wynik nieznany			
25. Status HCV	1. badany – wynik dodatni		4. nie był badany w czasie ostatnich 12 miesięcy	
	2. badany w czasie ostatnich 12 miesięcy – ostatni wynik ujemny		0. nie ustalono	
	3. badany w czasie ostatnich 12 miesięcy – ostatni wynik nieznany			
26. Wynik zgłoszenia	1. podjęto leczenie w placówce		4. nie podjęto leczenia, bowiem klient nie zdecydował się na leczenie	
	2. skierowano do innej placówki		5. nie podjęto leczenia z innego powodu	
	3. nie podjęto leczenia, bowiem klient nie potrzebował leczenia		0. nie ustalono	
27. Diagnoza podstawowa wg ICD-10	F		0. nie ustalono	<i>wpisać symbol diagnozy choroby zasadniczej wg ICD-10 (każda cyfra w osobnej kratce) lub zaznaczyć nie ustalono</i>

28. Diagnoza dodatkowa wg ICD-10	1. F60-F69 – zaburzenia osobowości		6. F10 – problem alkoholowy			
	2. F32, F33 – depresja		7. F11-F16, F18, F19 – problem narkotyków			
	3. F30, F31, F34-F39 – inne zaburzenia afektywne		8. F00-F09, F42-F48, F50-F59, F70-F99 – pozostałe zaburzenia psychiczne			
	4. F40, F41 – zaburzenia lękowe		9. inne schorzenia			
	5. F20-F29 – Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii [schizotypowe] i urojeniowe		0. brak diagnozy dodatkowej lub nie ustalono			
29. Kontynuacja leczenia z poprzedniego roku	☐	<i>zaznaczyć, jeśli kontynuacja leczenia z poprzedniego roku, zostawić puste, jeśli nowy epizod leczenia</i>				
30. Koniec epizodu leczenia – dzień, miesiąc, rok						

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.) nakłada na zakłady opieki zdrowotnej prowadzące leczenie lub rehabilitację osób używających środków odurzających lub substancji psychotropowych obowiązek współpracy z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii pełniącym funkcję Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii w zakresie gromadzenia i przekazywania Biuru informacji na temat osób zgłaszających się do leczenia lub rehabilitacji z powodu używania środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia, stanowiący realizację upoważnienia zawartego w art. 24b ust. 3 ustawy, określa sposób gromadzenia, przechowywania i przetwarzania informacji na temat osób zgłaszających się do leczenia lub rehabilitacji z powodu używania środków odurzających lub substancji psychotropowych, tryb przekazywania tych informacji, a także wzór indywidualnego kwestionariusza sprawozdawczego osoby zgłaszającej się do leczenia lub rehabilitacji z powodu używania środków odurzających lub substancji psychotropowych.

§ 2 projektu określa sposób gromadzenia danych przez zakłady opieki zdrowotnej prowadzące leczenie lub rehabilitację osób używających środków odurzających lub substancji psychotropowych, wskazując jako sposób gromadzenia danych wypełnienie indywidualnego kwestionariusza sprawozdawczego w stosunku do każdej osoby zgłaszającej się do zakładu w celu podjęcia leczenia lub rehabilitacji. W przepisie tym określono także osoby uprawnione do wypełnienia kwestionariusza oraz podstawowe informacje na temat sposobu uzyskiwania danych niezbędnych do jego wypełnienia.

§ 3 projektu dotyczy sposobu przechowywania danych przez wyżej wymienione zakłady, nakładając na kierowników tych zakładów obowiązek stworzenia warunków organizacyjnych i technicznych przechowywania informacji na temat osób zgłaszających się do leczenia lub rehabilitacji w sposób zapewniający ich poufność, zabezpieczający je przed dostępem osób nieupoważnionych, zniszczeniem lub zgubieniem.

§ 4 projektu reguluje tryb przekazywania informacji na temat osób zgłaszających się do leczenia lub rehabilitacji zobowiązując zakłady opieki zdrowotnej prowadzące leczenie lub rehabilitację osób używających środków odurzających lub substancji psychotropowych do przesyłania do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii wypełnionych kwestionariuszy za każdy kolejny kwartał w terminie do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału oraz list identyfikatorów pacjentów będących w trakcie leczenia lub rehabilitacji w tych zakładach na dzień 31 grudnia roku poprzedniego. W zależności od formy kwestionariusza, przesyłanie odbywa się za pośrednictwem poczty elektronicznej lub listownie.

Przedmiotowy projekt nie jest objęty regulacjami Unii Europejskiej, jednakże wypełnienie przez zakłady opieki zdrowotnej obowiązku gromadzenia, przechowywania i przetwarzania informacji na temat osób zgłaszających się do leczenia lub rehabilitacji z powodu używania środków odurzających lub substancji psychotropowych wiąże się z koniecznością dostarczania danych do Europejskiego

Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii działającego na podstawie rozporządzenia (WE) Nr 1920/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (wersja przekształcona).

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega przedmiotowej notyfikacji.

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje

Projektowane rozporządzenie obejmuje zakresem regulacji zakłady opieki zdrowotnej prowadzące leczenie lub rehabilitację osób używających środków odurzających lub substancji psychotropowych, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, a także osoby zgłaszające się do leczenia lub rehabilitacji z powodu używania środków odurzających lub substancji psychotropowych.

2. Zakres konsultacji społecznych

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany w szczególności do:

- 1) Naczelnej Rady Lekarskiej;
- 2) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie;
- 3) Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka;
- 4) Fundacji Batorego;
- 5) Stowarzyszenia Monar;
- 6) Towarzystwa „Powrót z U”;
- 7) Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii;
- 8) Krajowego Konsultanta w dziedzinie psychiatrii.

Projekt zostanie również zamieszczony na stronach internetowych Ministerstwa Zdrowia oraz udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). Wynik konsultacji zostanie przedstawiony w niniejszej ocenie po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na ochronę zdrowia ludności

Regulacje zaproponowane w projekcie będą miały wpływ na skuteczną ocenę skali zjawiska oraz trendów w zakresie wzorów problemowego używania narkotyków, społeczno-demograficznej oraz terytorialnej dystrybucji problemu, a także niektórych jego konsekwencji społecznych i zdrowotnych. Wnioski z monitorowania pozwolą na kształtowanie i ewaluację polityki zdrowotnej i społecznej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia2010 r.

w sprawie leczenia substytucyjnego

Na podstawie art. 28 ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy tryb postępowania przy leczeniu substytucyjnym;
- 2) szczegółowe warunki, jakie powinien spełniać zakład opieki zdrowotnej prowadzący leczenie substytucyjne;
- 3) szczegółowy sposób gromadzenia, przechowywania i przekazywania danych dotyczących zakwalifikowania, wyłączenia lub zakończenia udziału pacjenta w programie leczenia substytucyjnego.

§ 2.

Leczenie substytucyjne prowadzi się w ramach programu leczenia uzależnienia, zwanego dalej „programem”, poprzez stosowanie produktów leczniczych lub środków odurzających o działaniu agonistycznym na receptor opioidowy, zwanych dalej „środkami substytucyjnymi”, w celu:

- 1) poprawy stanu somatycznego i psychicznego oraz reintegracji społecznej osób uzależnionych, zwanych dalej „pacjentami”;
- 2) ograniczenia rozprzestrzeniania zakażeń, w szczególności: HIV, HCV, HBV oraz gruźlicy.

§ 3.

1. Do programu kwalifikuje pacjenta kierownik programu lub upoważniony przez niego lekarz wykonujący zadania w programie, jeżeli pacjent spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest uzależniony od opioidów;
- 2) ukończył 18 lat;
- 3) zobowiąże się do zachowania abstynencji od środków odurzających i substancji psychotropowych;

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 216, poz. 1607).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92 poz. 753 i Nr 98 poz. 817.

4) wyrazi pisemną zgodę na podjęcie leczenia w ramach programu i przestrzeganie jego wymogów.

2. Kierownik programu lub upoważniony przez niego lekarz wykonujący zadania w programie może zakwalifikować do programu pacjenta niespełniającego warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jeżeli przemawiają za tym ważne względy zdrowotne, a zgodę na leczenie wyrazi dodatkowo jego opiekun prawny.

3. Kierownik programu lub upoważniony przez niego lekarz wykonujący zadania w programie może wyłączyć pacjenta z programu, w szczególności gdy:

- 1) trzykrotne kolejne lub pięciokrotne wykonane w ciągu 6 miesięcy badanie płynów ustrojowych, w szczególności moczu, potwierdza przyjmowanie, innych niż stosowane w leczeniu, środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 2) pacjent odmawia poddania się badaniu, o którym mowa w § 6;
- 3) pacjent stosuje przemoc psychiczną lub fizyczną wobec innych pacjentów lub personelu;
- 4) pacjent odstępuje środek substytucyjny innym osobom;
- 5) pacjent nie przestrzega innych ważnych wymogów określonych programem i regulaminem zakładu opieki zdrowotnej, zwanego dalej „zakładem”.

§ 4.

1. Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii prowadzi Centralny Wykaz Osób Objętych Leczeniem Substytucyjnym w formie elektronicznej bazy danych.

2. Na potrzeby Centralnego Wykazu Osób Objętych Leczeniem Substytucyjnym zakłady opieki zdrowotnej prowadzące leczenie substytucyjne gromadzą, przechowują i przekazują następujące dane:

- 1) imię i nazwisko pacjenta;
- 2) datę urodzenia pacjenta;
- 3) numer PESEL pacjenta;
- 4) płeć pacjenta;
- 5) typ substancji użytej do leczenia;
- 6) kod pacjenta tworzony na podstawie dwóch pierwszych liter imienia oraz dwóch pierwszych liter nazwiska, pełnej daty urodzenia i dwóch ostatnich cyfr numeru PESEL;
- 7) datę rozpoczęcia oraz datę zakończenia leczenia.

3. Kierownik programu lub upoważniony przez niego pracownik programu powiadamia Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii o zakwalifikowaniu, wyłączeniu lub zakończeniu udziału pacjenta w programie najpóźniej w dniu następnym.

4. Kierownik programu lub upoważniony przez niego pracownik programu powiadamia Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii o niezgodnym z ustalonym terminem zakończeniu przez pacjenta udziału w programie nie później niż trzy dni od dnia niestawienia się pacjenta w zakładzie.

5. Zawiadomienie odbywa się poprzez przesłanie do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii drogą elektroniczną ankiety zgłoszeniowej zawierającej następujące dane:

- 1) kod pacjenta, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 6;
- 2) kod placówki (sześć cyfr wartość każdego od 0 do 9);
- 3) datę rozpoczęcia oraz zakończenia leczenia.

6. Kierownik zakładu opieki zdrowotnej prowadzącego leczenie substytucyjne jest odpowiedzialny za stworzenie warunków organizacyjnych i technicznych, w tym zabezpieczeń sprzętowych i programowych gromadzenia, przechowywania i przekazywania danych, zapewniających ich poufność, zabezpieczających przed dostępem osób nieupoważnionych, zniszczeniem lub zgubieniem oraz umożliwiającymi ich wykorzystanie bez zbędnej zwłoki.

7. Dyrektor Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii jest odpowiedzialny za stworzenie warunków organizacyjnych i technicznych, w tym zabezpieczeń sprzętowych i programowych gromadzenia, przechowywania i przekazywania danych umieszczonych w Centralnym Wykazie Osób Objętych Leczeniem Substytucyjnym, zapewniających ich poufność, zabezpieczających przed dostępem osób nieupoważnionych, zniszczeniem lub zgubieniem oraz umożliwiającymi ich wykorzystanie bez zbędnej zwłoki.

§ 5.

1. Środek substytucyjny jest podawany pacjentowi przez lekarza, pielęgniarkę albo wydawany przez farmaceutę w jednorazowych dawkach dziennych i przyjmowany przez pacjenta w ich obecności.

2. Środek substytucyjny może być przyjmowany przez pacjenta poza zakładem bez obecności lekarza, pielęgniarki albo farmaceuty w przypadku wystąpienia przeszkody uniemożliwiającej przybycie pacjenta do zakładu prowadzącego program, w szczególności:

- 1) konieczności pozostania pacjenta w miejscu jego zamieszkania ze względu na wskazania zdrowotne lub losowe;
- 2) innych uzasadnionych przyczyn, jeżeli pacjent spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) uczestniczy w programie co najmniej 6 miesięcy,
 - b) zachowuje całkowitą abstynencję od środków odurzających i substancji psychotropowych niezleconych przez lekarza,
 - c) regularnie uczestniczy w przewidzianych programem zajęciach terapeutycznych.

3. Przyjmowanie środka substytucyjnego poza zakładem opieki zdrowotnej bez obecności lekarza, pielęgniarki albo farmaceuty w przypadku, o którym mowa w ust. 2, jest dopuszczalne pomimo nie spełniania przez pacjenta warunków, o których mowa w ust. 2 pkt 2, o ile jest to uzasadnione stanem psychicznym i somatycznym pacjenta oraz właściwościami farmakologicznymi podawanego mu środka substytucyjnego.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 i 3 środek substytucyjny może być wydany pacjentowi w dawkach zapewniających leczenie substytucyjne przez okres nie dłuższy niż 6 dni.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, decyzję o wydaniu pacjentowi środka substytucyjnego do osobistego stosowania podejmuje kierownik programu.

6. W przypadku gdy czas trwania przeszkody uniemożliwiającej osobiste przybycie pacjenta do zakładu jest dłuższy niż okres, na który wydany został środek substytucyjny, kierownik programu lub upoważniony przez niego lekarz wykonujący zadania w programie może podjąć decyzję o przedłużeniu pacjentowi czasu przyjmowania środka substytucyjnego bez obecności lekarza, pielęgniarki lub farmaceuty na okres nie przekraczający łącznie 14 dni.

7. Czasowe wydawanie środka substytucyjnego pacjentowi może być realizowane na podstawie porozumienia zawartego przez kierownika programu z zakładem, w którym aktualnie pacjent przebywa.

§ 6.

Pacjent przyjmujący środek substytucyjny jest badany co najmniej raz w miesiącu na występowanie w płynach ustrojowych, w tym w moczu, środków odurzających i substancji psychotropowych innych niż stosowane w ramach programu.

§ 7.

1. Pacjentowi uczestniczącemu w programie zakład wydaje kartę identyfikacyjną, uaktualnianą przez zakład co najmniej raz na trzy miesiące.

2. Karta, o której mowa w ust. 1, zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko oraz adres pacjenta;
- 2) nazwę, adres oraz numer telefonu zakładu;
- 3) informację o udziale w programie, zawierającą nazwę zastosowanego wobec pacjenta środka substytucyjnego i jego dawkę dobową.

3. W przypadku zmiany danych, o których mowa w ust. 2, karta identyfikacyjna podlega niezwłocznej aktualizacji.

4. W przypadku wyłączenia z programu lub jego zakończenia pacjent niezwłocznie zwraca zakładowi kartę identyfikacyjną.

§ 8.

Wydanie środka substytucyjnego na własne potrzeby lecznicze osobom wyjeżdżającym za granicę następuje na podstawie przepisów art. 37 ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

§ 9.

1. Pacjenci uczestniczący w programie mają zapewniony dostęp do terapii i rehabilitacji w wymiarze co najmniej dwóch godzin tygodniowo, a zakład stwarza warunki do współpracy z ich rodzinami.

2. Wobec pacjentów uczestniczących w programie od co najmniej 2 lat można określić liczbę godzin terapii lub rehabilitacji w wymiarze mniejszym niż wskazany w ust. 1 lub odstąpić od prowadzenia terapii lub rehabilitacji, o ile jest to uzasadnione aktualnym stanem psychofizycznym pacjenta.

§ 10.

1. Środek substytucyjny przechowuje się w aptece zakładu albo w aptece lub hurtowni farmaceutycznej, z którą zakład podpisał stosowną umowę.

2. Apteka zakładu oraz apteka lub hurtownia farmaceutyczna, o których mowa w ust. 1, wydaje środek substytucyjny zgodnie z receptą albo z zapotrzebowaniem, podpisanym przez kierownika programu lub upoważnionego przez niego lekarza w indywidualnych dawkach dziennych umieszczonych w opakowaniach zaopatrzonych w etykiety apteczne.

3. Środek substytucyjny wydawany jest osobie upoważnionej przez kierownika programu.

4. Środek substytucyjny wydawany jest pacjentowi, w indywidualnych dawkach dziennych, na podstawie recepty albo zapotrzebowania podpisanego przez kierownika programu lub upoważnionego przez niego lekarza.

5. Kopia recepty albo zapotrzebowania dziennego pozostaje u kierownika programu.

§ 11.

1. Wydanie i odbiór środka substytucyjnego powinno być potwierdzone przez wydającego i odbierającego na egzemplarzu zapotrzebowania albo recepty pozostających w aptece lub hurtowni farmaceutycznej.

2. Ilość środka substytucyjnego wydanego z apteki zakładu, apteki lub hurtowni farmaceutycznej, o których mowa w § 10 ust. 1, kierownik apteki zakładu, apteki lub hurtowni farmaceutycznej albo upoważniony przez niego farmaceuta wpisuje do książki kontroli, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 41 ust. 5 lub art. 40 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

3. Transport środka substytucyjnego powinien być zorganizowany w sposób zabezpieczający przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub kradzieżą.

§ 12.

1. Ilość środka substytucyjnego przechowywanego w zakładzie nie może przekraczać ilości niezbędnej na czternastodniowe leczenie pacjentów objętych programem w tym zakładzie.
2. W zakładzie środek substytucyjny należy przechowywać w pomieszczeniach uniemożliwiających dostęp osobom nieupoważnionym, w zamkniętych metalowych szafkach lub żelaznych kasetach przymocowanych w sposób trwały do ściany lub podłogi pomieszczenia.

§ 13.

1. Zakład prowadzi dzienną ewidencję rozchodu środka substytucyjnego zawierającą następujące dane:
 - 1) imię i nazwisko pacjenta objętego programem;
 - 2) nazwę zastosowanego wobec pacjenta środka substytucyjnego i dawkę dobową.
2. Każde wydanie środka substytucyjnego zapisuje się w ewidencji.
3. Kierownik apteki zakładu, apteki lub hurtowni farmaceutycznej, o których mowa w § 10 ust. 1, albo upoważniony przez niego farmaceuta wspólnie z kierownikiem programu lub wyznaczonym przez niego lekarzem, raz na kwartał, przeprowadzają kontrolę w zakresie prawidłowości prowadzenia ewidencji środka substytucyjnego oraz stanu zapasów.
4. W przypadku dozowania środka substytucyjnego przez dozowniki, apteka zakładu, apteka lub hurtownia farmaceutyczna, o których mowa w § 10 ust. 1, rozlicza wydawanie środka substytucyjnego według listy dziennego rozchodu środka substytucyjnego z uwzględnieniem indywidualnych dawek dziennych.
5. Wydruk z programu dozującego środek substytucyjny stanowi listę dziennego rozchodu środka substytucyjnego, jeżeli zawiera następujące informacje:
 - 1) nazwę środka;
 - 2) objętość;
 - 3) dawkę;
 - 4) używaną jednostkę miary;
 - 5) liczbę porządkową;
 - 6) datę wydania środka;
 - 7) numer dokumentu zaopatrzenia;
 - 8) ilość przyjętego środka;
 - 9) imię lub kod pacjenta;
 - 10) dawkę indywidualną;
 - 11) stan środka;
 - 12) identyfikację operatora.

§ 14.

W przypadku umieszczenia pacjenta uczestniczącego w leczeniu substytucyjnym w areszcie śledczym lub zakładzie karnym, areszt śledczy lub zakład karny jest zobowiązany zapewnić pacjentowi dalszy udział w programie leczenia substytucyjnego.

§ 15.

1. W przypadku braku możliwości zatrudnienia jako kierownika programu, lekarza specjalisty w dziedzinie psychiatrii, programem kierować może lekarz innej specjalności, jeżeli posiada co najmniej roczny staż pracy w zakładach prowadzących leczenie osób uzależnionych

2. Jeżeli kierownikiem programu nie jest lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, zakład musi zatrudnić lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii.

§ 16.

1. Zakład zatrudnia pielęgniarki oraz pracowników pomocniczych biorących udział w programie i nie będących pracownikami medycznymi mając na uwadze zapewnienie odpowiedniej jakości świadczeń.

2. Kierownik programu jest obowiązany przeszkolić w zakresie realizowanego programu wszystkich pracowników biorących w nim udział.

§ 17.

Zakład może prowadzić program, jeżeli spełnia warunki, o których mowa w art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

§ 18.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

MINISTER ZDROWIA

³⁾ Niniejsze rozporządzenie, w zakresie określenia trybu postępowania przy leczeniu substytucyjnym oraz szczegółowych warunków, które powinien spełniać zakład opieki zdrowotnej prowadzący leczenie substytucyjne, było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 października 2007 r. w sprawie określenia trybu postępowania przy leczeniu substytucyjnym oraz szczegółowych warunków, które powinien spełniać zakład opieki zdrowotnej prowadzący leczenie substytucyjne (Dz. U. Nr 205, poz. 1493), które utraciło moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.) uwzględnia jako jedną z metod leczniczych – leczenie substytucyjne, które współcześnie stanowi element zintegrowanego systemu leczenia osób uzależnionych od opiatów. Ponadto ta forma terapii przyczynia się do ograniczania nowych zakażeń HCV, HBV oraz HIV i rozwoju gruźlicy. Projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia, stanowiący realizację upoważnienia zawartego w art. 28 ust. 7 ustawy, określa szczegółowy tryb postępowania przy leczeniu substytucyjnym, warunki, jakie powinien spełniać zakład opieki zdrowotnej prowadzący leczenie substytucyjne oraz szczegółowy sposób gromadzenia, przechowywania i przekazywania danych dotyczących zakwalifikowania, wyłączenia lub zakończenia udziału pacjenta w programie leczenia substytucyjnego.

Celem stosowania terapii substytucyjnej jest:

- 1) poprawa stanu somatycznego i psychicznego,
- 2) reintegracja osób uzależnionych,
- 3) ograniczenie rozprzestrzeniania zakażeń HIV i innych.

Ważnym obszarem regulowanym przez projekt niniejszego rozporządzenia pozostają także warunki wyłączenia pacjentów z terapii substytucyjnej. Szczególne uprawnienia nadawane są w tym względzie kierownikowi programu jak również upoważnionemu przez niego lekarzowi. Ponadto zrezygnowano z określenia metadonu jako podstawowego środka leczenia substytucyjnego, co wiąże z faktem istnienia szerokiego spektrum środków, które mogą być stosowane w leczeniu substytucyjnym.

Projekt rozporządzenia nakłada na kierownika programu obowiązek powiadamiania Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii o przyjęciu pacjenta do leczenia substytucyjnego, wyłączeniu go z tego leczenia lub zakończeniu leczenia substytucyjnego przez pacjenta. Celem tak sformułowanego przepisu jest uniknięcie ewentualnego udziału pacjenta w więcej niż jednym programie substytucyjnym. Projekt określa także sposób gromadzenia, przechowywania i przekazywania danych dotyczących zakwalifikowania, wyłączenia lub zakończenia udziału pacjenta w programie leczenia substytucyjnego.

Określając szczegółowe warunki, które powinien spełniać zakład opieki zdrowotnej prowadzący leczenie substytucyjne, w projekcie rozporządzenia położono przede wszystkim nacisk na wskazanie warunków kadrowych, jakie powinien spełniać taki zakład. Uregulowano również warunki jakie powinien spełniać zakład opieki zdrowotnej w zakresie wydawania, przechowywania i kontroli środków substytucyjnych, a także zapewnienia warunków do prowadzenia terapii związanej z zastosowaniem środków substytucyjnych.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega przedmiotowej notyfikacji.

Przedmiot projektowanego rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje

Projektowane rozporządzenie obejmuje zakresem regulacji zakłady opieki zdrowotnej uprawnione, po uzyskaniu zezwolenia wojewody działającego w porozumieniu z Dyrektorem Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, do prowadzenia leczenia substytucyjnego.

2. Zakres konsultacji społecznych

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany w szczególności do:

- 1) Naczelnej Rady Lekarskiej;
- 2) Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych;
- 3) Naczelnej Rady Aptekarskiej;
- 4) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie;
- 5) Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka;
- 6) Fundacji Batorego;
- 7) Stowarzyszenia Monar;
- 8) Towarzystwa „Powrót z U”;
- 9) Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii;
- 10) Krajowego Konsultanta w dziedzinie psychiatrii;
- 11) Sekretariatu Ochrony Zdrowia KK NSZZ „Solidarność”;
- 12) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
- 13) Federacji Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia.

Projekt zostanie również zamieszczony na stronach internetowych Ministerstwa Zdrowia oraz udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). Wynik konsultacji zostanie przedstawiony w niniejszej ocenie po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na ochronę zdrowia ludności

Regulacje zaproponowane w projekcie będą miały wpływ na ograniczenie rozprzestrzeniania zakażeń HCV, HVB oraz HIV i rozwoju gruźlicy. Leczenie substytucyjne jako metoda leczenia przyczyni się do efektywnego leczenia osób uzależnionych od opiatów.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia2010 r.

w sprawie wydawania oraz cofania zezwoleń na wytwarzanie, przetwarzanie, przerób lub stosowanie do badań naukowych środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów kategorii 1

Na podstawie art. 35 ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb wydawania oraz cofania zezwoleń na wytwarzanie, przetwarzanie, przerób lub stosowanie do badań naukowych środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1;
- 2) treść wniosku o wydanie zezwoleń, o których mowa w pkt 1;
- 3) wymagania, jakie muszą spełniać podmioty posiadające zezwolenia, o których mowa w pkt 1.

§ 2.

Przedsiębiorcy zamierzający wytwarzać, przetwarzać lub przerabiać środki odurzające i substancje psychotropowe, a także szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe lub inne placówki naukowe zamierzające wytwarzać, przetwarzać lub przerabiać, w celu prowadzenia badań naukowych, środki odurzające grup I-N, II-N i IV-N i substancje psychotropowe grup I-P, II-P, III-P i IV-P, oraz szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe lub inne placówki naukowe zamierzające stosować, w celu przeprowadzenia badań naukowych, środki odurzające grupy IV-N lub substancje psychotropowe grupy I-P – składają wniosek o wydanie zezwolenia.

§ 3.

1. Wniosek o wydanie zezwolenia na wytwarzanie, przetwarzanie lub przerób środków odurzających lub substancji psychotropowych będących produktami leczniczymi, złożony przez przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie Głównego Inspektora Farmaceutycznego na wytwarzanie produktów leczniczych zawiera:

- 1) numer i datę wydania zezwolenia na wytwarzanie produktów leczniczych, w odniesieniu do przedsiębiorców wytwarzających te produkty;
- 2) pełną nazwę i adres siedziby podmiotu, o którym mowa w § 2;
- 3) wskazanie miejsca prowadzenia działalności określonej we wniosku;

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 131, poz. 924).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146.

- 4) określenie zakresu działalności, wyszczególnienie grup środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów;
- 5) techniczne uzasadnienie norm zużycia surowca wyjściowego oraz strat, jakie mogą powstać na poszczególnych etapach produkcji;
- 6) opis sposobu przechowywania i zabezpieczania przed dostępem osób nieupoważnionych;
- 7) opis sposobu prowadzenia dokumentacji dotyczącej działalności określonej we wniosku;
- 8) opis systemu dystrybucji wytwarzanych, przetwarzanych lub przerabianych środków odurzających i substancji psychotropowych;
- 9) imię, nazwisko, ukończony kierunek studiów i staż pracy osoby odpowiedzialnej za zapewnienie systemu kontroli i zabezpieczenia środków odurzających i substancji psychotropowych w wytwórni;
- 10) datę sporządzenia wniosku oraz podpis osoby upoważnionej do reprezentowania przedsiębiorcy.

2. Wniosek o wydanie zezwolenia na wytwarzanie, przetwarzanie lub przerób środków odurzających lub substancji psychotropowych niebędących produktami leczniczymi, złożony przez przedsiębiorcę zawiera dane, o których mowa w ust. 1 pkt 2-10.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, należy dołączyć wyciąg z rejestru stanowiącego dowód prowadzenia przez podmiot działalności upoważniającej go do ubiegania się o wydanie zezwolenia.

§ 4.

Wniosek o wydanie zezwolenia na wytwarzanie, przetwarzanie lub przerób, w celu prowadzenia badań naukowych, środków odurzających grup I-N, II-N i IV-N i substancji psychotropowych grup I-P, II-P, III-P i IV-P przez szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe lub inne placówki naukowe w zakresie ich działalności statutowej oraz stosowanie przez nie środków odurzających grupy IV-N lub substancji psychotropowych grupy I-P zawiera:

- 1) nazwę i adres siedziby szkoły wyższej, jednostki badawczo-rozwojowej lub innej placówki naukowej;
- 2) określenie jednostki organizacyjnej, w której będą odpowiednio wytwarzane, przetwarzane, przerabiane lub stosowane środki odurzające i substancje psychotropowe;
- 3) grupę, ilość i przeznaczenie każdego ze środków odurzających i substancji psychotropowych;
- 4) opis sposobu przechowywania i zabezpieczania środków odurzających i substancji psychotropowych przed ich kradzieżą bądź użyciem do celów niezgodnych z przeznaczeniem;
- 5) opis sposobu prowadzenia dokumentacji dotyczącej działalności określonej we wniosku;
- 6) imię, nazwisko, ukończony kierunek studiów i staż pracy osoby odpowiedzialnej za zapewnienie systemu kontroli i zabezpieczenia środków odurzających i substancji psychotropowych w szkole wyższej, jednostce badawczo-rozwojowej lub innej placówce naukowej;
- 7) datę sporządzenia wniosku i podpis osoby upoważnionej do reprezentowania podmiotu składającego wniosek.

§ 5.

1. Zezwolenie na wytwarzanie, przetwarzanie lub przerób środków odurzających i substancji psychotropowych, z wyłączeniem wytwarzania, przetwarzania lub przerabiania środków odurzających i substancji psychotropowych określonych w art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwanej dalej „ustawą”, wydaje się po stwierdzeniu przez wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, zwanego dalej „wojewódzkim inspektorem”, właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności, że podmiot ubiegający się o zezwolenie spełnia wymagania określone w art. 35 ust. 6 ustawy, a w szczególności:

- 1) posiada odpowiednie procedury i system kontroli nad procesem wytwarzania, przetwarzania, przerobu, przechowywania i obrotu;
- 2) zatrudni pracownika będącego farmaceutą, posiadającego co najmniej 2-letni staż pracy, odpowiedzialnego za wytwarzanie, przetwarzanie lub przerób środków odurzających i substancji psychotropowych, do którego obowiązków należy:
 - a) prowadzenie ewidencji środków odurzających i substancji psychotropowych,
 - b) nadzorowanie przechowywania środków odurzających i substancji psychotropowych, w tym próbek archiwalnych,
 - c) nadzorowanie przemieszczania środków odurzających i substancji psychotropowych wewnątrz zakładu oraz wprowadzania ich do obrotu,
 - d) nadzorowanie przestrzegania norm zużycia substancji wyjściowych i norm strat, o których mowa w pkt 5;
- 3) posiada system zabezpieczenia pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych, w których przechowywane są środki odurzające i substancje psychotropowe przed ich kradzieżą bądź użyciem przez osoby nieupoważnione do celów niezgodnych z ich przeznaczeniem;
- 4) przedstawił sposób prowadzenia ewidencji przychodu i rozchodu surowców używanych w procesie wytwarzania, zgodny z rozporządzeniem;
- 5) określił technicznie uzasadnione normy zużycia substancji wyjściowych używanych w procesie wytwarzania oraz normy strat dopuszczalnych na poszczególnych etapach produkcji.

2. Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie wytwarzania, przetwarzania lub przerobu środków odurzających i substancji psychotropowych nie będących produktami leczniczymi mogą zatrudnić na stanowisku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, osobę z wyższym wykształceniem z następujących dziedzin nauki: farmacji, technologii farmaceutycznej, chemii, inżynierii chemicznej, biotechnologii, biologii i mikrobiologii.

§ 6.

Zezwolenie na wytwarzanie, przetwarzanie lub przerób, w celu prowadzenia badań naukowych, środków odurzających grup I-N, II-N i IV-N, substancji psychotropowych grup I-P, II-P i III-P i IV-P, zezwolenie na stosowanie, w celu prowadzenia badań naukowych, środków odurzających grupy IV-N lub substancji psychotropowych grupy I-P – wydaje się po stwierdzeniu przez wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności, że warunki prowadzenia badań zabezpieczają przed użyciem środków i substancji objętych zezwoleniem przez osoby nieupoważnione lub w celach innych niż określone w zezwoleniu, a w szczególności, że podmiot:

- 1) posiada odpowiednie procedury i system kontroli nad procesem wytwarzania, przetwarzania, przerobu, przechowywania, obrotu i stosowania środków odurzających i substancji psychotropowych;
- 2) zatrudnia pracownika odpowiedzialnego odpowiednio za wytwarzanie, przetwarzanie, przerób i stosowanie środków odurzających i substancji psychotropowych, którym w odniesieniu do szkoły wyższej, jednostki badawczo-rozwojowej lub innej placówki naukowej jest pracownik naukowy lub pracownik badawczo-techniczny;
- 3) posiada system zabezpieczenia pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych.

§ 7.

1. Zezwolenia, o których mowa w § 5 i 6, wydaje się na czas nieokreślony.
2. Zezwolenia, o których mowa w § 6, mogą być wydawane na czas przeprowadzenia badań.

§ 8.

1. Stosowanie środków odurzających grup I-N i II-N, substancji psychotropowych grup II-P, III-P i IV-P w celu prowadzenia badań naukowych, wymaga uzyskania zezwolenia wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na miejsce prowadzenia badań.
2. Wniosek o wydanie zezwolenia, o której mowa w ust. 1, zawiera:
 - 1) pełną nazwę i adres siedziby podmiotu;
 - 2) wskazanie miejsca prowadzenia badań;
 - 3) określenie zakresu badań z wyszczególnieniem środków odurzających i substancji psychotropowych, które będą stosowane;
 - 4) opis sposobu przechowywania i zabezpieczenia przed kradzieżą lub zniszczeniem środków odurzających i substancji psychotropowych;
 - 5) imię, nazwisko, ukończony kierunek studiów i staż pracy osoby odpowiedzialnej za zapewnienie systemu kontroli i zabezpieczania środków odurzających i substancji psychotropowych.
3. Wojewódzki inspektor wydaje zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, po stwierdzeniu, że grupy, ilość i przeznaczenie środków odurzających i substancji psychotropowych objętych wnioskiem odpowiadają zakresowi działalności statutowej szkoły wyższej, placówki badawczo-rozwojowej lub innej placówki naukowej.
4. Podmiot prowadzący badania, o których mowa w ust. 1, jest obowiązany do:
 - 1) prowadzenia ewidencji środków odurzających i substancji psychotropowych;
 - 2) informowania wojewódzkiego inspektora o zaprzestaniu badań, o których mowa w ust. 1, w terminie nie krótszym niż 30 dni przed ich zakończeniem.

§ 9.

1. Zezwolenie na prowadzenie działalności, o której mowa w art. 35 ust. 1–4, 7 i 9 ustawy, może być cofnięte po stwierdzeniu przez wojewódzkiego inspektora nieprzestrzegania przepisów ustawy lub prowadzenia działalności niezgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu lub w zgodzie, o której mowa w § 8 ust. 1.

2. Cofnięcia zezwolenia lub zgody dokonuje organ, który je wydał.

§ 10.

1. Podmiot posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności, o której mowa w art. 35 ust. 1–4 i 7 ustawy:

- 1) prowadzi ewidencję przychodu i rozchodu środków odurzających grup I-N i II-N, substancji psychotropowych grup I-P, II-P, III-P i IV-P;
- 2) prowadzi dokumentację technicznie uzasadnionych norm zużycia środków odurzających i substancji psychotropowych oraz norm strat dopuszczalnych na poszczególnych etapach wytwarzania, przetwarzania, przerobu lub stosowania;
- 3) wydaje środki odurzające i substancje psychotropowe jedynie na podstawie pisemnego zapotrzebowania, zawierającego następujące informacje dotyczące podmiotu zamawiającego:
 - a) nazwę i adres siedziby albo miejsca zamieszkania,
 - b) określenie prowadzonej działalności,
 - c) numer REGON lub numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, jeżeli zostały mu nadane,
 - d) numer i datę wydania zezwolenia na prowadzenie działalności określonej zgodnie z lit. b,
 - e) międzynarodową nazwę zalecaną i nazwę handlową, jeżeli taka istnieje, postać farmaceutyczną, dawkę oraz zamawianą ilość,
 - f) wskazanie osoby upoważnionej do odbioru,
 - g) datę sporządzenia zapotrzebowania oraz podpis i pieczętęk imienną osoby upoważnionej do reprezentowania podmiotu zamawiającego;
- 4) przechowuje środki odurzające i substancje psychotropowe w wydzielonych pomieszczeniach wyposażonych w instalację alarmową oraz w drzwi odpowiedniej konstrukcji, zamykane co najmniej na dwa zamki o skomplikowanym mechanizmie otwierania, oraz okna zabezpieczone kratami metalowymi.

2. Prowadzenie dokumentacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy szkół wyższych, jednostek badawczo-rozwojowych lub innych placówek naukowych.

§ 11.

1. Ewidencja przychodu i rozchodu środków odurzających grup I-N i II-N i substancji psychotropowych grupy II-P w przypadku przedsiębiorców prowadzona jest w formie książki kontroli środków odurzających i substancji psychotropowych, zwanej dalej „książką kontroli”, zawierającej:

- 1) na stronie tytułowej – nazwę i adres siedziby albo miejsca zamieszkania przedsiębiorcy oraz numer i datę wydania stosownego zezwolenia;
- 2) na kolejno ponumerowanych stronach – odrębnie dla każdego środka odurzającego lub substancji psychotropowej, dla każdej ich postaci farmaceutycznej i dawki:
 - a) w odniesieniu do przychodu:
 - liczbę porządkową,
 - datę dostawy, wytworzenia, przetworzenia lub przerobu,
 - nazwę dostawcy, a w przypadku wytworzenia, przetworzenia lub przerobu – numer serii,

- oznaczenie dokumentu przychodu,
 - ilość dostarczoną, wytworzoną, przetworzoną lub przerobioną, wyrażoną w gramach, kilogramach lub sztukach,
- b) w odniesieniu do rozchodu:
- liczbę porządkową,
 - datę wydania,
 - nazwę odbiorcy,
 - ilość wydaną, przetworzoną lub przerobioną, wyrażoną w gramach, kilogramach lub sztukach,
- c) stan magazynowy po dostarczeniu, wytworzeniu, przetworzeniu, przerobie lub wydaniu,
- d) ewentualne uwagi.

2. Po wypełnieniu strony tytułowej, zgodnie z ust. 1 pkt 1, przedsiębiorca przedstawia książkę kontroli wojewódzkiemu inspektorowi celem jej zatwierdzenia, poprzez przesnurowanie i opieczętownienie, oraz zarejestrowania.

3. Wpisów w książce kontroli dokonuje się w dniu dostawy, wytworzenia, przetworzenia, przerobu lub wydania środków odurzających grup I-N i II-N lub substancji psychotropowych grupy II-P.

4. Książkę kontroli przechowuje się przez okres 5 lat, liczony od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku, w którym dokonano ostatniego wpisu.

5. Ewidencja przychodu i rozchodu środków odurzających grupy III-N, substancji psychotropowych grup III-P i IV-P jest prowadzona w postaci comiesięcznych zestawień, zawierających:

- 1) międzynarodową nazwę zalecaną i nazwę handlową, jeżeli taka istnieje, dawkę, postać farmaceutyczną i wielkość opakowania;
- 2) stan magazynowy na początku danego miesiąca;
- 3) łączny przychód w ciągu danego miesiąca z podaniem ilości opakowań;
- 4) łączny rozchód w ciągu danego miesiąca z podaniem ilości opakowań i ilości recept lub zapotrzebowań;
- 5) stan magazynowy na koniec danego miesiąca.

6. W przypadku prowadzenia zestawień, o których mowa w ust. 5, w systemie informatycznym, jeden raz w miesiącu należy dokonać wydruku; wydruki obejmujące dany rok kalendarzowy powinny być kolejno ponumerowane i przechowywane przez okres 5 lat liczony od pierwszego dnia roku następującego po danym roku kalendarzowym.

§ 12.

1. Ewidencja przychodu i rozchodu środków odurzających grup I-N, II-N i IV-N oraz substancji psychotropowych grup I-P i II-P prowadzona jest w formie książki kontroli, zawierającej w przypadku szkół wyższych, jednostek badawczo-rozwojowych lub innych placówek naukowych:

- 1) na stronie tytułowej – nazwę i adres siedziby podmiotu oraz numer i datę wydania stosownego zezwolenia lub zgody;
- 2) na kolejno ponumerowanych stronach – odrębnie dla każdego środka odurzającego lub substancji psychotropowej, dla każdej ich postaci farmaceutycznej i dawki:

- a) w odniesieniu do przychodu:
 - liczbę porządkową,
 - datę dostawy, wytworzenia lub przetworzenia,
 - nazwę dostawcy lub nazwę i ilość surowca wyjściowego,
 - ilość dostarczoną lub wytworzoną, wyrażoną w gramach, kilogramach lub sztukach,
- b) w odniesieniu do rozchodu:
 - liczbę porządkową,
 - datę wydania, przetworzenia lub przerobu,
 - ilość wydaną, przetworzoną lub przerobioną, wyrażoną w gramach, kilogramach lub sztukach,
 - cel rozchodu lub nazwę odbiorcy,
- c) stan magazynowy po dostarczeniu, wytworzeniu, przetworzeniu, przerobie lub wydaniu,
- d) ewentualne uwagi.

2. Po wypełnieniu strony tytułowej, zgodnie z ust. 1 pkt 1, podmiot przedstawia książkę kontroli wojewódzkiemu inspektorowi celem jej zatwierdzenia, poprzez przesnurowanie i opieczętowanie, oraz zarejestrowania.

3. Wpisów w książce kontroli dokonuje się w dniu dostawy, wytworzenia, przetworzenia, przerobu lub wydania środków odurzających grup I-N, II-N i IV-N lub substancji psychotropowych grup I-P i II-P.

4. Książkę kontroli przechowuje się przez okres 5 lat, liczony od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku, w którym dokonano ostatniego wpisu.

5. Ewidencja przychodu i rozchodu substancji psychotropowych grup III-P i IV-P jest prowadzona w postaci comiesięcznych zestawień, zawierających:

- 1) międzynarodową nazwę zalecaną i nazwę handlową, jeżeli taka istnieje, dawkę, postać farmaceutyczną i wielkość opakowania;
- 2) stan magazynowy na początku danego miesiąca;
- 3) łączny przychód w ciągu danego miesiąca z podaniem ilości opakowań;
- 4) łączny rozchód w ciągu danego miesiąca z podaniem ilości opakowań i ilości recept lub zapotrzebowań;
- 5) stan magazynowy na koniec danego miesiąca.

6. W przypadku prowadzenia zestawień, o których mowa w ust. 5, w systemie informatycznym, jeden raz w miesiącu należy dokonać wydruku; wydruki obejmujące dany rok kalendarzowy powinny być kolejno ponumerowane i przechowywane przez okres 5 lat liczony od pierwszego dnia roku następującego po danym roku kalendarzowym.

7. O prowadzeniu ewidencji środków odurzających grupy I-N, II-N i IV-N oraz substancji psychotropowych grupy I-P i II-P w formie elektronicznej, osoba odpowiedzialna zawiadamia na piśmie wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego właściwego ze względu na miejsce wykonywania działalności, w terminie 7 dni od dokonania pierwszego działania wytwórczego, który będzie ewidencjonowany w formie elektronicznej.

§ 13.

Dokumentację, o której mowa w § 10 ust. 1 pkt 2, § 11 i § 12, przechowuje się w miejscu wytwarzania, przetwarzania lub przerobu środków odurzających i substancji psychotropowych. Dokumentacja może być prowadzona również w formie elektronicznej, pod warunkiem, że zastosowany system komputerowy gwarantuje, iż żadne zapisy dotyczące stanów i ruchów magazynowych nie będą usuwane a korekty zapisów będą dokonywane za pomocą dokumentów korygujących, celem zapewnienia pełnej kontroli dokonywanych operacji.

§ 14.

Tryb i zakres postępowania z prekursorami kategorii 1 określają przepisy:

- 1) rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz. Urz. UE L 047 z 18.02.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 46),
- 2) rozporządzenia (WE) Rady nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi (Dz. Urz. UE L 22 z 26.01.2005, str. 1).

§ 15.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

MINISTER ZDROWIA

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi realizację upoważnienia do określenia przez ministra właściwego do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków i trybu wydawania oraz cofania zezwoleń na wytwarzanie, przetwarzanie, przerób lub stosowanie do badań naukowych środków odurzających i substancji psychotropowych, zawartego w art. 35 ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.). Projekt określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb wydawania oraz cofania zezwoleń na wytwarzanie, przetwarzanie, przerób lub stosowanie do badań naukowych środków odurzających i substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1;
- 2) treść wniosku o wydanie zezwoleń;
- 3) wymagania, jakie muszą spełniać podmioty posiadające zezwolenia, o których mowa w pkt 1.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega przedmiotowej notyfikacji.

Projektowana regulacja w zakresie dotyczącym substancji psychotropowych i środków odurzających nie jest objęta prawem wspólnotowym, natomiast w zakresie prekursorów kategorii 1 jest zgodna z prawem Unii Europejskiej:

- 1) rozporządzeniem (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz. Urz. UE L 047 z 18.02.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 46),
- 2) rozporządzeniem (WE) Rady nr 1111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi (Dz. Urz. UE L 22 z 26.01.2005, str. 1).

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje

Projektowane rozporządzenie obejmuje zakresem regulacji:

- 1) przedsiębiorców zamierzających wytwarzać, przetwarzać lub przerabiać środki odurzające i substancje psychotropowe;
- 2) szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe lub inne placówki naukowe zamierzające wytwarzać, przetwarzać lub przerabiać, w celu prowadzenia badań naukowych, środki odurzające grup I-N, II-N i IV-N i substancje psychotropowe grup I-P, II-P, III-P i IV-P;
- 3) szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe lub inne placówki naukowe zamierzające stosować, w celu przeprowadzenia badań naukowych, środki odurzające grupy IV-N lub substancje psychotropowe grupy I-P

2. Zakres konsultacji społecznych

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany do:

- 1) Naczelnej Rady Lekarskiej;
- 2) Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych;
- 3) Naczelnej Rady Aptekarskiej;
- 4) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie;
- 5) Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie;
- 6) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 7) Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii;
- 8) Krajowego Konsultanta w dziedzinie psychiatrii.

Projekt zostanie również zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia oraz udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). Wynik konsultacji zostanie przedstawiony w niniejszej ocenie po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 2010 r.

**w sprawie szczegółowych warunków i trybu wydawania oraz cofania
zezwoleń na obrót hurtowy środkami odurzającymi i substancjami
psychotropowymi**

Na podstawie art. 40 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb wydawania oraz cofania zezwoleń na obrót hurtowy środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi, o których mowa w art. 40 ust. 1-2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 2) treść wniosku o wydanie zezwoleń, o których mowa w pkt 1;
- 3) szczegółowe obowiązki podmiotów posiadających zezwolenia, o których mowa w pkt 1, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) przechowywania środków odurzających i substancji psychotropowych objętych zezwoleniem,
 - b) wydawania środków odurzających i substancji psychotropowych jednostkom uprawnionym,
 - c) prowadzenia dokumentacji dotyczącej posiadania i obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi,
 - d) warunków, jakie podmiot musi spełniać celem przechowywania środków odurzających i substancji psychotropowych w komorach przeładunkowych.

§ 2.

1. Przedsiębiorca ubiegający się o wydanie zezwolenia na prowadzenie obrotu hurtowego środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi będącymi produktami leczniczymi składa wniosek zawierający:

- 1) numer i datę wydania aktualnego zezwolenia na prowadzenie hurtowni farmaceutycznej;
- 2) nazwę i adres przedsiębiorcy oraz jego numer w Krajowym Rejestrze Sądowym;

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 131, poz. 924).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146.

- 3) wskazanie miejsca działalności określonej we wniosku – adres magazynu, w którym będą przechowywane środki odurzające i substancje psychotropowe, a także komór przeładunkowych, o ile hurtownia takie posiada;
- 4) określenie grupy środków odurzających i substancji psychotropowych, których dotyczy wnioski;
- 5) sposób przechowywania i zabezpieczania środków odurzających i substancji psychotropowych przed ich kradzieżą lub użyciem do celów niezgodnych z przeznaczeniem;
- 6) imię, nazwisko oraz informacje dotyczące wykształcenia i niezbędnego stażu pracy osoby zatrudnionej, odpowiedzialnej za zapewnienie systemu kontroli i zabezpieczania środków odurzających i substancji psychotropowych;
- 7) datę sporządzenia wniosku i podpis osoby upoważnionej do reprezentowania przedsiębiorcy składającego wnioski.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć kopię aktualnego zezwolenia na prowadzenie hurtowni farmaceutycznej.

3. Wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie obrotu hurtowego środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi nie będącymi produktami leczniczymi, złożony przez przedsiębiorcę zawiera dane, o których mowa w ust. 1 pkt 2-7.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 3, należy dołączyć wyciąg z rejestru stanowiącego dowód prowadzenia przez podmiot działalności upoważniającej go do ubiegania się o wydanie zezwolenia.

§ 3.

1. Zezwolenia, o których mowa w § 2 ust. 1 i 3, mogą być wydane po stwierdzeniu przez wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności, zwanego dalej „wojewódzkim inspektorem”, że przedsiębiorca spełnia wymagania określone w art. 40 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii poprzez:

- 1) zapewnienie systemu zabezpieczenia pomieszczeń magazynowych przeznaczonych wyłącznie do przechowywania środków odurzających i substancji psychotropowych objętych zezwoleniem;
- 2) zapewnienie systemu kontroli nad obrotem i ewidencją środków odurzających i substancji psychotropowych;
- 3) zatrudnienie pracownika będącego farmaceutą, posiadającego co najmniej 2-letni staż pracy, do którego obowiązków należy:
 - a) prowadzenie ewidencji środków odurzających i substancji psychotropowych,
 - b) nadzorowanie przechowywania środków odurzających i substancji psychotropowych, w tym próbek archiwalnych,
 - c) nadzorowanie przemieszczania środków odurzających i substancji psychotropowych wewnątrz zakładu oraz wprowadzania ich do obrotu.

2. Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie obrotu hurtowego środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi nie będącymi produktami leczniczymi mogą zatrudnić na stanowisku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, osobę z wyższym wykształceniem z następujących dziedzin nauki: farmacji, technologii

farmaceutycznej, chemii, inżynierii chemicznej, biotechnologii, biologii lub mikrobiologii.

3. Osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 3, nie może jednocześnie zajmować stanowiska kierownika hurtowni farmaceutycznej, w której jest zatrudniona.

§ 4.

Zezwolenie na prowadzenie obrotu hurtowego produktami leczniczymi weterynaryjnymi, zawierającymi w swoim składzie środki odurzające i substancje psychotropowe, wydaje Główny Inspektor Farmaceutyczny, po stwierdzeniu przez wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, że przedsiębiorca, który złożył wniosek o wydanie zezwolenia, spełnia wymagania określone w § 3 ust. 1.

§ 5.

1. Przedsiębiorca prowadzący obrót hurtowy środkami odurzającymi lub substancjami jest obowiązany do przechowywania środków odurzających i substancji psychotropowych w sposób zabezpieczający przed kradzieżą lub dostępem osób nieupoważnionych, na wydzielonych powierzchniach magazynowych bądź w odrębnych pomieszczeniach wyposażonych w instalację alarmową oraz w drzwi odpowiedniej konstrukcji, zamykane co najmniej na dwa zamki o skomplikowanym mechanizmie otwierania, oraz okna zabezpieczone kratami metalowymi, bądź innym, opatentowanym systemem zabezpieczeń. Dopuszcza się inne systemy przechowywania środków odurzających i substancji psychotropowych, pod warunkiem uzyskania akceptacji właściwego wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego.

2. Warunki przechowywania środków odurzających i substancji psychotropowych określone w ust. 1 dotyczą także komór przeładunkowych, o ile hurtownia farmaceutyczna takie posiada.

§ 6.

1. Przedsiębiorca prowadzący obrót hurtowy środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi jest ponadto obowiązany do:

- 1) wydawania środków odurzających grupy I-N i substancji psychotropowych grupy II-P wyłącznie na podstawie pisemnego zapotrzebowania i za pisemnym pokwitowaniem odbioru;
- 2) prowadzenia ewidencji przychodu i rozchodu środków odurzających i substancji psychotropowych.

2. Zapotrzebowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zawiera następujące informacje dotyczące podmiotu zamawiającego:

- 1) nazwę i dokładny adres;
- 2) określenie prowadzonej działalności;
- 3) numer REGON i numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, jeżeli został mu nadany;
- 4) numer i datę wydania zezwolenia na prowadzenie działalności określonej zgodnie z pkt 2;

- 5) międzynarodową nazwę zalecaną i nazwę handlową, jeżeli taka istnieje, postać farmaceutyczną, dawkę oraz zamawianą ilość;
- 6) wskazanie osoby upoważnionej do odbioru;
- 7) datę sporządzenia zapotrzebowania oraz podpis i pieczęć imienną osoby upoważnionej do reprezentowania podmiotu zamawiającego.

3. Ewidencja przychodu i rozchodu środków odurzających grupy I-N i substancji psychotropowych grupy II-P może być prowadzona w formie elektronicznej, pod warunkiem, że zastosowany system komputerowy gwarantuje, iż żadne zapisy dotyczące stanów i ruchów magazynowych nie będą usuwane a korekty zapisów będą dokonywane za pomocą dokumentów korygujących, celem zapewnienia pełnej kontroli dokonywanych operacji, lub w formie książki kontroli, zawierającej:

- 1) na stronie tytułowej – nazwę i dokładny adres hurtowni farmaceutycznej oraz numer i datę wydania stosownego zezwolenia na jej prowadzenie;
- 2) na kolejno ponumerowanych stronach – odrębnie dla każdego środka odurzającego lub substancji psychotropowej, dla każdej ich postaci farmaceutycznej i dawki:
 - a) w odniesieniu do przychodu:
 - liczbę porządkową,
 - datę dostawy,
 - nazwę dostawcy,
 - oznaczenie dokumentu przychodu,
 - ilość dostarczoną, wyrażoną w gramach, kilogramach lub sztukach,
 - b) w odniesieniu do rozchodu:
 - liczbę porządkową,
 - datę wydania,
 - nazwę odbiorcy,
 - ilość wydaną, wyrażoną w gramach, kilogramach lub sztukach,
 - c) stan magazynowy po dostarczeniu lub wydaniu,
 - d) ewentualne uwagi.

4. Po wypełnieniu strony tytułowej, zgodnie z ust. 3 pkt 1, przedsiębiorca prowadzący hurtownię farmaceutyczną przedstawia książkę kontroli wojewódzkiemu inspektorowi celem jej zatwierdzenia, poprzez przesnurowanie i opieczątowanie, oraz zarejestrowania.

5. Wpisów w książce kontroli dokonuje się w dniu dostawy lub wydania środków odurzających grupy I-N lub substancji psychotropowych grupy II-P.

6. Książkę kontroli przechowuje się przez okres 5 lat, liczony od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku, w którym dokonano ostatniego wpisu.

7. Ewidencja przychodu i rozchodu środków odurzających grupy II-N, substancji psychotropowych grup III-P i IV-P jest prowadzona w postaci comiesięcznych zestawień, zawierających:

- 1) międzynarodową nazwę zalecaną i nazwę handlową, jeżeli taka istnieje, dawkę, postać farmaceutyczną i wielkość opakowania;
- 2) stan magazynowy na początku danego miesiąca;
- 3) łączny przychód w ciągu danego miesiąca z podaniem ilości opakowań;
- 4) łączny rozchód w ciągu danego miesiąca z podaniem ilości opakowań i ilości

- zapotrzebowań;
5) stan magazynowy na koniec danego miesiąca.

8. W przypadku prowadzenia zestawień, o których mowa w ust. 7, w systemie informatycznym, jeden raz w miesiącu należy dokonać wydruku; wydruki obejmujące dany rok kalendarzowy powinny być kolejno ponumerowane i przechowywane przez okres 5 lat liczony od pierwszego dnia roku następującego po danym roku kalendarzowym.

9. O fakcie prowadzenia ewidencji środków odurzających grupy I-N oraz substancji psychotropowych grupy II-P w formie elektronicznej kierownik hurtowni zawiadamia na piśmie wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego właściwego ze względu na miejsce wykonywania działalności, w terminie 7 dni od dokonania pierwszego obrotu, który będzie ewidencjonowany w formie elektronicznej.

§ 7.

1. Wojewódzki inspektor farmaceutyczny kieruje do Głównego Inspektora Farmaceutycznego wnioski o cofnięcie zezwolenia, o którym mowa w § 2 ust. 1 i 3, załączając do niego protokół kontroli określający nieprawidłowości dotyczące prowadzonej działalności.

2. Główny Inspektor Farmaceutyczny po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, zwraca się do przedsiębiorcy prowadzącego hurtownię farmaceutyczną bądź hurtownię prowadzącą obrót środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi o udzielenie wyjaśnień dotyczących nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli.

3. Główny Inspektor Farmaceutyczny po zapoznaniu się z zebrany materiał dowodowy wydaje decyzję rozstrzygającą w zakresie złożonego wniosku.

§ 8.

W sprawach dotyczących wydawania i cofania zezwoleń, o których mowa w § 2 ust. 1, nieuregulowanych w rozporządzeniu, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 9.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

MINISTER ZDROWIA

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie obrotu hurtowego środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami grupy I-R oraz obowiązków podmiotów posiadających te zezwolenia (Dz. U. Nr 36, poz. 317), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi realizację upoważnienia do określenia przez ministra właściwego do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków i trybu wydawania oraz cofania zezwoleń na obrót hurtowy środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, zawartego w art. 40 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Projektowana regulacja szczegółowo określa warunki i tryb wydawania oraz cofania zezwoleń na obrót hurtowy środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, a także obowiązki podmiotów posiadających zezwolenia, ze szczególnym uwzględnieniem sposobu przechowywania środków odurzających i substancji psychotropowych objętych zezwoleniem, trybu wydawania tych środków jednostkom uprawnionym, zasad prowadzenia dokumentacji dotyczącej ich posiadania i obrotu nimi oraz warunków, jakie podmiot musi spełniać celem przechowywania ich w komorach przeładunkowych.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega przedmiotowej notyfikacji.

Projektowana regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej z wyjątkiem uregulowań w zakresie nadzoru nad prekursorami kategorii 1 określonego przepisami:

- 1) rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz. Urz. UE L 047 z 18.02.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 46),
- 2) rozporządzenia (WE) Rady nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi (Dz. Urz. UE L 22 z 26.01.2005, str. 1).

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje

Projektowane rozporządzenie obejmuje zakresem regulacji przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na prowadzenie obrotu hurtowego środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi oraz posiadających takie zezwolenie, a także na organy Inspekcji Farmaceutycznej.

2. Zakres konsultacji społecznych

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany do:

- 1) Naczelnej Rady Lekarskiej;
- 2) Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych;
- 3) Naczelnej Rady Aptekarskiej;
- 4) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie;
- 5) Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie;
- 6) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 7) Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii;
- 8) Krajowego Konsultanta w dziedzinie psychiatrii.

Projekt zostanie również zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia oraz udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). Wynik konsultacji zostanie przedstawiony w niniejszej ocenie po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia2010 r.

w sprawie rodzajów i ilości preparatów zawierających środki odurzające lub substancje psychotropowe, które mogą być posiadane w celach medycznych, oraz grup preparatów stosowanych w badaniu klinicznym, po uzyskaniu zgody wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego

Na podstawie art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje i ilości preparatów zawierających środki odurzające grup I-N, II-N i III-N lub substancje psychotropowe grup II-P, III-P i IV-P, które zostały dopuszczone do obrotu jako produkty lecznicze na podstawie przepisów prawa farmaceutycznego, jakie mogą posiadać podmioty, o których mowa w pkt 3;
- 2) grupy preparatów stosowane w badaniu klinicznym;
- 3) rodzaje podmiotów, których działalność wymaga posiadania i stosowania preparatów, o których mowa w pkt 1 i 2, w celach medycznych, po uzyskaniu zgody właściwego wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, zwanego dalej „inspektorem”;
- 4) szczegółowe warunki zaopatrywania i przechowywania preparatów, o których mowa w pkt 1 i 2, oraz prowadzenia dokumentacji dotyczącej ich posiadania i stosowania.

§ 2.

1. Podmioty wymienione w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwanej dalej „ustawą”, a także:

- 1) armatorzy bądź reprezentujący ich kapitanowie morskich statków handlowych, z wyjątkiem statków uprawiających wyłącznie żeglugę portową, przybrzeżną i na wodach osłoniętych, oraz kapitanowie statków morskich używanych tylko do celów naukowo-badawczych;
- 2) przewoźnicy lotniczy bądź reprezentujący ich kapitanowie statków powietrznych

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 131, poz. 924).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146.

wykonywujące loty międzynarodowe
- mogą posiadać w celach medycznych, po uzyskaniu zgody inspektora, preparaty, o których mowa w § 1 pkt 1.

2. Podmioty wymienione w art. 42 ust. 1 ustawy mogą posiadać po uzyskaniu zgody inspektora, preparaty, o których mowa w § 1 pkt 2.

§ 3.

1. Ilość preparatów, o których mowa w § 1 pkt 1, nie może przekraczać w przypadku:

- 1) zakładu opieki zdrowotnej niemającego apteki szpitalnej lub apteki zakładowej i zakładu leczniczego dla zwierząt - średniego 14-dniowego zużycia;
- 2) lekarza, lekarza dentystry lub lekarza weterynarii prowadzących praktykę lekarską - średniego 7-dniowego zużycia;
- 3) statków, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 - 20 ampułek roztworu do iniekcji o najmniejszej zawartości środka odurzającego z grupy I-N lub substancji psychotropowych z grup II-P i III-P.

2. Ilość preparatów zawierających środki odurzające grup I-N, II-N i III-N lub substancje psychotropowe grup II-P, III-P i IV-P stosowanych w badaniach klinicznych nie może przekroczyć ilości określonej w zaświadczeniu wydawanym przez Prezesa Urzędu potwierdzającym, że dane badanie kliniczne zostało wpisane do Centralnej Ewidencji Badań Klinicznych dla konkretnego badania klinicznego

§ 4.

1. Podmioty ubiegające się o uzyskanie zgody, o której mowa w § 2 ust. 1, składają wniosek zawierający:

- 1) nazwę i dokładny adres zakładu opieki zdrowotnej, zakładu leczniczego dla zwierząt, imię i nazwisko lekarza lub lekarza dentystry prowadzącego indywidualną praktykę lekarską, indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską oraz dokładny adres praktyki lub imię i nazwisko lekarza upoważnionego do reprezentowania grupowej praktyki lekarskiej i jej dokładny adres, imię i nazwisko lekarza weterynarii, prowadzącego indywidualną praktykę lekarsko-weterynaryjną, nazwę i dokładny adres armatora, nazwę statku morskiego, nazwę i dokładny adres przewoźnika lotniczego, numer z rejestru statków powietrznych;
- 2) numer REGON i numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, jeżeli został nadany;
- 3) nazwę, postać farmaceutyczną, dawkę oraz ilość preparatów;
- 4) nazwę i dokładny adres apteki lub hurtowni farmaceutycznej, o których mowa w § 5;
- 5) datę sporządzenia wniosku i podpis osoby upoważnionej do reprezentowania podmiotu składającego wniosek.

2. Podmioty ubiegające się o uzyskanie zgody, o której mowa w § 2 ust. 2, składają wniosek zawierający dodatkowo oprócz elementów określonych ust. 1:

- 1) pozwolenie na prowadzenie badania klinicznego;

- 2) uwierzytelnioną kopię zgody komisji bioetycznej określającą ośrodki zatwierdzone do przeprowadzenia badań klinicznych.

§ 5.

1. Zgoda, o której mowa w § 2 ust. 1, wydawana jest w trzech egzemplarzach, z których jeden pozostaje u inspektora, drugi przekazywany jest wnioskodawcy, a trzeci wnioskodawca przekazuje aptece lub hurtowni farmaceutycznej, o których mowa w § 6 ust. 1.

2. Zgoda jest ważna na czas określony:

- 1) nie dłuższy niż 3 lata - w przypadku zakładu opieki zdrowotnej niemającego apteki szpitalnej lub apteki zakładowej, zakładu leczniczego dla zwierząt oraz lekarza lub lekarza dentystry prowadzącego indywidualną praktykę lekarską, indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską lub grupową praktykę lekarską oraz lekarza weterynarii, prowadzącego indywidualną praktykę lekarsko-weterynaryjną;
- 2) nie dłuższy niż 5 lat - w przypadku pozostałych podmiotów.

3. Zgoda, o której mowa w § 2 ust. 2, wydawana jest w trzech egzemplarzach, z których jeden pozostaje u inspektora, drugi przekazywany jest wnioskodawcy, a trzeci wnioskodawca przekazuje wytwórcy lub hurtowni farmaceutycznej, o których mowa w § 6 ust. 2

4. Zgoda jest ważna na czas prowadzenia konkretnego badania klinicznego

§ 6.

1. Podmioty wymienione w § 2 ust. 1, mogą zaopatrywać się w preparaty, o których mowa w § 1 pkt 1, w aptece ogólnodostępnej lub w hurtowni farmaceutycznej wyłącznie na podstawie zapotrzebowania, zawierającego następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę i dokładny adres podmiotu;
- 2) określenie prowadzonej działalności;
- 3) numer, datę i wskazanie organu wydającego zgodę, o której mowa w § 2;
- 4) międzynarodową nazwę zalecaną i nazwę handlową, jeżeli taka istnieje, postać farmaceutyczną, dawkę oraz zamawianą ilość;
- 5) wskazanie osoby upoważnionej do odbioru;
- 6) datę sporządzenia zapotrzebowania oraz podpis i pieczętkę imienną osoby upoważnionej do reprezentowania podmiotu zamawiającego.

2. Podmioty wymienione w art. 42 ust. 1 ustawy, mogą się zaopatrywać się w preparaty, o których mowa w § 1 pkt 2, u wytwórcy lub w hurtowni farmaceutycznej na podstawie zapotrzebowania, zawierającego:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę i dokładny adres podmiotu;
- 2) określenie prowadzonej działalności;
- 3) numer, datę i wskazanie organu wydającego zgodę, o której mowa w § 2;
- 4) nazwę preparatu lub nazwę handlową, jeżeli taka istnieje, postać

- farmaceutyczną, dawkę oraz zamawianą ilość;
- 5) wskazanie osoby upoważnionej do odbioru;
 - 6) datę sporządzenia zapotrzebowania oraz podpis i pieczętkę imienną osoby upoważnionej do reprezentowania podmiotu zamawiającego.

§ 7.

1. Preparaty zawierające środki odurzające grup I-N i II-N lub substancje psychotropowe grup II-P, III-P i IV-P, o których mowa w § 1 pkt 1 i 2, są przechowywane w wydzielonych pomieszczeniach, w zamkniętych metalowych szafach lub kasetach przymocowanych w sposób trwały do ścian lub podłogi pomieszczenia, w miejscu niewidocznym dla osób nieuprawnionych.

2. W przypadku statków morskich i powietrznych preparaty, zawierające środki odurzające grup I-N i II-N lub substancje psychotropowe grup II-P, III-P i IV-P o których mowa w § 1 ust. 1, są przechowywane w zamkniętych metalowych szafach lub kasetach, w miejscu niewidocznym dla osób nieuprawnionych.

3. Preparaty zawierające środki odurzające grupy III-N, o których mowa w § 1 ust. 1, są przechowywane w miejscu niewidocznym dla osób nieuprawnionych.

§ 8.

1. Podmioty wymienione w § 2 ust. 1, są obowiązane do prowadzenia dokumentacji w zakresie posiadania i stosowania preparatów, o których mowa w § 1 pkt 1.

2. Ewidencja przychodu i rozchodu preparatów zawierających środki odurzające grupy I-N, II-N i substancji psychotropowych grupy II-P, o których mowa w § 1 ust. 1, jest prowadzona w formie elektronicznej, pod warunkiem, że zastosowany system komputerowy gwarantuje, iż zapisy dotyczące stanów i ruchów magazynowych nie będą usuwane a korekty zapisów będą dokonywane za pomocą dokumentów korygujących, celem zapewnienia pełnej kontroli dokonywanych operacji lub w formie książki kontroli, zawierającej:

- 1) na stronie tytułowej – nazwę i dokładny adres podmiotu wymienionego w art. 42 ust. 1 ustawy lub określonego w § 2 oraz numer i datę wydania stosownego zezwolenia na prowadzenie działalności;
- 2) na kolejno ponumerowanych stronach – odrębnie dla każdego środka odurzającego lub substancji psychotropowej, dla każdej ich postaci farmaceutycznej i dawki:
 - a) w odniesieniu do przychodu:
 - liczbę porządkową,
 - datę dostawy,
 - nazwę dostawcy,
 - oznaczenie dokumentu przychodu,
 - ilość dostarczoną,
 - b) w odniesieniu do rozchodu:
 - liczbę porządkową,

- datę wydania,
 - nazwę odbiorcy,
 - ilość wydaną,
- c) stan magazynowy po dostarczeniu lub wydaniu,
- d) ewentualne uwagi.

3. Po wypełnieniu strony tytułowej, zgodnie z ust. 2 pkt 1, książkę kontroli przedstawia się inspektorowi celem jej zatwierdzenia, poprzez przesnurowanie i opieczętowanie, oraz zarejestrowanie.

4. Wpisów w książce kontroli dokonuje się w dniu dostawy lub wydania preparatów zawierających środki odurzające grupy I-N, II-N lub substancje psychotropowe grupy II-P.

5. Książkę kontroli przechowuje się przez okres 5 lat, liczony od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku, w którym dokonano ostatniego wpisu.

6. Ewidencja przychodu i rozchodu preparatów zawierających środki odurzające grupy III-N i substancji psychotropowych grup III-P i IV-P jest prowadzona w postaci comiesięcznych zestawień, zawierających:

- 1) międzynarodową nazwę zalecaną i nazwę handlową, dawkę, postać farmaceutyczną i wielkość opakowania;
- 2) stan magazynowy na początku danego miesiąca;
- 3) łączny przychód w ciągu danego miesiąca z podaniem ilości;
- 4) łączny rozchód w ciągu danego miesiąca z podaniem ilości i ilości zleceń;
- 5) stan magazynowy na koniec danego miesiąca.

7. W przypadku prowadzenia zestawień, o których mowa w ust. 6, w systemie informatycznym, jeden raz w miesiącu należy dokonać wydruku; wydruki obejmujące dany rok kalendarzowy powinny być kolejno ponumerowane i przechowywane przez okres 5 lat liczony od pierwszego dnia roku następującego po danym roku kalendarzowym.

8. O fakcie prowadzenia ewidencji, o której mowa w ust. 2, w formie elektronicznej podmioty, o których mowa w § 2 zawiadamiają na piśmie inspektora, w terminie 7 dni od dokonania pierwszego wpisu, który będzie ewidencjonowany w formie elektronicznej.

§ 9.

Podmioty wymienione w art. 42 ust. 1 ustawy, w przypadku badań klinicznych dla preparatów, o których mowa w § 1 pkt 2, prowadzą uproszczoną ewidencję w zakresie konkretnego badania zawierająca:

- 1) nazwę preparatu, dawkę, postać farmaceutyczną i wielkość opakowania;
- 2) datę dostawy;
- 3) nazwę dostawcy;
- 4) oznaczenie dokumentu przychodu;
- 5) ilość dostarczoną;

- 6) datę wydania;
- 7) nazwę odbiorcy;
- 8) ilość wydaną;
- 9) stan magazynowy po dostarczeniu lub wydaniu;
- 10) ewentualne uwagi.

§ 10.

Zgody, o których mowa w § 2 pkt 1, wydane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zachowują ważność, nie dłużej jednak niż do dnia w nich określonego.

§ 11.

Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 stycznia 2003 r. w sprawie preparatów zawierających środki odurzające lub substancje psychotropowe, które mogą być posiadane w celach medycznych, po uzyskaniu zgody wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego (Dz. U. Nr 37, poz. 324).

§ 12.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ZDROWIA

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia jest realizacją upoważnienia dla ministra właściwego do spraw zdrowia do określenia rodzajów preparatów i ich ilości, jakie mogą posiadać podmioty, które mogą posiadać te preparaty w celach medycznych, szczególne warunki zaopatrywania, przechowywania tych preparatów oraz prowadzenia dokumentacji w zakresie ich posiadania i stosowania, a także rodzaje podmiotów, których działalność wymaga posiadania i stosowania tych preparatów, zawartego w art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179 poz. 1485, z późn. zm.).

Projekt regulacji uchyla dotychczas obowiązujące rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 stycznia 2003 r. w sprawie preparatów zawierających środki odurzające lub substancje psychotropowe, które mogą być posiadane w celach medycznych, po uzyskaniu zgody wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego (Dz. U. Nr 37, poz. 324), które zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii stanowi, że akty wykonawcze wydane na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198 i Nr 122, poz. 1143, z 2004 r. Nr 238, poz. 2390 oraz z 2005 r. Nr 175, poz. 1462) zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie nowej ustawy”.

Projekt rozporządzenia zakłada, że preparaty zawierające środki odurzające grup I-N, II-N i III-N lub substancje psychotropowe grup II-P, III-P i IV-P mogą posiadać w celach medycznych, oraz prowadzić badania kliniczne z użyciem preparatów zawierających te środki i substancje po uzyskaniu zgody wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, podmioty wymienione w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii a także:

- 1) lekarze i lekarze dentyści prowadzący indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską i grupową praktykę lekarską,
- 2) morskie statki handlowe, z wyjątkiem statków uprawiających wyłącznie żeglugę portową, przybrzeżną i na wodach osłoniętych, oraz statki morskie używane tylko do celów naukowo-badawczych,
- 3) statki powietrzne wykonujące loty międzynarodowe.

Zgodnie z proponowanymi przepisami, zapas preparatów nie może przekraczać, w przypadku:

- 1) zakładu opieki zdrowotnej niemającego apteki szpitalnej lub apteki zakładowej i zakładu leczniczego dla zwierząt - średniego 14-dniowego zużycia;
- 2) lekarza, lekarza dentysty lub lekarza weterynarii prowadzących praktykę lekarską - średniego 7-dniowego zużycia;
- 3) morskich statków handlowych i statków powietrznych - 20 ampulek roztworu do iniekcji o najmniejszej zawartości środka odurzającego z grupy I-N lub substancji psychotropowych z grup II-P i III-P.

W kolejnych przepisach rozporządzenie szczegółowo określa sposób dokonywania zakupu preparatów, określając zakres informacji zawartych w zapotrzebowaniu, zakłada, że preparaty te przechowywane będą w sposób zabezpieczający przed kradzieżą oraz zniszczeniem, w odpowiednio zabezpieczonym pomieszczeniu, w zamkniętych metalowych szafach lub kasetach przymocowanych w sposób trwały do ścian lub podłogi pomieszczenia. oraz reguluje sposób prowadzenia

ewidencji tych preparatów.

Regulacja nie zawiera przepisów technicznych, nie wdraża norm i nie wpływa na swobodę przepływu usług i towarów, wobec czego nie wymaga notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowana regulacja obejmie swoim zakresem podmioty, które mogą posiadać preparaty zawierające środki odurzające grup I-N, II-N i III-N lub substancje psychotropowe grup II-P, III-P i IV-P w celach medycznych (zakłady opieki zdrowotnej, lekarzy i lekarzy dentyków prowadzących indywidualną praktykę lekarską, indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską lub grupową praktykę lekarską, lekarzy weterynarii).

2. Zakres konsultacji społecznych

Równoległe do uzgodnień międzyresortowych, projekt rozporządzenia zostanie przesłany do:

- 1) Naczelnej Rady Lekarskiej;
- 2) Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych;
- 3) Naczelnej Rady Aptekarskiej;
- 4) Komendy Głównej Policji;
- 5) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie;
- 6) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 7) Państwowego Zakładu Higieny;
- 8) Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego
- 9) Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii

10) stowarzyszenia zrzeszającego armatorów morskich i przewoźników powietrznych a także zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia na podstawie art. 5 ustawy z dnia 4 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). Wyniki konsultacji zostaną przedstawione w niniejszej ocenie po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym dochody i wydatki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane regulacje nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych. Projekt zawiera rozwiązania prawne analogiczne do obowiązujących. Podmioty, do których adresowane są przepisy nie będą ponosić dodatkowych nakładów na ich wdrożenie.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia2010 r.

w sprawie postępowania ze środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami kategorii 1, ich mieszaninami oraz produktami leczniczymi, zepsutymi, sfałszowanymi lub którym upłynął termin ważności, zawierającymi środki odurzające, substancje psychotropowe i prekursory kategorii 1

Na podstawie art. 44 ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Jeżeli podmiot lub przedsiębiorca uprawniony do posiadania, prowadzenia operacji lub stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1, ich mieszanin oraz produktów leczniczych zawierających te substancje stwierdzi, że są one zepsute, sfałszowane lub upłynął termin ich ważności, zawiadamia o tym na piśmie wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności, zwanego dalej „wojewódzkim inspektorem”.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera dla:

- 1) czystych substancji lub ich mieszanin:
 - a) nazwę środka odurzającego, substancji psychotropowej lub prekursora kategorii 1,
 - b) nazwę handlową,
 - c) ilość,
 - d) numer serii,
 - e) datę ważności;
- 2) produktu leczniczego zawierającego w swoim składzie środek odurzający, substancję psychotropową lub prekursor kategorii 1:
 - a) nazwę międzynarodową lub handlową produktu leczniczego,
 - b) ilość produktu leczniczego,
 - c) dawkę produktu leczniczego,
 - d) numer serii produktu leczniczego,
 - e) datę ważności produktu leczniczego.

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 131, poz. 924).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146.

§ 2.

1. Podmiot lub przedsiębiorca, w którego posiadaniu znajdują się substancje, o których mowa w § 1 ust. 1, do czasu ich skreślenia z ewidencji i przekazania do unieszkodliwienia, zabezpieczają je przed możliwością ich użycia.

2. Zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1, polega na umieszczeniu środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1 w szczelnie zamkniętych pojemnikach zbiorczych oklejonych banderolą z napisem „DO UNIESZKODLIWIENIA”. W przypadku, gdy nie ma możliwości umieszczenia tych substancji w zbiorczych opakowaniach przedsiębiorca stosuje taki system przechowywania, który pozwala na jednoznaczną identyfikację substancji przeznaczonych do unieszkodliwienia i nie daje możliwości ich wykorzystania.

3. Pojemniki zbiorcze, o których mowa w ust. 2, umieszcza się w wydzielonym pomieszczeniu przeznaczonym do przechowywania środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1, a w przypadku, gdy podmiot lub przedsiębiorca nie posiada takiego pomieszczenia – w zamykanych metalowych szafach, w pomieszczeniach magazynowych.

§ 3.

1. Czynności dotyczące zabezpieczenia produktów leczniczych zawierających w swoim składzie środki odurzające, substancje psychotropowe lub prekursory kategorii 1 oraz czynności dotyczące środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów kategorii 1 przeznaczonych do unieszkodliwienia są przeprowadzane w obecności wojewódzkiego inspektora lub jego przedstawiciela oraz osoby odpowiedzialnej za zapewnienie systemu kontroli i zabezpieczenia substancji, o których mowa w § 1 ust. 1, u podmiotu lub przedsiębiorcy, zwanej dalej „osobą odpowiedzialną”.

2. Substancje, o których mowa w § 1 ust. 1, przeznaczone do unieszkodliwienia, wojewódzki inspektor lub jego przedstawiciel zabezpiecza poprzez oplombowanie i pozostawia w miejscu do czasu przekazania do unieszkodliwienia.

3. Z przeprowadzonych czynności jest sporządzany protokół, zawierający informacje określone w § 1 ust. 2, oraz określenie terminu, do którego produkty lecznicze lub prekursory kategorii 1 powinny zostać przekazane do unieszkodliwienia.

4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, podpisuje osoba odpowiedzialna oraz wojewódzki inspektor lub jego przedstawiciel. Protokół sporządza się w trzech egzemplarzach, z których dwa pozostawia się osobie odpowiedzialnej, a jeden przekazuje się do wojewódzkiego inspektora.

5. Jeden egzemplarz protokołu, o którym mowa w ust. 3, osoba odpowiedzialna przekazuje przedsiębiorcy, o którym mowa w § 4 ust. 1, wraz ze środkami odurzającymi,

substancjami psychotropowymi oraz prekursorami kategorii 1 podlegającymi unieszkodliwieniu.

§ 4.

1. Unieszkodliwienia środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1 oraz produktów leczniczych zawierających w swoim składzie te substancje, dokonują, z zastrzeżeniem ust. 2, przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, którzy uzyskali zezwolenie na prowadzenie tej działalności zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.²⁾).

2. W przypadku, gdy przedsiębiorca posiada własne procedury unieszkodliwienia, zatwierdzone przez wojewódzkiego inspektora, które są zgodne z posiadanym przez niego zezwoleniem na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, unieszkodliwianie może być przeprowadzone przez tego przedsiębiorcę.

3. Przekazanie i unieszkodliwienie środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów kategorii 1 oraz produktów leczniczych zawierających w swoim składzie te substancje, w celu unieszkodliwienia upoważnionemu przedsiębiorcy, o którym mowa w § 4 ust. 1, jest dokonywane na podstawie protokołu sporządzonego w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazywany jest do wojewódzkiego inspektora przez osobę odpowiedzialną w terminie nie dłuższym niż 7 dni od przeprowadzenia unieszkodliwienia.

4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera następujące informacje:

- 1) oznaczenie przedsiębiorcy, o którym mowa w ust. 1, i miejsce przeprowadzenia unieszkodliwienia;
- 2) datę dostarczenia przesyłki do miejsca przeprowadzenia unieszkodliwienia;
- 3) stan przesyłki w chwili dostarczenia do miejsca przeprowadzenia unieszkodliwienia;
- 4) datę przeprowadzenia unieszkodliwienia;
- 5) ilość środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1 oraz produktów leczniczych zawierających w swoim składzie te substancje z adnotacją, czy unieszkodliwienie było poprzedzone otwarciem pojemników zbiorczych;
- 6) przebieg procedury unieszkodliwienia;
- 7) datę sporządzenia protokołu;
- 8) imię, nazwisko, stanowisko służbowe oraz czytelny podpis osoby upoważnionej do reprezentowania przedsiębiorcy, o którym mowa w § 4 ust. 1, oraz osoby odpowiedzialnej.

§ 5.

Koszty zabezpieczenia, przekazania do unieszkodliwienia oraz unieszkodliwienia

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 88, poz. 587, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 i Nr 223, poz. 1464, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 79, poz. 666 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 145.

środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1 oraz produktów leczniczych zawierających w swoim składzie te substancje ponosi przedsiębiorca.

§ 6.

W pozostałym zakresie tryb i zakres postępowania z prekursorami kategorii 1 określają przepisy rozporządzeń:

- 1) rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz. Urz. WE L 047 z 18.02.2004),
- 2) rozporządzenia (WE) Rady nr 1111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi (Dz. Urz. WE L 22 z 26.01.2005, str. 1; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne z 2005 r., t. 48, str. 1).

§ 7.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ZDROWIA

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia jest realizacją upoważnienia dla ministra właściwego do spraw zdrowia do określenia sposobu postępowania ze środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami kategorii 1, ich mieszaninami oraz produktami leczniczymi, zepsutymi, sfałszowanymi lub którym upłynął termin ważności, zawierającymi środki odurzające, substancje psychotropowe i prekursory kategorii 1, zawartego w art. 44 ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zakłada, że jeżeli przedsiębiorca uprawniony do posiadania, prowadzenia operacji bądź stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1, ich mieszanin oraz produktów leczniczych zawierających te substancje stwierdzi, że są one zepsute, sfałszowane lub upłynął termin ich ważności, zobowiązany jest do zlecenia unieszkodliwienia środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1 oraz produktów leczniczych zawierających w swoim składzie te substancje.

Czynności tych dokonują przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, którzy uzyskali zezwolenie na prowadzenie tej działalności zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.).

Pomimo że ogólnie tryb postępowania z prekursorami kategorii 1 określają przepisy wspólnotowe to jednak kwestię ich niszczenia należało określić oddzielnie w przedmiotowym rozporządzeniu, gdyż regulacje unijne aspektu unieszkodliwiania nie regulują.

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowana regulacja obejmie swoim zakresem przedsiębiorców oraz inne jednostki organizacyjne, które uzyskały zezwolenie lub pozwolenie na wykonywanie działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania i obrotu środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi.

2. Zakres konsultacji społecznych

Ze względu na wąską grupę podmiotów, na które będzie oddziaływać projektowana regulacja, projekt rozporządzenia zostanie przesłany do:

- 1) Naczelnej Rady Lekarskiej;
- 2) Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych;
- 3) Naczelnej Rady Aptekarskiej;
- 4) Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego;
- 5) Komendy Głównej Policji;
- 6) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie;
- 7) Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie;
- 8) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 9) Państwowego Zakładu Higieny;
- 10) Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie.

Projekt zostanie również zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia oraz udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). Wynik konsultacji zostanie przedstawiony w niniejszej ocenie po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym dochody i wydatki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane regulacje nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych. Projekt zawiera rozwiązania prawne analogiczne do obecnie obowiązujących. Podmioty, do których adresowane są przepisy, nie będą ponosić dodatkowych nakładów na ich wdrożenie.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2010 r.

w sprawie szczegółowych warunków i trybu zbierania informacji, na temat używania przez podejrzanego środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych przez osoby, które uzyskały certyfikat specjalisty terapii uzależnień, szczegółowych warunków jakie muszą spełniać podmioty uprawnione do dokonania tych czynności oraz wysokość ryczałtu przysługującego za zebranie informacji.

Na podstawie art. 70a ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.¹) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) podmioty uprawnione do dokonania czynności zebrania informacji na temat używania przez podejrzanego środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych zwanych dalej zbieraniem informacji lub wywiadem;
- 2) warunki i tryb zbierania informacji, o których mowa, w pkt 1;
- 3) wysokość ryczałtu i sposób jego przekazywania osobom, które wykonały czynności, o których mowa w pkt 1.

§ 2. Podmiotami uprawnionymi do dokonania czynności zebrania informacji są osoby, które:

- 1) uzyskały certyfikat specjalisty terapii uzależnień na zasadach przewidzianych na mocy przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 2) korzystają z pełni praw obywatelskich;
- 3) nie były karane za przestępstwo umyślne ;
- 4) przekażą do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii wymagane informacje, oświadczenia i dokumenty, o których mowa w § 3.

§ 3. 1. Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, zwane dalej Biurem prowadzi ewidencję osób, które otrzymały certyfikat specjalisty terapii uzależnień, uprawnionych do wykonywania czynności zbierania informacji.

2. Ewidencja, o której mowa w ust. 1 zawiera:

- 1) imię i nazwisko osoby, która uzyskała certyfikat specjalisty terapii uzależnień;
- 2) datę otrzymania certyfikatu;
- 4) informację z Krajowego Rejestru Karnego, ważne 3 miesiące od dnia wydania;

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469, Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48, Nr 82, poz. 558 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97.

3) adres, na który kierować należy zarządzenia o zebraniu informacji wraz z numerem telefonu i telefaksu;

4) oświadczenie, którego wzór stanowi załącznik Nr 1 rozporządzenia, przekazywane do Biura do dnia 10 stycznia roku kalendarzowego, ważne każdorazowo przez okres jednego roku, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia roku, w którym przekazano oświadczenie.

§ 4. Aktualną listę osób, o których mowa w § 2, Biuro przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości oraz Prokuratorowi Generalnemu, każdego roku kalendarzowego do dnia 31 stycznia.

§ 5.1. Osoby, które nie przekazały w terminie informacji, oświadczeń oraz dokumentów, o których mowa w §3, nie zostaną ujawnione na aktualnej liście osób przekazanej przez Biuro Ministrowi Sprawiedliwości oraz Prokuratorowi Generalnemu.

2. Osoby, które zostały ujawnione, ale których dane uległy zmianie, zgłaszają zaistniałe zmiany do Biura, które niezwłocznie, nie później niż w ciągu 14 dni od uzyskania zgłoszenia, przekazują te informacje Ministrowi Sprawiedliwości i Prokuratorowi Generalnemu.

3. Osoby, które zostały ujawnione, wobec których wszczęte zostało postępowanie karne w sprawie o przestępstwo umyślne, po uzyskaniu takiej informacji, są obowiązane niezwłocznie zgłosić powyższy fakt do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

4. Na czas trwania postępowania, osoba uprawniona do zbierania informacji, ujawniona w bieżącej ewidencji Biura, zostaje zawieszona w czynnościach.

5. Zgłoszenia, o którym mowa w ust.3 może dokonać również organ postępowania karnego.

6. Osoby, które nie dokonają zgłoszenia, o którym mowa w ust. 3, dożywotnio tracą prawo do ubiegania się o wpis na listę osób uprawnionych do zbierania informacji.

§ 6. Organ zarządzający zebranie informacji na temat używania przez podejrzanego środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych wyznacza zarządzeniem podmiot właściwy do zebrania informacji z listy osób uprawnionych przekazanych przez Biuro, ze względu na właściwość miejscową przeprowadzenia wywiadu oraz określa termin oraz tryb nadesłania informacji.

§ 7. Zbieranie informacji przeprowadza się w godzinach od 6.00 do 22.00, w miejscu wskazanym przez organ wydający zarządzenie.

§ 8.1. Zakres zbieranych informacji określa załącznik Nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

2. W szczególnych okolicznościach organ zarządzający może prosić o dodatkowe informacje o osobie podejrzanego, o ile zakres ustaleń nie wykracza poza uprawnienia i kompetencje podmiotu dokonującego zebrania informacji.

§ 9. Przed przystąpieniem do zbierania informacji, osoba uprawniona do dokonania tej czynności jest obowiązana okazać dowód tożsamości, oraz poinformować osobę podejrzanego o celu zbierania informacji.

§ 10. Na polecenie organu zarządzającego, podmiot uprawniony do zbierania informacji ma obowiązek go uzupełnić.

§ 11. Podmiot uprawniony po dokonaniu czynności zebrania informacji, wypełniony i podpisany kwestionariusz przesyła niezwłocznie organowi zarządzającemu w sposób wskazany w zarządzeniu.

§ 12. Za zebranie informacji na temat używania przez podejrzanego środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych podmiotowi przeprowadzającemu zebranie informacji przysługuje ryczałt z tytułu zwrotu kosztów w wysokości 6% kwoty bazowej, płatny do 30 dni po wykonaniu czynności zebrania informacji.

§ 13. Ryczałt przyznaje i wypłaca organ zarządzający przeprowadzenie zebrania informacji.

§ 14.1 Organ zarządzający może zgłosić do Biura wnioski o skreślenie osoby z listy osób uprawnionych do dokonania czynności zebrania informacji na temat używania przez podejrzanego środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych, w przypadku nieterminowego lub nierzetelnego wykonania zarządzenia.

2. Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, Biuro udziela pisemnego upomnienia osobie, której zarzucono nieterminowe lub nierzetelne wykonanie zarządzenia.

3. Jeśli wobec osoby uprawnionej pomimo upomnienia, organ zarządzający ponownie skierował wniosek o skreślenie z listy osób uprawnionych, Biuro skreśla podmiot z listy osób uprawnionych. Od decyzji Biura nie przysługuje odwołanie.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

w porozumieniu:

MINISTER ZDROWIA

Uzasadnienie.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości wydane na podstawie art. 70a ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w sposób szczegółowy określa szczegółowe warunków i trybu zbierania informacji, na temat używania przez podejrzanego środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych przez osoby, które uzyskały certyfikat specjalisty terapii uzależnień, szczegółowych warunków jakie muszą spełniać podmioty uprawnione do dokonania tych czynności oraz wysokość ryczałtu przysługującego za zebranie informacji.

W zakresie podmiotowym, głównym kryterium wyboru osób uprawnionych do dokonania czynności zbierania informacji na temat zażywania przez podejrzanego środków odurzających lub substancji psychotropowych jest posiadanie certyfikatu specjalisty terapii uzależnień uzyskanego na zasadach przewidzianych na mocy przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Powołanie specjalistów terapii uzależnień ma zastąpić praktycznie bezużyteczne z procesowego i orzeczniczego punktu widzenia wywiady wykonywane przez kuratorów sądowych, w odniesieniu do osób zażywających środki odurzające lub substancje psychotropowe. Wywiady te, nie zawierają istotnych informacji o charakterze używania substancji, bowiem kuratorzy sądowi nie mają uprawnień do wykonywania specjalistycznych ocen, co powoduje, że zarówno zastosowanie instytucji kodeksowych oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zakresie indywidualizacji procesu karnego, orzekania obowiązków leczenia, terapii czy konieczności poddania się oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym zazwyczaj nie ma miejsca. Dlatego też w zakresie wyboru podmiotów uprawnionych, zasadna jest decyzja dotycząca wskazania specjalistów terapii uzależnień do zbierania informacji o używaniu przez podejrzanym środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Kolejnymi oczywistymi warunkami, jakie musi spełnić osoba ubiegająca się o wpis na listę osób uprawnionych do zbierania informacji, jest korzystanie z pełni praw obywatelskich oraz stwierdzenie faktu, że kandydat do wpisu nie był karany za przestępstwo umyślne. Te

dwa rygory umożliwią stwierdzenie właściwej postawy obywatelskiej osoby będącej kandydatem do wpisu.

Ostatnim warunkiem jest przedłożenie do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii (dalej: Biuro) wymaganych informacji, oświadczenia oraz dokumentów, które szczegółowo zostały wymienione w § 3 rozporządzenia.

Rolę organu koordynującego działania związane z wpisywaniem na listę osób uprawnionych do zbierania informacji powierzono Krajowemu Biuru do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, z uwagi na fakt, iż Biuro już dziś dysponuje informacjami o osobach, które uzyskały certyfikat specjalisty terapii uzależnień, a dodatkowe zadania obejmą jedynie działania polegające na zbieraniu zgłoszeń nadsyłanych przez kandydatów, dokonywaniu weryfikacji nadsyłanych zgłoszeń, sporządzaniu listy osób uprawnionych i corocznym przesyłaniu tej listy Prokuratorowi Generalnemu oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

Wśród dokumentów, które kandydaci mają obowiązek przysyłać do Biura są również oświadczenie kandydata oraz dane adresowe, na które należy kierować zarządzenia o zebraniu informacji. Uwzględniono również konieczność przekazania numeru telefonu i telefaksu, które mogą okazać się pomocne przy nawiązywaniu kontaktu z podmiotami uprawnionymi.

Rozporządzenie reguluje również sytuację, gdy wobec osoby uprawnionej, wpisanej na listę, wszczęte zostało postępowanie karne w sprawie o przestępstwo umyślne, po uzyskaniu takiej informacji, osoby uprawnione są obowiązane niezwłocznie zgłosić powyższy fakt do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Na czas trwania postępowania osoba uprawniona zostaje zawieszona w czynnościach. Zaniedbanie obowiązku zgłoszenia faktu wszczętego postępowania tracą dożywotnio prawo do ubiegania się o wpis na listę osób uprawnionych.

Oczywistym kryterium wskazania właściwości miejscowej wyznaczenia osoby uprawnionej jest miejsce zbierania informacji. Ograniczy to w sposób racjonalny sytuację, kiedy osoby uprawnione byłyby zmuszone pokonywać zbyt duże odległości w celu dotarcia do miejsca zbierania informacji. Zapis ten ma również na względzie szybkość postępowania karnego.

Rozporządzenie określa również wysokość rekompensaty przysługującej podmiotowi uprawnionemu za zbieranie informacji. Rekompensata ta przyjmuje formę ryczałtu z uwagi na założenie, iż jest to forma gratyfikacji, która należy traktować jako zwrot kosztów

poniesionych przez osobę uprawnioną. Przyznania i wypłaty ryczałtu dokonuje organ wydający zarządzenie.

Istotną regulacją zawartą w rozporządzeniu jest również określenie sposobu postępowania w sytuacji, gdy osoba dokonująca zebrania informacji wykonuje swoje obowiązki w sposób nierzetelny lub nieterminowy. Należy założyć, że jednorazowe zastrzeżenie organu zarządzającego zebranie informacji co do rzetelności czy terminowości przeprowadzonych czynności może mieć charakter incydentalny i upomnienie podmiotu uprawnionego jest wystarczającą formą reakcji. Jednak jeśli ponownie takie zastrzeżenia się pojawiają, oznacza to, że mamy do czynienia z sytuacją powtarzalną i jednocześnie niepożądaną. Dlatego też skreślenie z listy osób uprawnionych wydaje się być czynnością konieczną.

Nie zachodzi konieczność, by wejście w życie rozporządzenia musiało być poprzedzone wprowadzeniem przepisów przejściowych, bowiem wykonuje ono upoważnienie nowo powołanego przepisu prawa ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Ocena skutków regulacji

1. Cel wprowadzenia regulacji.

Głównym celem regulacji jest zwiększenia liczby osób podejmujących leczenie, terapię czy podających się oddziaływaniom edukacyjnym w grupie osób podejrzanych, używających środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych poprzez określenie szczegółowych warunków i trybu zbierania informacji na temat używania przez podejrzanego środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych. Tym samym regulacja będzie realizować również cel wzmocnienia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii mogących wpływać na ograniczenie zjawiska przestępczości i powrotu do przestępstwa wśród osób używających środków odurzających.

2. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje prawne.

Ustawa swoim zakresem obejmuje:

- osoby fizyczne będące sprawcami przestępstw stypizowanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii;
- osoby fizyczne uzależnione lub używające substancje psychoaktywne szkodliwie;
- organy wymiaru sprawiedliwości;
- Policję;
- Ministerstwo Zdrowia: Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii;
- Ministerstwo Finansów.

3. Zakres konsultacji społecznych.

Projekt rozporządzenia zostanie opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Należy przewidzieć wzrost wydatków przy wprowadzeniu przedmiotowego rozporządzenia. Można założyć, że koszty zbierania informacji o sprawcach, co do których istnieje podejrzenie, iż są to osoby uzależnione lub używające substancje psychoaktywne szkodliwie, wyniesie w skali roku nie więcej niż 63.000 zł. Środki te zostaną przeznaczone głównie na gratyfikacje za zbieranie informacji przez podmioty, których działalność statutowa obejmuje pomoc osobom uzależnionym. Wyliczeń dokonano na podstawie szacunkowej liczby zarządzeń w liczbie 700 w skali roku.

Koszty wynikające ze stosowania regulacji zostaną sfinansowane w ramach posiadanych środków przez dysponentów poszczególnych części budżetowych, odpowiedzialnych za realizację nowych zadań.

5. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo i zdrowie publiczne.

Omawiając wpływ rozporządzenia na poprawę zdrowia publicznego należy wskazać, iż informacje zbierane przez uprawnione podmioty na temat używania przez podejrzanego środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych przyczynią się do zwiększenia liczby osób podejmujących leczenie, terapię czy podających się oddziaływaniom edukacyjnym. Umożliwi również organom prokuratury i sądu na stosowanie

w szerszym zakresie regulacji zawartych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii warunkujących postępowanie karne od efektów leczenia terapii czy edukacji.

6. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Regulacje rozporządzenia nie wpłyną na rynek pracy.

7. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

8. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionów.

9. Wpływ regulacji na środowisko.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu nie będą miały wpływu na środowisko.

10. Przepisy przejściowe i końcowe.

Przepisy przejściowe i końcowe nie mają zastosowania w zakresie przedmiotowej regulacji.

11. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Projekt przedmiotowej regulacji nie jest regulowany prawem Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia2010 r.

w sprawie podmiotów uprawnionych do przechowywania oraz zniszczenia w postępowaniu karnym przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska, szczegółowych warunków, sposobu i miejsca ich przechowywania oraz warunków i sposobu ich zniszczenia

Na podstawie art. 232a § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) podmioty uprawnione do przechowywania oraz zniszczenia przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska, a w szczególności broni, amunicji, materiałów wybuchowych lub materiałów łatwopalnych, materiałów radioaktywnych, substancji trujących, duszących lub parzących, środków odurzających, substancji psychotropowych, ich preparatów lub prekursorów kategorii 1;
- 2) szczegółowe warunki, sposób i miejsca przechowywania przedmiotów i substancji, o których mowa w pkt 1;
- 3) warunki, jakie muszą być spełnione przy niszczeniu przedmiotów i substancji, o których mowa w pkt 1, oraz sposób ich zniszczenia.

§ 2. Zniszczenie przedmiotów i substancji, o których mowa w § 1, powinno powodować całkowitą i nieodwracalną utratę ich pierwotnych właściwości użytkowych oraz doprowadzić je do stanu, nie stwarzającego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska, na skutek poddania ich procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych.

§ 3.1. Zatrzymane dla potrzeb postępowania przedmioty i substancje stwarzające

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852, Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061, Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405, Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416, Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i poz. 1013, Nr 167, poz. 1192, Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323 i Nr 190, poz. 1474.

niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia ludzi lub środowiska, zwane dalej „przedmiotami i substancjami”, należy przechowywać w miejscach, które spełniają wymagania przewidziane dla przechowywania danego przedmiotu lub substancji, określone w odrębnych przepisach.

2. Osoby wykonujące czynności związane z transportem, przechowywaniem lub inne czynności, podczas których następuje kontakt z przedmiotami lub substancjami, powinny być odpowiednio przeszkolone w zakresie zasad bezpieczeństwa.

3. Przedmioty i substancje przeznaczone do przechowywania należy opakować odpowiednio do ich właściwości fizykochemicznych oraz oznakować.

§ 4. Podmiotami uprawnionymi do przechowywania przedmiotów i substancji są podmioty gwarantujące bezpieczne ich przechowywanie zgodnie z wymogami określonymi w odrębnych przepisach.

§ 5. 1. Miejscami zapewniającymi bezpieczne przechowywanie przedmiotów i substancji są w odniesieniu do:

1) broni i amunicji – magazyny właściwych miejscowo komend Policji;

2) materiałów wybuchowych – magazyny jednostek wojskowych lub Wojskowego Instytutu Technicznego Uzbrojenia lub Wojskowego Instytutu Techniki Inżynieryjnej;

3) substancji trujących, duszących, parzących i materiałów łatwopalnych – magazyny przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji lub obrotu nimi oraz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, którzy posiadają zezwolenia na podstawie odrębnych przepisów lub magazyny instytutów wojskowych;

4) substancji psychotropowych, środków odurzających ich preparatów lub prekursorów kategorii 1 - magazyny właściwych miejscowo wojewódzkich komend Policji;

5) materiałów radioaktywnych – składowiska substancji promieniotwórczych i odpadów radioaktywnych Państwowej Agencji Atomistyki.

2. Przedmioty i substancje niewymienione w ust. 1 można przechowywać w miejscach uwzględniających właściwości danego przedmiotu lub substancji, które spełniają wymagania przewidziane dla przechowywania danego przedmiotu lub substancji, określone w odrębnych przepisach oraz zapewniających prawidłowość ich zabezpieczenia dla potrzeb postępowania karnego.

§ 6. 1. Przekazania na przechowanie przedmiotów i substancji dokonuje przedstawiciel organu prowadzącego postępowanie karne w sprawie.

2. Przekazania na przechowanie środków odurzających, substancji psychotropowych, ich preparatów lub prekursorów kategorii 1 następuje po uprzednim pisemnym powiadomieniu wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego lub jego przedstawiciela, właściwego ze względu na miejsce prowadzenia postępowania karnego.

3. Przekazanie na przechowanie substancji radioaktywnych dokonuje się w uzgodnieniu z Prezesem Państwowej Agencji Atomistyki.

4. W razie potrzeby dla zapewnienia bezpiecznego i prawidłowego przekazania na przechowanie przedmiotów lub substancji, przy czynności przekazania mogą uczestniczyć przedstawiciele innych organów lub instytucji wskazanych przez przedstawiciela organu prowadzącego postępowanie karne w sprawie.

§ 7. Z czynności przekazania przedmiotów lub substancji sporządza się protokół, który powinien zawierać:

- 1) sygnaturę akt sprawy;
- 2) datę i miejsce sporządzenia protokołu;
- 3) informacje o rodzaju i ilości przedmiotów lub substancji przekazanych na przechowanie;
- 4) oznaczenie organu, do którego dyspozycji pozostają przedmioty lub substancje, oraz – jeśli jest to możliwe – okres ich przechowywania;
- 5) oznaczenie miejsca przechowywania;
- 6) oznaczenie osoby przekazującej i przyjmującej przedmioty lub substancje na przechowanie oraz innych osób obecnych przy tej czynności;
- 7) podpisy osób wymienionych w pkt 6.

§ 8. 1. Organ prowadzący postępowanie karne może powierzyć zniszczenie przedmiotów i substancji podmiotom wyspecjalizowanym w ich niszczeniu, zapewniającym prawidłowy i sprawny przebieg czynności zniszczenia oraz spełniającym wymogi wynikające z odrębnych przepisów.

2. Organ prowadzący postępowanie dokonując wyboru podmiotu, o którym mowa w ust. 1, bierze pod uwagę:

- 1) posiadanie przez niego urządzeń i technologii stosowanych w procesie niszczenia, zapewniających w szczególności nieodwracalną utratę ich pierwotnej właściwości użytkowej oraz doprowadzenie ich do stanu, który nie stwarzającego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska;
- 2) posiadanie zezwolenia właściwych organów na przeprowadzanie procesów niszczenia przedmiotów lub substancji określonego rodzaju;
- 3) koszty zniszczenia.

3. Termin dokonania zniszczenia określa organ prowadzący postępowanie karne w sprawie po uzgodnieniu z podmiotem mającym dokonać zniszczenia.

4. O terminie i miejscu zniszczenia środków odurzających, substancji psychotropowych, ich preparatów lub prekursorów kategorii 1 organ prowadzący postępowanie zawiadamia wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego.

5. Przy czynności niszczenia przedmiotów i substancji może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego postępowanie karne w sprawie.

§ 9. 1. Z czynności zniszczenia podmiot dokonujący zniszczenia sporządza niezwłocznie protokół, w którym zamieszcza się:

- 1) oznaczenie orzeczenia sądu o zniszczeniu przedmiotów lub substancji;
- 2) datę i miejsce sporządzenia protokołu;
- 3) datę i miejsce dokonania zniszczenia;
- 4) informację o rodzaju i ilości zniszczonych przedmiotów lub substancji;
- 5) informację o sposobie dokonania zniszczenia;
- 6) opis odpadów i pozostałości pochodzących ze zniszczenia oraz wskazanie miejsca ich składowania;
- 7) oznaczenie osób dokonujących zniszczenia oraz obecnych przy tej czynności;
- 8) podpisy osób wymienionych w pkt 7.

2. Odpis protokołu przekazuje się organowi prowadzącemu postępowanie karne w sprawie.

§ 10. Protokoły, o których mowa w § 7 i 9, dołącza się do akt postępowania karnego.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia².

PREZES RADY MINISTRÓW

² Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i miejsca przechowywania w postępowaniu karnym przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia oraz warunków i sposobu ich zniszczenia (Dz. U. z 2203 r. Nr 108, poz. 1025), które utraciło moc z dniem w związku z wejściem w życie art.232a § 5 ustawy z dnia..... o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z ...Nr.... i poz....).

UZASADNIENIE

Niniejsze rozporządzenie wydane na podstawie art. 232a § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.), zastępuje obowiązujący akt wykonawczy z dnia 18 czerwca 2003 r. wydany przez Ministra Sprawiedliwości na podstawie art. 232a § 4 Kodeksu postępowania karnego, opublikowany w Dzienniku Ustaw pod Nr: Dz. U. z 2003 r. Nr 108, poz. 1025.

Wykonanie delegacji wynikającej z dotychczasowego brzmienia przedmiotowego rozporządzenia nastęczało wiele trudności organom postępowania karnego oraz innym podmiotom uprawnionym do przechowywania i niszczenia przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia zwanych dalej przedmiotami i substancjami.

Podstawowym problemem był brak precyzyjnego wskazania podmiotów uprawnionych do dokonywania tych czynności, rozporządzenie bowiem wskazywało jedynie szczegółowe zasady i miejsca przechowywania oraz ogólne warunki i sposób zniszczenia przedmiotów i substancji zabezpieczanych w trakcie postępowania karnego.

W konsekwencji takiego stanu prawnego na placach jednostek policji zalegały tony substancji toksycznych, których niszczenia żaden podmiot się nie podejmował.

Największą trudność sprawiały prekursorzy, o których wprawdzie art. 232a § 1 k.p.k. wspomina, ale które w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. nie zostały ujęte.

Wiedza na temat właściwości chemicznych prekursorów wskazuje, iż powinny być one zabezpieczane i niszczone w sposób szczególny, uwzględniający zasady bezpieczeństwa oraz przy zastosowaniu odpowiednich metod. Z pewnością takimi warunkami ani uprawnieniami nie dysponuje resort sprawiedliwości czy urzędy skarbowe, do których niejednokrotnie prekursorzy były kierowane.

Sporu w tym przedmiocie nie rozstrzygała również analiza rozporządzenia regulacji art. 34 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.), gdyż rozporządzenie to określało wprawdzie podmioty uprawnione do przechowywania oraz niszczenia środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów grupy I-R, a także szczegółowe zasady i warunki ich przechowywania oraz niszczenia, ale tylko w odniesieniu gdy orzeczonej został przepadek tych substancji na rzecz Skarbu Państwa, w sytuacji gdy nie zostało wszczęte postępowanie

karne. Próba stosowania tego rozporządzenia w wykładni rozszerzającej o czynności w zakresie postępowania wszczętego – była nieuprawniona.

Rozporządzenie niniejsze porządkuje tą szczególnie trudną materię w sposób jednoznaczny.

Upoważnienie do wydania rozporządzenia na podstawie art. 232a § 5 k.p.k. wskazało Radę Ministrów, jako organ uprawniony do określenia aktu wykonawczego mającego na celu właściwe, uwzględniające indywidualne właściwości przedmiotów i substancji oraz właściwości i możliwości poszczególnych resortów, przechowywanie oraz niszczenie zabezpieczonych w toku postępowania karnego przedmiotów i substancji.

Zakres rozporządzenia został rozszerzony o wskazanie podmiotów uprawnionych do dokonywania czynności przechowywania oraz niszczenia przedmiotów i substancji, tworząc rozporządzenia aktem komplementarnym, nie stwarzającym konieczności odwoływania się do innych aktów wykonawczych określających zakres podmiotowy. Tym samym powoływanie rozporządzenia, które powinno być umiejscowione w § 6 art. 34 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, określającego podmioty uprawnione do przechowywania oraz niszczenia zabezpieczonych dla potrzeb postępowania karnego środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, a także szczegółowy tryb i warunki ich przechowywania oraz niszczenia, stało się bezprzedmiotowe, gdyż rozporządzenie na mocy § 5 art. 232a k.p.k. zakres ten w pełni wyczerpuje.

W §1 rozporządzenia określony został obszar regulacji uwzględniający, jak powyżej wspomniano, podmioty uprawnione do przechowywania oraz zniszczenia przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska, szczegółowe zasady i miejsca przechowywania tych przedmiotów i substancji oraz warunki, jakie muszą być spełnione przy ich niszczeniu a także sposób ich zniszczenia. Należy stwierdzić, że takie ujęcie zakresu regulacji rozporządzenia usystematyzuje materię związaną z pełnym obszarem postępowania z przedmiotami i substancjami zabezpieczanymi w toku postępowania karnego.

Zmiana wprowadzona w § 2 rozporządzenia wprowadza definicję zniszczenia przedmiotów i substancji wskazując na całkowitą i nieodwracalną utratę ich pierwotnych właściwości użytkowych oraz doprowadzenie do stanu, nie stwarzającego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska. Szczególne wyjaśnienia należą się pojęciu „utraty pierwotnych właściwości”. Należy wskazać, że jakkolwiek materia poddana oddziaływaniom biologicznym, fizycznym czy chemicznym, po zastosowaniu tych procesów nie zanika, a jedynie ulega przekształceniu, tracąc tym samym swoje pierwotne właściwości.

Nie mamy zatem do czynienia z sytuacją „zniszczenia” w rozumieniu „unicestwienia”. Przykładowo efektem spalania będzie popiół, a efektem oddziaływania chemicznego na określone substancje będzie soda. W tym znaczeniu odnoszącym się do rzeczywistych efektów procesów oddziaływania, pojęcie „utruty pierwotnych właściwości” jest zatem zrozumiałe, bowiem wskazuje na fakt dalszego, materialnego istnienia przedmiotów i substancji zniszczonych, ale w innej postaci, o innych właściwościach nie zagrażających już życiu, zdrowiu oraz środowisku.

Pozostawiono brzmienie § 2 rozporządzenia z dnia 18 czerwca 2003 r. w wersji nie zmienionej określając go jako § 3.

Wskazanie podmiotów uprawnionych do przechowywania przedmiotów i substancji znalazło miejsce w § 4 rozporządzenia, poprzez jednolitą definicję odnoszącą się gwarancji jaką dają podmioty w zakresie bezpiecznego przechowywania przedmiotów i substancji, zgodnie z wymogami określonymi w odrębnych przepisach. Takie unormowanie pozwala na wykorzystanie regulacji już istniejących, szczegółowo precyzujących wskazane rygory gwarancji bezpieczeństwa.

W § 5 rozporządzenia dokonano uporządkowania właściwości miejscowej dotyczącej bezpiecznego przechowywania przedmiotów i substancji, uwzględniając możliwości techniczne podmiotów uprawnionych do przechowywania. Materiały łatwo palne zostały przekazane do przechowywania organom policji i usunięte z zakresu właściwości miejscowej magazynów jednostek wojskowych lub Wojskowego Instytutu Technicznego Uzbrojenia lub Wojskowego Instytutu Techniki Inżynieryjnej. Wynikiem tej zmiany opierającej się na faktycznych możliwościach technicznych, jest konieczność powstania magazynu centralnego w strukturach policji, który umożliwi bezpieczne przechowywanie tych substancji z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa przechowywania, mających na uwadze zdrowie i życie ludzi oraz środowisko.

W § 6 rozporządzenia określającym zasady przekazania na przechowanie przedmiotów i substancji dokonano zmian formalnych uwzględniających zmianę nazwy organu, który zostaje powiadomiony zamiarze przekazania na przechowanie środków odurzających, substancji psychotropowych, ich preparatów lub prekursorów kategorii 1, z „wojewódzkiego inspektora farmakologicznego na „wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego”, gdyż nazwa organu ma aktualnie takie brzmienia. Poszerzono również wykaz substancji podlegających zgłoszeniu o preparaty lub prekursorzy kategorii 1.

Rozporządzenie w § 7 określa warunki formalne jakie muszą być spełnione przy dokonywaniu czynności przekazania przedmiotów i substancji. Sporządzenie protokołu z

przekazania jest obligatoryjne, a w odniesieniu do samego protokołu wskazano na wymogi konieczne co do jego treści. Z istotnych, wprowadzonych zmian należy wskazać, że określenie terminu przechowywania przedmiotów i substancji może zostać określone, jeśli istnieje rzeczywista możliwość określenia czasu przechowywania. Ponadto protokół został uzupełniony o dwa dodatkowe elementy: datę i miejsce sporządzenia protokołu oraz oznaczenie miejsca przechowywania przedmiotów i substancji.

W § 8 rozporządzenia określono warunki, jakie musi spełniać podmiot, któremu organ prowadzący postępowanie karne może powierzyć zniszczenie przedmiotów i substancji. Spełnienie określonych w tym paragrafie wymagań będzie uzależnione posiadaniem przez określany podmiot udokumentowanych uprawnień i warunków technicznych, które gwarantują bezpieczne zniszczenie powierzonych przedmiotów i substancji.

Podmiot prowadzący postępowanie karne przy wyborze określonego podmiotu mającemu dokonać zniszczenia, winien wziąć również pod uwagę koszty tych czynności, tym bardziej, że ponosi je bezpośrednio organ prowadzący postępowanie karne.

Z uwagi na fakt, iż z czynności zniszczenia przedmiotów i substancji – analogicznie jak w przypadku przekazania – czynnością obligatoryjną jest sporządzenie protokołu zniszczenia, zasadnym było umieszczenie w § 8 warunku uzgodnienia pomiędzy organem prowadzącym postępowanie karne, a podmiotem dokonującym zniszczenia, terminu tego zniszczenia. Należy domniemać, że uzgodnienie to będzie miało przełożenie na zmniejszenie kosztów postępowania, uwzględni warunki techniczne procesu zniszczenia oraz umożliwi przedstawicielowi organowi prowadzącemu postępowanie karne, jeśli ten uzna to za konieczne, uczestniczenie w procesie czynności zniszczenia. Należy jednak wskazać, iż przedstawiciel organu prowadzącego postępowanie karne podlega rygorom określonym w ust. 2 § 3 rozporządzenia w zakresie określonego przeszkolenia.

Wskazane w § 9 rozporządzenia elementy obligatoryjnie sporządzanego protokołu z czynności zniszczenia zostały uzupełnione o datę i miejsce sporządzonego protokołu i dokonanego zniszczenia, informacje o sposobie dokonania zniszczenia oraz opis odpadów i pozostałości pochodzących ze zniszczenia wraz ze wskazaniem miejsca ich składowania.

Jak już wspomniano, przedmioty i substancje poddane oddziaływaniom biologicznym, fizycznym lub chemicznym, w trakcie poddawania ich tym procesom nie ulegają dematerializacji, tylko przekształceniu w inną formę materii, którą określamy jako odpad.

Uregulowanie prawne stanu faktycznego wynikającego z faktu stwierdzenia pozostałości odpadu po dokonaniu czynności zniszczenia, umożliwi dalsze postępowanie z

wygenerowaną w procesie materia w oparciu o procedury przewidziane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2001 r., Nr 62, poz. 628 z późn. zm.).

Zaproponowane w rozporządzeniu kompleksowe podejście do regulacji postępowania na etapie prowadzonego postępowania karnego, z przedmiotami i substancjami stwarzającymi niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska, poprzez wskazanie definicji podmiotów uprawnionych do przechowywania i niszczenia, określenia szczegółowych zasad i miejsc przechowywania przedmiotów i substancji oraz określenie warunków jakie muszą być spełnione przy dokonaniu czynności zniszczenia, umożliwi stosowanie tego rozporządzenia w praktyce procesu karnego, gwarantując jego sprawność.

Ocena skutków regulacji

1. Cel wprowadzenia regulacji.

- 1) Celem rozporządzenia jest doprecyzowanie przepisów porządkujących nadzór nad wytwarzaniem, przetwarzaniem, przerobem, przechowywaniem, obrotem i niszczeniem środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów kategorii 1 poprzez uregulowanie szczegółowych zasad i miejsca przechowywania oraz warunków i sposobu zniszczenia przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia ludzi lub środowiska oraz wskazanie podmiotów uprawnionych do dokonania tych czynności.

2. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje prawne.

Ustawa swoim zakresem obejmuje:

- organy wymiaru sprawiedliwości;
- organy ścigania;: Policję, Straż Graniczną, Państwową Straż Pożarną, Inspekcję Sanitarną, MSWiA;
- Wojskowy Instytut Technicznego Uzbrojenia;
- Służbę Celną;
- Wojskowy Instytut Techniki Inżynierskiej;
- Państwowej Agencji Atomistyki;

- Ministerstwo Zdrowia: Państwową Inspekcję Farmaceutyczną, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Inspektora do spraw Substancji i Preparatów Chemicznych, Państwową Inspekcję Sanitarną;
- Ministerstwo Finansów;
- Ministerstwo Środowiska.

3. Zakres konsultacji społecznych.

Projekt rozporządzenia zostanie opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowana regulacja będzie oddziaływać na sektor finansów publicznych. Właściwe wypełnianie zadań przez podmioty, które zabezpieczają, przechowują i niszczą lub przekazują do zniszczenia przedmioty i substancje stwarzające niebezpieczeństwo wymaga nakładów finansowych na ich realizację. Nakłady te związane są przede wszystkim ze stworzeniem magazynów, które umożliwią bezpieczne przechowywanie przedmiotów. W przypadku pojedynczego magazynu środków odurzających i substancji psychotropowych zabezpieczonych dla potrzeb postępowania karnego i niszczonych dopiero po jego zakończeniu wiązałoby się z nakładem w wysokości co najmniej 100.000 zł. Analogicznej wysokości nakłady musiałyby być poniesione przez każdy podmiot przechowujący przedmioty i substancje niebezpieczne. Nowelizacja pozwoli na znaczące zmniejszenie nakładów finansowych, jakie musiałyby ponieść określone podmioty, przy czym koszty zabezpieczenia, transportu i utylizacji pozostaną na niezmiennym poziomie.

Koszty wynikające z ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw zostaną sfinansowane w ramach posiadanych środków przez dysponentów poszczególnych części, odpowiedzialnych za realizację nowych zadań.

5. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo i zdrowie publiczne.

Projektowana regulacja będzie oddziaływać na bezpieczeństwo publiczne poprzez uregulowanie zasad postępowania z tak zwanymi dowodami niebezpiecznymi (bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, substancjami trującymi, duszącymi, parzącymi, materiałami łatwopalnymi, materiałami radioaktywnymi, substancjami psychotropowymi,

środkami odurzającymi ich preparatami lub prekursorami kategorii 1) zabezpieczonymi w trakcie postępowania karnego.

6. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy.

7. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Rozporządzenie może wpłynąć na funkcjonowanie przedsiębiorstw dokonujących transportu i utylizacji odpadów niebezpiecznych w związku z przekazywaniem im większej niż dotychczas liczby przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia albo bezpieczeństwa powszechnego.

8. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

9. Wpływ regulacji na środowisko.

Projekt ustawy będzie miał pozytywny wpływ na ochronę życia i zdrowia ludzi oraz na ochronę środowiska z uwagi na szybką utylizację przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo oraz transport i przechowywanie takich substancji w sposób minimalizujący zagrożenie dla życia lub zdrowia osób albo dla środowiska.

10. Przepisy przejściowe i końcowe.

Przepisy przejściowe i końcowe nie mają zastosowania w zakresie przedmiotowej regulacji.

11. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Polityka ochrony środowiska należy do kluczowych obszarów polityki Krajów Unii Europejskiej.

Rozporządzenie realizuje wymagania Dyrektywy Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 377 z 31.12.1991, str. 20, i L 168 z 02.07.1994).